

Jaarverslag 2018

VOOR WAARMERKINGSDOELEINDEN
BDO Audit & Assurance B.V.

datum 27 JUNI 2019

Behorende bij briefnr. 008 d.d. 27/6/2019
paraaf AK

Inhoudsopgave

1.	Leeswijzer	3
2.	Inleiding.....	4
3.	Missie, visie en identiteit	9
4.	Verantwoording	12
5.	Kwaliteit en kengetallen.....	22
6.	Toekomstparagraaf	31
7.	Continuïteitsparagraaf.....	35
8.	Toelichting op de jaarrekening	50
9.	Bestuursbesluit	59

Bijlage: Jaarstukken 2018

VOOR WAARMERKINGSDOELEINDEN
BDO Audit & Assurance B.V.

datum 27 JUNI 2019

paraaf .....

1. Leeswijzer

Ons strategisch beleidsplan 2016-2021 vormt het uitgangspunt van ons handelen. In het strategisch beleidsplan worden vanuit onze missie, visie de ambities van Stad & Esch beschreven en vertaald in strategische doelen. In het jaarplan 2018 zijn deze strategische doelen vertaald in opbrengsten die we in 2018 wilden bereiken. In dit jaarverslag leggen we verantwoording af over de mate waarin onze verwachte opbrengsten bereikt zijn. Tenslotte presenteren we de financiële resultaten.

Dit jaarverslag is volledig digitaal beschikbaar binnen onze wiki, een zeer toegankelijke, voor iedereen beschikbare versie. De financiële paragraaf is in deze digitale versie van ons jaarverslag beperkt gehouden. De uitgebreide, door de accountant goedgekeurde jaarrekening die bij het Ministerie van OCW is ingediend is conform onze governancecode beschikbaar in de wiki.

Dit jaarverslag is goedgekeurd door de Raad van Toezicht in de vergadering van 19 juni 2019 en door de directeur-bestuurder op 25 juni 2019 vastgesteld.

P.A. de Visser
directeur-bestuurder

Meppel, 25 juni 2019

VOOR WAARMERKINGSDOELEINDEN
BDO Audit & Assurance B.V.

datum 27 JUNI 2019

paraaf ....

2. Inleiding

In 2018 is met veel energie verder gewerkt aan het bereiken van onze jaardoelen in het licht van onze ambities en onze stip op de horizon ten aanzien van professionele autonomie en zelfsturing.

2.1. De structuur van de organisatie

Stad & Esch (de Onderwijsgroep Zuidwest-Drenthe) is een organisatie voor openbaar voortgezet onderwijs. Binnen de organisatie is een institutionele scheiding aangebracht tussen de bestuurlijke functie en de toezichthoudende functie. De directeur-bestuurder fungeert als het bevoegd gezag. De directeur-bestuurder heeft alle bestuurlijke bevoegdheden, voor zover de statuten deze niet bij andere bestuurlijke organen, zoals de Raad van Toezicht, belegt. De Raad stelt het algemeen beleid vast en houdt toezicht op de vaststelling en de uitvoering van het verdere beleid. De Raad van Toezicht fungeert als toezichthouder op de directeur-bestuurder en op de algemene gang van zaken binnen de organisatie. De Raad heeft daarvoor ten aanzien van een aantal besluiten van de directeur-bestuurder goedkeuringsbevoegdheid. Bovendien heeft de Raad van Toezicht de bevoegdheid om de accountant aan te wijzen en geeft de Raad invulling aan het werkgeverschap richting de directeur-bestuurder (conform de code 'Goed onderwijsbestuur' van de VO-raad).

Daarnaast is er een relatie met de gemeenteraden van Meppel en Westerveld. De gemeenteraden hebben een toezichthoudende rol vanuit de verantwoordelijkheid voor voldoende openbaar onderwijs in de gemeenten. Dan gaat het om goedkeuring van de statuten, de benoeming van de leden van de Raad van Toezicht op bindende voordracht en het recht en de plicht om in te grijpen bij wanbeleid. Stad & Esch legt via het jaarverslag verantwoording af.

Stad & Esch is gevestigd in Meppel op het Onderwijspark Ezinge (Praktijkschool, Beroepencollege, Lyceum en VSO Meppel) en in Diever. De wens om meer professionele autonomie bij de leraren te bewerkstelligen, wil Stad & Esch bereiken door het invoeren van professionele leergemeenschappen (PLG's). Binnen deze PLG's bestaat vanuit persoonlijk leiderschap een hoge mate van zelfsturing en zelfregie waarmee de medewerkers invulling geven aan hun professionele ruimte. Als de stip op de horizon is bereikt, bestaat de organisatie uit een directeur-bestuurder en een directeur onderwijs & personeel en uit professionele leergemeenschappen (PLG's).

In 2018 functioneerden binnen Stad & Esch teams onder leiding van een leidinggevende en teams zonder direct leidinggevende, handelend vanuit zelfsturing/zelfregie, de professionele leergemeenschappen (PLG's). 6 onderwijsteams onder leiding van een deelschoolleider, 4 bedrijfsvoeringsteams onder leiding van een hoofd (Financiën & ICT, Personeel, en Facilitaire Dienst) en 5 PLG's. Enkele teams bereiden de stap voor naar het vormen van een PLG. Hier toe zijn kaders beschreven waaraan een team met voldoen om PLG te kunnen worden. De directeur-bestuurder en de directeur Onderwijs en Personeel worden beleidsmatig en administratief ondersteund door de bestuurssecretaris.

Parallel aan de bestuurlijke structuur is er een medezeggenschapsstructuur, waarbinnen ouders, leerlingen en personeelsleden betrokken zijn bij de besluitvorming. Er een gemeenschappelijke medezeggenschapsraad en binnen Stad & Esch VSO Meppel is er een deelraad actief. Een afvaardiging van de leden van de deelraad hebben zitting in de gemeenschappelijke medezeggenschapsraad.

VOOR WAARMERKINGSDOELEINDEN
BDD Audit & Assurance B.V.

datum 27 JUNI 2019

paraaf .....

Adresgegevens

Stad & Esch, Postbus 178, 7940 AD Meppel
t 0522 263275, e info@stadenesch.nl, i www.stadenesch.nl
Stad & Esch Lyceum, Meppel - vmbo tl, havo, atheneum, vwo+, gymnasium
Stad & Esch Beroepencollege, Meppel - voorbereidend mbo basis en kader (lwoo mogelijk)
Stad & Esch Praktijkschool, Meppel - praktijkonderwijs
Stad & Esch VSO Meppel, Meppel - voorgezet speciaal onderwijs
Stad & Esch Diever, Diever - onderbouw vmbo, havo en atheneum en bovenbouw tl en havo

2.2. Raad van Toezicht

De samenstelling

- de heer drs J W Kromdijk, voorzitter
- mevrouw drs J Drok (afgetreden per 1 juni 2018)
- mevrouw mr J W Gerritsen
- mevrouw M S Grotens MA BSc (aangetreden per 1 juni 2018)
- mevrouw mr M J G Peters (afgetreden per 1 juni 2018)
- de heer drs W R M Toering
- de heer drs J Wolters

De Raad kwam in 2018 zes keer voor een reguliere vergadering bijeen. Twee keer werd met de GMR en de interne controller overlegd. een keer mét en een keer zónder de directeur-bestuurder.

Naast de reguliere bijeenkomsten waren er twee bijeenkomsten waarin op een informele wijze informatie werd uitgewisseld of een thema werd verkend. In deze bijeenkomsten kwamen het toezichtplan Raad van Toezicht en het herijkte Strategisch Beleidsplan 2016-2021 in combinatie met de herijking van het Sectorakkoord VO aan de orde. Deze bot-sessies ('benen op tafel') werden door zowel Raad van Toezicht als door directeur-bestuurder als zeer waardevol ervaren.

In 2018 zijn er ook vier bijeenkomsten geweest samen met de Raad van Beheer van CSG Dingstede waarin gesproken is over de gevolgen van de daling van leerlingenaantallen in de regio Meppel. Met name ging het hierbij om de vraag hoe in de toekomst kwalitatief hoogwaardig onderwijs in de regio Meppel te realiseren. In het licht daarvan vindt er een (voor)onderzoek plaats naar de mogelijkheid van een bestuurlijke fusie tussen Stad & Esch en CSG Dingstede.

Vanuit de Raad van Toezicht zijn drie commissies actief.

De Remuneratiecommissie heeft in april het functioneringsgesprek met de directeur-bestuurder gevoerd.

De Auditcommissie is in 2018 viermaal bijeen geweest. De belangrijkste thema's die besproken werden, betreffen de jaarrekening, de (meerjaren) begroting, de samenwerking op het gebied van ondersteunende diensten met een aantal VO-scholen in de regio (vRtL-groep) en de managementletter. De accountant was één keer bij een vergadering van de auditcommissie aanwezig.

De commissie Onderwijskwaliteit kwam in 2018 vijf keer bijeen rondom thema's als het kwaliteitsbeleidsplan en de kwaliteitskaart, de leerling-, ouder- en medewerker-tevredenheidsonderzoeken en het verbeterplan Praktijkschool. De leden van de commissie Onderwijskwaliteit hebben in 2018 één keer overlegd met de voorzitter van het datateam kwaliteit van Stad & Esch, één keer met leerlingen, één keer met de commissie Onderwijs & Kwaliteit van de GMR en één keer met de directeur Onderwijs en Personeel.

In het kader van professionalisering en good governance evalueert de Raad van Toezicht jaarlijks zijn eigen functioneren. De Raad van Toezicht is lid van de Vereniging van Toezichthouders in Onderwijsinstellingen. De VTOI houdt de Raad op de hoogte van actuele ontwikkelingen over governance in het onderwijs en biedt scholing aan.

Besluiten

De Raad van Toezicht nam in 2018 de volgende besluiten:

Datum	Besluit
31-01-2018	Vaststelling Risicoprofiel
31-01-2018	Vaststelling Frauderisico's
06-03-2018	Benoeming mw. M.S. Grotens-Pleyte per 1 juli 2018 als lid RvT
06-03-2018	Vaststelling bouwstenen toezichtplan Stad & Esch
06-03-2018	Vaststelling aanpassing Handboek Governance H26 Arbeidsvoorwaarden en kostenvergoedingen directeur-bestuurder
13-06-2018	Vaststelling toezichtplan Raad van Toezicht (H42 HB Governance)
13-06-2018	Vaststelling verslag functioneringsgesprek directeur-bestuurder
13-06-2018	Goedkeuring jaarverslag en jaarrekening 2017
13-06-2018	Goedkeuring investering innovatielabs en 3D-labs
10-10-2018	Vaststelling H18 Handboek Governance – Rooster van aftreden

Nevenfuncties leden Raad van Toezicht

Mevrouw mr. J.W. Gerritsen

- Jurist, Senior Adviseur team Beleid & Advies, Chr. Hogeschool Windesheim Zwolle
- Secretaris College van Beroep voor de Examens en Geschillenadviescommissie Windesheim
- Voorzitter Bestuur Rode Kruis, afdeling Zwolle
- Lid Klachtencommissie Jeugdzorg

Mevrouw M.S. Grotens MA BSc

- Onderwijskundige en HBO docent onderwijspedagogiek, PIT coaching & consultancy
- Trainee lid Raad van Toezicht Ambion Holding (Stichting Primus en Stichting de Basis primair onderwijs Heerenveen en de Fryske Marren)
- Raadslid VVD Gemeente Meppel

De heer drs. J.W. Kromdijk

- Voormalig directeur van het Domein Gezondheid en Welzijn Hogeschool Windesheim, Zwolle
- Lid Raad van Toezicht Stichting Openbaar Primair Onderwijs Almelo
- Voorzitter Adviesraad Sociaal Domein Gemeente De Wolden

De heer drs. W.R.M. Toering

- Financieel adviseur, Toering Financieel Management
- Voorzitter RvC NoordWestGroep Steenwijk
- Voorzitter bestuur Stichting Donderdag Meppeldag
- Voorzitter bestuur Vereniging Sociëteit Tivoli

De heer drs. J. Wolters

- Manager financiën en informatisering, Centrada, Lelystad

VOOR WAARMERKINGSDOELEINDEN
BDO Audit & Assurance B.V.

datum 27 JUNI 2019

paraf AL

2.3. Medezeggenschap

Naast de gebruikelijke gezamenlijke vergaderingen heeft een kwalitatief goede trainingsdag plaatsgevonden en heeft de GMR tweemaal overleg gevoerd met de Raad van Toezicht, een keer mét en een keer zonder directeur-bestuurder. In 2018 kwam de GMR negen keer voor een reguliere vergadering bijeen. In deze vergaderingen kwamen o.a. de volgende punten aan de orde:

- Bestuurlijk formatieplan 2018-2019
- Lessentabellen 2018-2019
- Leerlingenstatuut
- Examenreglement
- Jaarverslag en jaarrekening 2017
- Herijkt Strategisch Beleidsplan 2016-2021
- Jaarplanning Stad & Esch 2018-2019
- Vakantieregeling 2018-2019
- Organisatiedagen 2018-2019
- Aanwezigheid en verlof (verlofboekje)
- Begeleiding en beoordeling nieuwe medewerkers
- Plan van aanpak Risico-Inventarisatie & -Evaluatie (RI&E)
- Schoonkosten en vrijwillige ouderbijdrage (VOB) 2018-2019
- Werkdruk
- Loopbaan voor docenten (leernetwerken)
- Onderwijstijd
- Gedeelde dienstverlening, een samenwerking op het gebied van ondersteunende diensten met een aantal VO-scholen in de regio (van Reest tot Linde)
- Krimp, daling leerlingenaantallen
- Toekomst VO Meppel e.o., verkenning regionale samenwerking
- Onderzoek bestuurlijke fusie Stad & Esch en csg Dingstede
- Jaarplan en begroting 2019
- Meerjarenbegroting 2020-2024
- Rookbeleid
- Transitieplannen

De GMR werkt met een commissiestructuur. GMR-leden zijn op basis van expertise en/of interesse lid van een commissie. De GMR kent de volgende commissies:

- a Commissie Onderwijs & Kwaliteit
- b Commissie Financien & Facilitair & Communicatie
- c Commissie Personeel & Organisatie

Besluiten

De GMR nam in 2018 de volgende besluiten:

Datum	Besluit	Instemming/Advies
12-03-2018	Bestuurlijk formatieplan 2018	I De GMR stemt in met dit document als de wijzigingen, die in de vergadering zijn besproken, in dit document worden verwerkt.
12-03-2018	Jaarplanner 2 ^e helft schooljaar 2017-2018	I-P De personeelsgeleding van de GMR stemt unaniem in.
12-03-2018	Vakantieregeling 2018-2019	A De GMR geeft een unaniem positief advies als de voorgestelde roostervrije dag wordt verplaatst van dinsdag 11 juni naar dinsdag 23 april. Dinsdag 11 juni is geen geschikte dag omdat dit te kort voor de examens is.
29-05-2018	Lessentabellen 2018-2019	I De GMR stemt in met de lessentabellen 2018-2019.
29-05-2018	Loopbaan voor docenten (LC/LD procedure)	I De personeelsgeleding stemt in met de nieuwe procedure LC/LD docenten.
26-06-2018	Organisatiedagen 2018-2019	I-P De personeelsgeleding stemt unaniem in met de organisatiedagen 2018-2019. Voor de deelschool VSO wordt het amendement voor de organisatiedagen toegepast, de organisatiedagen van het VSO lopen dus

			niet helemaal gelijk aan die van de andere deelscholen van Stad & Esch. Consequentie voor het VSO is dat op de dagen dat daar lesgegeven wordt en de rest van Stad & Esch een organisatiedag heeft, de leerlingen VSO geen praktijkvakken kunnen volgen.
26-06-2018	Vrijwillige ouderbijdrage (VOB) 2018-2019	I-O	De oudergeleding van de GMR stemt in met het bedrag dat staat vermeld voor de VOB. De opzet van het document moet transparanter, zodat uit dit document en uit de communicatie naar ouders duidelijk blijkt dat excursies en schoolreizen ook onder de VOB vallen.
26-06-2018	Examenreglement Stad & Esch	I	De GMR stemt unaniem in met de aanpassingen in het examenreglement Stad & Esch.
13-07-2018	Leerlingenstatuut 2018-2020	I-L	De leerlingen in de GMR stemmen in met het leerlingenstatuut 2018-2020.
18-09-2018	Jaarplanning Stad & Esch september t/m december 2018	I-P	De personeelsgeleding stemt in met de jaarplanning Stad & Esch september t/m december 2018 op voorwaarde dat de leerlingenbesprekingen uit de jaarplanning worden gehaald.
18-09-2018	Plan van aanpak Risico, Inventarisatie & Evaluatie (RI&E)	I	De GMR stemt in met het plan van aanpak RI&E.
13-11-2018	Opdracht haalbaarheidsonderzoek vormgeving bestuurlijke samenwerking CSG Dingstede en Stad & Esch	I	De GMR stemt in met de opdracht tot het uitvoeren van een haalbaarheidsonderzoek voor duurzame samenwerking tussen CSG Dingstede en Stad & Esch.
13-11-2018	Herijking Strategisch Beleidsplan 2016-2021	I	De GMR stemt in met het Strategisch Beleidsplan 2016-2021.
13-11-2018	Samenwerkingsovereenkomst gedeelde dienstverlening (Van Reest tot Linde)	I	De GMR stemt in met het aangaan van een duurzame samenwerking gedeelde dienstverlening (Van Reest tot Linde).
18-12-2018	Aanwezigheid en verlof (verlofboekje)	I-P	De personeelsgeleding van de GMR stemt in met het document Aanwezigheid en verlof (verlofboekje) d.d. november 2018
18-12-2018	Begeleiding en beoordeling nieuwe medewerkers	I-P	De personeelsgeleding van de GMR stemt in met het document Begeleiding en beoordeling nieuwe medewerkers d.d. november 2018.
18-12-2018	Vergoeding mobiele telefonie	I-P	De personeelsgeleding van de GMR stemt in met de regeling Vergoeding mobiele telefonie d.d. september 2018.
18-12-2018	Meerjarenbegroting 2020-2024	A	De GMR geeft een positief advies op de meerjarenbegroting 2020-2024
18-12-2018	Vakantieregeling 2019-2020	A	De GMR geeft een positief advies op de vakantieregeling 2019-2020 en adviseert de dag die nog over is, net als dit schooljaar, in te zetten op de maandag na de open dagen in Meppel.

VOOR WAARMERKINGSDOELEINDEN
BDO Audit & Assurance B.V.

datum 27 JUNI 2019

paraaf

3. Missie, visie en identiteit

3.1. Inleiding

In ons strategisch beleidsplan 2016-2021 zijn onze missie, visie en identiteit beschreven en vastgelegd. Onze missie en visie vormen dé basis van onze ambities en strategische doelen.

De 21ste eeuw vraagt veel van leerlingen. Om goed in te kunnen spelen op de voortdurend veranderende samenleving moeten leerlingen aan vele competenties voldoen, waaronder mediageletterd zijn, beschikken over probleemoplossend vermogen, kritisch zijn en kunnen samenwerken.

Kwalitatief goed onderwijs met een hoog rendement is vanzelfsprekend het doel. Kennis, vaardigheden en persoonlijke ontwikkeling vormen daartoe de drie belangrijke pijlers. Bij Stad & Esch draait het om de passie voor leren en groeien. We geloven dat ieder mens die passie heeft. Met persoonlijke aandacht, een uitdagende omgeving en creativiteit komt talent tot bloei. Ons streven is dat medewerkers en leerlingen steeds beter (willen) worden.

Onze veranderkundige strategie boort creativiteit aan, stimuleert het probleemoplossend vermogen en spreekt mensen aan op hun kwaliteiten. Het resultaat van deze strategie is dat we de (nieuwe) onderwijsactiviteit zó vormgeven (leren, ontwikkelen, vormgeven, organiseren, beslissen) dat de onderwijsactiviteit bijdraagt aan missie, visie, identiteit en strategische doelen van de school.

Voor Stad & Esch betekent deze visie:

Leerlingen en medewerkers krijgen kansen om optimaal hun mogelijkheden en talenten te onderzoeken, te benutten en hierbij te werken vanuit hun hart.

Naast het behalen van kerndoelen en eindtermen, krijg je op Stad & Esch alle ruimte om aan je eigen ontwikkeling als mens, ook in relatie tot anderen, te werken.

Elkaar stimuleren en voortdurend prikkelen om vanuit kansen en mogelijkheden steeds iets nieuws te creëren en te beleven.

Dat je wordt uitgedaagd om een eigen weg te volgen; dus stellen we vertrouwen in jou en krijg je de ruimte om te experimenteren.

Onze leerlingen spelen een belangrijke rol in de manier waarop wij onze visie willen verwezenlijken. Bij de uitwerking zijn en worden zij, op basis van gelijkwaardigheid, betrokken.

VOOR WAARMERKINGSDOELEINDEN
Stad & Esch Assurance B.V.
datum 27 JUNI 2019
paraaf *Al*

Onze stip op de horizon

Alles binnen Stad & Esch is gericht op het leren en groeien van onze leerlingen. Dit betreft kennis, vaardigheden en persoonlijke groei en ontwikkeling. Mogen en kunnen zijn wie je bent, werken aan de beste versie van jezelf (rationeel, emotioneel, relationeel en spiritueel). Onze missie, visie en identiteit zijn leidend bij de keuzes die wij maken en de modellen die wij hanteren:

- Zelfsturing als besturingsmodel
- [Advies en consent als besluitvormingsmodel](#)
- [Kerncompetenties Stad & Esch als competentiemodel](#)
- [Persoonlijk leiderschap als leiderschapsmodel](#)
- Het professioneel gesprek als kwaliteitsmodel
- [De Stad & Esch Academie als professionaliseringsmodel](#)

Als de stip op de horizon is bereikt, bestaat de organisatie uit een directeur-bestuurder en een directeur Onderwijs & Personeel en uit professionele leergemeenschappen (PLG's). Wanneer dit is bereikt hangt af van de ontwikkeling van de organisatie en van de ontwikkeling van de medewerkers die vanuit zelfregie en zelfsturing werken. De teams binnen school moeten borg staan voor een vitale verbinding tussen werken en leren.

Uitgangspunten voor ons handelen op de weg naar de stip op de horizon

1. Als één persoon bezwaar heeft, staan we er bij stil.
(voorkom de dictatuur van de meerderheid)
2. We geven advies, maar laten de verantwoordelijkheid bij de uitvoerder(s).
(durf je (als leidinggevende) uit te spreken, maar leg je uitspraken niet op)
3. We delen onze zorgen plenair en gaan daarover de dialoog aan.
(bespreek in openheid en niet buiten de betrokkenen om)
4. Fouten maken mag, er van leren moet.
(een lerende cultuur zoekt naar redenen en motieven, niet naar schuld en schuldigen, als een kans om te leren)
5. Elke rolverdeling is tijdelijk.
(ieder verdient een kans op een rolvervulling en je moet met een taak kunnen stoppen als je bent uitgeleerd of het niet bevalt)

3.2 Identiteit

Identiteit is de kern. Het zit diep van binnen. Maar het komt naar buiten met alles wat we denken, doen, zeggen en ondernemen.

Soms lijkt het wel of alles in beweging is. Maar als je beter kijkt, zie je een aantal megatrends die de richting wijzen. Ze geven houvast bij het bouwen aan onze school.

De wereld is behoorlijk veranderd de laatste vier jaar. En dat betekent dat de trends zijn herijkt. We hebben na toetsing aan de vier pijlers van onze visie vier nieuwe trends gekozen die in lijn liggen met de vorige vier (elkaar helpen, beleving, luister naar mij en transparantie). Trends en pijlers versterken elkaar.

VOOR WAARMERKINGSDOELEINDEN
BDO Audit & Assurance B.V.

datum 27 JUNI 2019

paraaf

Trend: Duurzaamheid

Duurzaamheid gaat over zuinig zijn op de omgeving, op elkaar en op jezelf. Basis voor duurzaamheid is het onderlinge vertrouwen én de wil om samen te werken aan het beste resultaat. Daarvoor is een goede relatie nodig tussen leerling, medewerker en ouders.

Trend: Lokaal

Koester je oorsprong. Daar waar veiligheid is en van waaruit je je vleugels kunt uitslaan naar de regio en de rest van de wereld. Bekend terrein als springplank. Lokaal betekent ook de buitenwereld naar binnen halen.

Trend: Maatwerk

Iedereen is uniek. En daarom verdient iedereen een gepersonaliseerd plan waardoor ieder talent een kans krijgt. Maatwerk vraagt om aanpassend vermogen, flexibiliteit en afstemming.

Trend: Beleven

Leren door doen. Creëren van unieke belevenissen waardoor we worden geraakt en die nóg meer nieuwsgierig maken. De leerling in de echte wereld voorbereiden op de toekomst.

Stad & Esch geeft leerlingen invloed. Er is ruimte voor eigen keuzes in tempo, begeleiding en activiteiten. Die invloed heeft alles te maken met de erkenning van leerlingen als individu.

'Kijk wie ik ben. Luister naar me. Ik ben het.'

Keuzevrijheid en invloed vragen tegelijk om duidelijke kaders; structuur geeft houvast bij keuzevrijheid. De school heeft voor leerlingen ook een belangrijke sociale functie. Je schoolleven moet goed voelen en is niet minder belangrijk dan je vrienden op Facebook. In onze school draagt alles bij aan ontplooiing. Ontplooiing in je schoolvakken en daarbuiten. Stad & Esch moedigt je aan om veel te ontdekken; je eigen talenten en de wereld om je heen.

Zo'n Stad & Esch haalt met glans zijn doelen:

- Je diploma halen en dingen leren waar je wat aan hebt
- Je talenten maximaal benutten
- Een goede sfeer
- Weten waar je aan toe bent
- Je verantwoordelijkheid leren nemen

Dat is de school waar medewerkers, leerlingen en ouders trots op zijn.

Mensen

Mensen zijn de sleutel om dit gedroomde resultaat te behalen. Allereerst een bruisend team van coachende begeleiders, bedenkers van een uitdagend onderwijsprogramma. Daarbij draait het niet alleen om de leraren maar om het totale team, in één geoliede organisatie.

Motivatie

Motivatie is dé drijvende kracht. Door leerlingen eigenaar van hun leerproces te laten zijn, stijgt hun motivatie en dat maakt dat talent alle kansen krijgt. Een sfeervolle, uitdagende werkomgeving kan mensen en motivatie verder versterken.

Als dat allemaal samenwerkt, dan gaat het resultaat er zeker komen! Presteren, excelleren, een school die steeds beter wil worden. Een tuin voor talent. Aan die school bouwen we samen verder. Gedreven door nieuwe ideeën, gesterkt door nieuwe inzichten.

'Adem het in – spreek het uit – geef het door! Als jij het ziet, dan is het er.'

VOOR WAARMERKINGSDOELEINDEN
BDO Afdeling

datum

27 JUNI 2019

paraaf

AL

4. Verantwoording

Ambitie 1

We willen dat onze onderwijsdoelen worden gehaald én persoonlijke ambities van leerlingen en medewerkers worden waargemaakt. We willen ons continu verbeteren en vieren behaalde doelen om vervolgens verder te groeien.

Strategisch doel

1. Alle betrokkenen bij Stad & Esch zijn zich continu bewust van het belang van een goede onderwijskwaliteit voor de toekomstperspectieven van onze leerlingen, zijn kritisch op de geboekte resultaten en spannen zich in om deze continu te verbeteren.

Opbrengsten

- 1.1. De kwaliteitskalender 2018 wordt uitgevoerd.

De kwaliteitskalender is vastgesteld en uitgevoerd.

- 1.2. De PLG-doelen, teamdoelen en sectiedoelen 2018 zijn opgesteld en worden periodiek besproken en geëvalueerd.

Alle teams hebben jaardoelen afgesproken die periodiek worden besproken en zijn geëvalueerd.

- 1.3. De onderwijsopbrengsten zijn voldoende onderbouwrendement, doorstroomrendement, bovenbouwrendement en examenrendement.

In september zijn de resultaten van de examens 2018 door het datateam aan alle sectievoorzitters en individuele docenten verstrekt en binnen de secties besproken. Waar nodig zijn afspraken gemaakt om de opbrengsten (verder) te verbeteren op basis van de indicatoren: Onderwijspositie t.o.v. advies basisonderwijs, Onderbouwsnelheid, Bovenbouwsucces en Examencijfers.

- 1.4. 1 augustus 2018 is de PC-cyclus 2018-2019 vastgesteld.

Voor de zomervakantie is de PC-cyclus voor het schooljaar 2018-2019 opgesteld voor de domeinen: Financiën, Kwaliteit, Onderwijs, Personeel en Organisatie. Onderliggend zijn de Kwaliteitskalender 2018-2019, de Financiële PC-cyclus 2018 en het Formatieproces 2018-2019 vastgesteld. De PC-cyclus vormt vast onderdeel bij de overleggen KMT, DSL en MT-BV.

- 1.5. Ziekteverzuimpercentage bedraagt maximaal 4,5%.

Het ziekteverzuimpercentage over 2018 bedroeg 5,48%, daarmee is het doel voor 2018 niet behaald. Het hogere percentage wordt hoofdzakelijk veroorzaakt door aan aantal langdurig afwezige medewerkers. In H4 Kwaliteit en kengetallen worden de cijfers uitgewerkt.

- 1.6. De verzuimfrequentie bedraagt maximaal 1,3.

De verzuimfrequentie over 2018 bedroeg 1,15 en daarmee is het gestelde doel behaald. In H4 Kwaliteit en kengetallen worden de cijfers uitgewerkt.

- 1.7. Voor alle leraren hebben leerlingevalidaties plaatsgevonden en zijn deze evaluaties digitaal vastgelegd.

In maart 2018 hebben de lesobservaties door leerlingen plaatsgevonden en zijn via kwaliteitscholen aan de docenten teruggekoppeld.

datum

27 JUNI 2019

paraaf

AL

1.8 Alle beoordelingsgesprekken hebben plaatsgevonden en zijn digitaal vastgelegd.

Alle nieuwe medewerkers zijn voor 1 mei 2018 beoordeeld. Aan deze beoordeling zijn meerdere lesbezoeken voorafgegaan. Voor de zomer heeft de vlootschouw van alle medewerkers plaatsgevonden. De vlootschouw vormt o.a. de basis voor gesprekken met medewerkers.

1.9 De jaarrekening 2017, begroting 2019 en de meerjarenbegroting 2020-2024 worden conform plan opgesteld.

De jaarrekening 2017, de begroting 2019 en de meerjarenbegroting 2020-2024 zijn conform planning opgesteld en vastgesteld.

Ambitie 2 uit het sectorakkoord VO: De leerling centraal.

We willen maatwerk bieden waardoor de talentontwikkeling van individuele leerlingen centraal staat.

Strategisch doel

2 Binnen alle deelscholen wordt gehandeld vanuit een visie waarbinnen het onderwijs voor de leerlingen boeiend, uitdagend en gepersonaliseerd is en waarbij binnen alle vakken motivatie van de leerling aandacht krijgt. Ouders en leerlingen hebben een stem in het hele proces.

Opbrengsten

2.1 In 2018 wordt onze visie op gepersonaliseerd leren beschreven en gevalideerd.

Binnen alle teams, PLG's en secties is de visie op gepersonaliseerd leren aan de orde geweest. Begin 2019 wordt de deelvisie beschreven en gevalideerd.

2.2 Binnen alle onderwijsteams is de transitie vertaald in specifieke doelen.

In Diever is gestart op basis van het model van Kunskapsskolan. Binnen de bovenbouw Techniek wordt gewerkt met een vierkant rooster. Binnen de onderbouw vmbo en de Praktijkschool vindt verdere oriëntatie plaats. Voor 1 mei 2019 maken teams hun keuze bekend. Bij alle ontwikkelingen vormt het kader van Remy van Kasteren het uitgangspunt.

Strategisch doel

3 Binnen alle deelscholen bieden we onderwijs dat aansluit op de individuele mogelijkheden van de leerling.

Opbrengsten

3.1 In 2018 is onze visie op (het vermijden van) zittenblijven beschreven en gevalideerd.

In 2018 is visie opgesteld en gevalideerd.

3.2 Met ingang van schooljaar 2018-2019 wordt het Talentprogramma Ontdek & Verdiep ingevoerd in het Beroepencollege.

De Talentprogramma's Ontdek & Verdiep zijn ingevoerd: Techniek & Innovatie, Sport & Gezondheid, Media & ICT en Mode & Design.

VOOR WAARMERKINGSDOELEINDEN

BDO Audit & Assurance B.V.
Techniek & Innovatie,

datum

27 JUNI 2019

paraaf

AL

Ambitie 3 uit het sectorakkoord VO: Eigentijds onderwijs met moderne voorzieningen. We willen naar een doorbraak en versnelling in het aanbod van digitaal leermateriaal en we willen dat docenten vaardig worden in het samenstellen en toepassen van digitaal leermateriaal.

Strategisch doel

4. Binnen alle vakken is er een uitgewerkte leerlijn. Binnen de leerlijn wordt digitale leermateriaal gearrangeerd en wordt waar mogelijk gebruik gemaakt van digitale analysemogelijkheden en de RTTI-systematiek.

Opbrengsten

- 4.1 Uit de leerlingtevredenheidsspeiling 2018 blijkt dat meer leerlingen zich uitgedaagd voelen in het onderwijs van Stad & Esch.

De scores bevinden zich schoolbreed rond het landelijk gemiddelde. Wij zijn daar niet tevreden over. Uitdaging en motivatie zijn bepalende factoren in de leerresultaten van onze leerlingen. Binnen de onderwijstransities speelt dit thema een belangrijke rol.

- 4.2 Binnen alle secties zijn de sectiedoelen vastgesteld.

Tweemaal per jaar is er binnen de secties met de schoolleiding gesproken over doelen en opbrengsten.

- 4.3 In 2018 wordt voor rekenen gebruik gemaakt van de digitale analyse instrumenten.

Door schoolbreed gebruik te maken van Studyflow wordt gebruik gemaakt van de digitale analysemogelijkheden.

- 4.4 In 2018 maken alle vakken in de onderbouw t.b.v. begeleiding en determinatie gebruik van het toetsinstrument RTTI.

In het kader van de determinatie wordt het instrument Diatoetsen van het cito schoolbreed gebruikt. Bij een aantal sectie heeft de RTTI-systematiek binnen de digitale methodes een plek gekregen.

Strategisch doel

5. Onze elektronische leeromgeving vormt hét platform voor het plannen en organiseren van het leerproces van de leerlingen en vormt het communicatieplatform naar ouders, leerlingen en medewerkers.

Opbrengsten

- 5.1 Voor de communicatie met ouders wordt samen met ouders de Hoy-app ontwikkeld.

De pilot is voor de zomervakantie uitgevoerd en positief geëvalueerd.

- 5.1.1 De Hoy-app wordt met ingang van schooljaar 2018-2019 ingevoerd.

Met ingang van het schooljaar is t.b.v. de communicatie de Hoy-app Stad & Esch & ouders schoolbreed ingevoerd. 85% van de ouders maakt gebruik van de app.

datum

27 JUNI 2019

¹ Kennistoetsing op de niveaus: Reproductie – Toepassen in bekend context – Toepassen in nieuwe context – Inzicht

Strategisch doel

6. Binnen Stad & Esch volgen leerlingen vakken op een hoger niveau.

Opbrengsten

- 6.1 In 2018 worden experimenten uitgevoerd waarbij leerlingen onderwijs volgen op een hoger niveau. De experimenten worden beschreven en geëvalueerd.

In 2018 is een beperkt aantal experimenten uitgevoerd waarbij een leerling een vak op een hoger niveau volgt.

Strategisch doel

7. Binnen vakken wordt betekenisvol gebruik gemaakt van digitaal leermateriaal.

Opbrengsten

- 7.1. Er zijn sectiedoelen beschreven over de inzet van digitale leermiddelen binnen de sectie.

Binnen alle secties wordt gebruik gemaakt van digitale leermiddelen vanuit de geformuleerde visie op het vak.

Ambitie 4 uit het sectorakkoord VO: Meer aandacht voor brede vorming. De opdracht van scholen is breed. Om leerlingen goed voor te bereiden op de wereld van morgen moeten we meer aandacht besteden aan niet- cognitieve vaardigheden als samenwerking, creativiteit en ondernemerschap.

Strategisch doel

8. Loopbaanleren is verankerd in ons onderwijs.

Opbrengsten

- 8.1 Op basis van de gevalideerde visie op loopbaanleren worden de doelen loopbaanleren voor 2018 uitgevoerd.

Loopbaanleren maakt binnen alle leerwegen van het vmbo onderdeel uit van het programma. In 2018 zijn alle mentoren van het Lyceum getraind in de vaardigheden ten aanzien van loopbaanleren.

- 8.2 Vanuit de Stad & Esch Academie zijn 2 trainers loopbaanleren opgeleid.

In 2018 zijn in totaal 6 loopbaantrainers opgeleid. Naast de loopbaantrainers zijn alle mentoren van havo, vwo, vmbo en theoretisch leerweg opgeleid om loopbaangespreken te voeren met hun mentorleerlingen. Hierbij gaat het om ongeveer 70 mentoren.

Strategisch doel

9. Creativiteit speelt binnen alle vakken een rol.

Opbrengsten

- 9.1 In 2018 wordt de rubric creatieve vaardigheden (probleemoplossend vermogen en kritisch denken) gevalideerd en toegepast.

Binnen het Hart van Ezinge is een rubric ontwikkeld om creatieve vaardigheden te beoordelen. De validering gaat in 2019 plaatsvinden.

Strategisch doel

10. Zelfontplooiing en persoonlijk leiderschap zijn voor alle leerlingen betekenisvol.

Opbrengsten

- 10.1 Vanuit de Stad & Esch Academie zijn 2 gecertificeerde trainers Covey opgeleid.

Er zijn in 2018 drie gecertificeerde Covey-trainers opgeleid.

- 10.2 De Covey trainers maken het invoeringsplan Covey voor leerlingen.

De kaders en tijdpad voor het programma voor leerlingen zijn opgesteld.

- 10.3 Vanuit de Stad & Esch Academie zijn 3 gecertificeerde trainers DISC opgeleid.

Er zijn in 2018 drie gecertificeerde DISC-trainers opgeleid.

- 10.4 De DISC trainers maken het invoeringsplan DISC voor leerlingen.

De kaders en tijdpad voor het programma voor leerlingen zijn opgesteld.

- 10.5 In 2018 is het Stad & Esch plusdocument opgesteld.

De kaders om te komen tot een plusdocument zijn opgesteld.

**Ambitie 5 uit het sectorakkoord VO: Verbinding met de omgeving versterken.
We willen werken aan een sterkere verbinding tussen de school en de omgeving en goede
verantwoordelijkheid naar belanghebbenden zoals ouders.**

Strategisch doel

11. Vanuit onze visie op passend onderwijs is er een passend en tijdig ondersteuningsaanbod voor leerlingen die extra ondersteuning nodig hebben.

Opbrengsten

- 11.1 Op basis van de gevalideerde visie op passend onderwijs worden de doelen 2018 uitgevoerd.

De doelen passend onderwijs zijn uitgevoerd.

- 11.2 In 2018 wordt tevredenheid onder de ouders en leerlingen die gebruik maken van deze extra ondersteuning in kaart gebracht.

Stad & Esch sluit aan bij het initiatief vanuit het samenwerkingsverband. In 2019 wordt het vastgesteld.

- 11.3 De iop's zijn individueel, hebben een relatie met het onderwijs, worden digitaal vastgelegd en zijn gekoppeld aan Magister en worden periodiek besproken met leerlingen en ouders.

Alle iop's zijn digitaal vastgelegd. Voor het praktijkonderwijs in Presentis en voor de overige arrangementen in Magister. Binnen de praktijk school is het driemaal besproken ingevoerd.

VOOR WAARMERKINGSDOELENDEN
BDO Audit & Assurance B.V.

AL

Strategisch doel

12. Er is een warme overdracht van leerlingen uit het basisonderwijs en van leerlingen naar het vervolgonderwijs in het mbo.

Opbrengsten

- 12.1 In 2018 wordt de tevredenheid bij de basisscholen over de warme overdracht in kaart gebracht.

Op basis van de evaluatie zijn enkele kleine aanpassingen doorgevoerd.

- 12.2 In 2018 wordt de tevredenheid over de warme overdracht bij het mbo in kaart gebracht.

Heeft nog niet plaatsgevonden. Wel vindt er digitale overdracht plaats.

Strategisch doel

13. Er is een uitwisselingsprogramma met bedrijfsleven en mbo voor alle docenten uit het vmbo en praktijkonderwijs.

Opbrengsten

- 13.1 In 2018 vindt in het kader van het eigen leren een medewerkerstage plaats voor alle medewerkers Stad & Esch.

In maart 2018 heeft een succesvolle medewerkerstage plaatsgevonden voor alle medewerkers van Stad & Esch. De dag is overwegend positief ervaren.

- 13.2 In 2018 wordt door het stagebureau Stad & Esch de tevredenheid over de aansluiting op het vervolgonderwijs en het bedrijfsleven bij het bedrijfsleven en het mbo in kaart gebracht.

In het najaar van 2018 heeft het eerste stage event plaatsgevonden. Het was een zeer succesvol evenement.

Strategisch doel

14. Binnen Stad & Esch handelen we vanuit onze visie op ouderparticipatie en leerlingparticipatie.

Opbrengsten

- 14.1 Op basis van de gevalideerde visie op ouderparticipatie wordt het opgestelde projectplan uitgevoerd.

Het projectplan (Hoy-app en paperclip) is uitgevoerd.

- 14.2 Op basis van de gevalideerde visie op leerlingparticipatie wordt het opgestelde projectplan uitgevoerd.

Het borgen van de plannen rond leerlingparticipatie is ingewikkeld en komt onvoldoende van de grond. De leerlinggeleding uit de GMR heeft initiatieven ontwikkeld om een leerlingenraad op te richten.

datum 27 JUNI 2019

paraaf

AL

Ambitie 6 uit het sectorakkoord VO: De docent in positie in een professionele organisatie. We gaan het alleen redden als docenten zich (mede) eigenaar voelen van de ontwikkelingen. Dat vraagt om ruimte en vertrouwen in een lerende omgeving en om goed leiderschap.

Strategisch doel

15. Alle medewerkers stellen jaarlijks hun doelen t.a.v. persoonlijk leiderschap, hun onderwijs, onderwijskwaliteit en pedagogische en didactische vaardigheden.

Opbrengsten

- 15.1 Op basis van de gevalideerde visie van de Stad & Esch Academie worden de doelen 2018 uitgevoerd.

De doelen 2018 zijn uitgevoerd en gerealiseerd.

- 15.2 De deelvisie op het professioneel gesprek wordt beschreven en gevalideerd.

De transactionele analyse vormt de basis voor het professionele gesprek. De beschrijving moet nog worden gevalideerd in 2019.

- 15.3 De kerncompetenties Stad & Esch worden volgens plan ingevoerd.

De kerncompetenties zijn ingevoerd. Bij de schooljaaropening is het aangekondigd en tijdens een studiedag hebben alle medewerkers het spel gespeeld. Ook zijn er 2 gecertificeerde competentie coaches bij PI-media opgeleid.

Strategisch doel

16. Binnen Stad & Esch wordt vanuit het principe van professionele autonomie en zelfsturing gewerkt.

Opbrengsten

- 16.1 In 2018 blijkt uit het MTO dat de medewerkers die werkzaam zijn vanuit het principe van professionele autonomie en zelfsturing een grotere autonomie ervaren in hun werk.

Uit het MTO en uit de evaluatiegesprekken met de PLG's blijkt dat de leden van de PLG's een grotere autonomie ervaren. Niemand wil terug naar de oude situatie.

Strategisch doel

17. Het MTO wordt jaarlijks afgenomen als onderdeel van ons kwaliteitsbeleid.

Opbrengsten

- 17.1. In 2018 blijkt uit het MTO dat Stad & Esch hoger scoort dan in 2017.

In 2018 is het medewerkertevredenheidsonderzoek (MTO) afgenomen. 65% van de medewerkers heeft de vragenlijst ingevuld. De uitkomsten zijn besproken in de teams en de PLG's. Met 2 teams zijn door het KMT individuele gesprekken gevoerd met alle leden op basis van het MTO.

VOOR WAARMERKINGSDOELEINDEN
BDO Audit & Assurance B.V.

datum

27 JUNI 2019

paraaf

AL

Strategisch doel

18. Voor alle startende leraren is er een effectief inwerk- en begeleidingsprogramma vanuit onze missie, visie en identiteit.

Opbrengsten

- 18.1. In 2017 blijkt uit het MTO dat 90% van de startende leraren zich optimaal voorbereid en begeleid voelt.

81% van de startende leraren geeft aan goed te worden begeleid.

Strategisch doel

19. Via ons wervings-, selectie- en scholingsbeleid zetten we in op een mix van hbo- en wo-masteropgeleide leraren.

Opbrengsten

- 19.1. In 2018 wordt via de workflow Afas in kaart gebracht welk percentage van alle leraren over een afgeronde masteropleiding beschikt.

42 leraren hebben een afgeronde master. Daarvan hebben 33 leraren hun master behaald aan een universiteit en 9 aan een hbo-instelling.

Strategisch doel

20. Om voor het vwo de wetenschappelijke benadering van de lesstof door de leraren te stimuleren, is ons doel het percentage wo-masteropgeleide leraren in de bovenbouw van het vwo te verhogen.

Opbrengsten

- 20.1. In 2018 wordt via de workflow Afas in kaart gebracht welk percentage bovenbouwdocenten vwo een afgeronde masteropleiding hebben gevolgd.

In de deelschool Lyceum bovenbouw werken 32 leraren van wie 9 alleen een HBO-opleiding hebben. Voeg daarbij 9 bovenbouw leraren Diever met allemaal een masteropleiding dan is het percentage $31/41 = 76\%$.

Strategisch doel

21. Stad & Esch stimuleert leraren om hun professionaliseringsactiviteiten vast te leggen in het Lerarenregister.

Opbrengsten

- 21.1 In 2018 wordt in kaart gebracht welk percentage van onze leraren actief deelneemt aan het Lerarenregister.

Het lerarenregister wordt niet meer door leraren gevuld. Stad & Esch registreert wel actief de benoemingsgrondslag per docent ten behoeve van het register.

Strategisch doel

22. Met on- en onderbevoegde leraren worden resultaatafspraken gemaakt over het behalen van de bevoegdheid.

VOOR WAARMERKINGSDOELEINDEN
BDO Audit & Assurance B.V.

datum

27 JUNI 2019

paraaf

AL

Opbrengsten

- 22.1 In 2018 wordt via de strategisch HRM-app in kaart gebracht welk percentage van de leraren onbevoegd en onderbevoegd zijn.

Met alle onbevoegde leraren zijn afspraken gemaakt.

Strategisch doel

23. Binnen de gehele bedrijfsvoering wordt gewerkt vanuit het principe van workflow.

Opbrengsten

- 23.1 Via de doelen 2018 van Bedrijfsvoering wordt beschreven welke onderdelen van de workflow Personeel, Financiën en Facilitaire dienst in 2018 worden ingevoerd.

De doelen 2018 zijn gerealiseerd.

- 23.2 In 2018 wordt het projectplan shared services op administratief gebied uitgewerkt.

Het projectplan is uitgevoerd conform planning.

De Stad & Esch Academie als professionaliseringsmodel

De Stad & Esch academie is begin 2018 ontstaan vanuit het uitgangspunt van ons personeelsbeleid dat mensen steeds verder willen ontwikkelen en groeien onderweg naar de stip op de horizon en daardoor steeds beter willen worden in hun werk. Niet alleen dragen we zorg voor de ontwikkeling van ons huidige personeel, ook toekomstig personeel kan op onze stimulans rekenen. Dit alles leidt tot een reeks van activiteiten binnen de school. Om die activiteiten in beeld te houden, te coördineren en te verbreden en verdiepen zijn we gestart met de Stad & Esch Academie. Een plek waarin alle scholings- en ontwikkelactiviteiten die op school plaats vinden, zijn gebundeld.

We weten dat er heel veel kennis onder het huidige personeel aanwezig is, maar dat die kennis nog lang niet optimaal wordt benut. Om die al aanwezige kennis in beeld te brengen, zijn we gestart met het opzetten van een database: hierin kunnen docenten zichzelf registreren met de kennis die ze in huis hebben en zouden willen delen met hun collega's. De database is op dit moment nog niet ruim gevuld. De bekendheid van de database moet worden vergroot en bovendien dienen collega's hun bescheidenheid af te leggen en te gaan staan voor hun expertise. Dit laatste is een proces wat enige tijd in beslag zal nemen.

Daarnaast vervult de Stad & Esch academie ook een stimulerend rol als het gaat om het zoeken naar specialisten op het gebied van (persoonlijke) ontwikkeling, coaching en onderwijs en leren. Deze specialisten maken deel uit van Stad & Esch. De Stad & Esch Academie is de plaats waar vraag en aanbod op het gebied van professionalisering bij elkaar worden gebracht.

De Stad & Esch academie steunt op 4 pijlers die samenhangen met de stip op de horizon:

1. Persoonlijk leiderschap
  - Gecertificeerde Covey-trainers
  - Gecertificeerde DISC-trainers
  - Gecertificeerde competentiecoaches
2. Onderwijs en leren
  - Gecertificeerde trainers formatief handelen
  - Gecertificeerde toets experts
  - Gecertificeerde impact coaches (leren zichtbaar maken)
  - Gecertificeerde trainers Magister.me
  - Gecertificeerde Smart Touch trainers

VOOR WAARMERKINGSDOELEN
BDO Audit & Assurance B.V.

datum 27 JUNI 2019

paraaf AL

3. Kwaliteitscultuur
  - Jaarlijkse Audits
  - Leernetwerken
  - Masters in school
4. Opleiden in de school
  - Geaccrediteerde opleidingsschool leraren in opleiding
  - Opleidingsschool voor onderwijsassistenten

In 2018 heeft de academie de volgende zaken gerealiseerd:

- Opleidingsschool voor leraren in opleiding is in samenwerking met de partners verbeterd.
- De opleidingsschool voor onderwijsassistenten is opgezet.
- De trainers voor Covey, Disc en de Stad & Esch competenties zijn allen gecertificeerd.
- In 2019 zijn de zaken vallend onder punt 2 en 3 in gang gezet.

VOOR WAARMERKINGSDOELEN
BDO Audit & Assurance B.V.

datum 27 JUNI 2019

paraaf .....

5. Kwaliteit en kengetallen

5.1. Kwaliteit

Om onze ambities en doelen te kunnen bereiken, verwachten wij van elkaar dat alle betrokkenen bij Stad & Esch zich continu bewust zijn van het belang van een goede onderwijskwaliteit, kritisch zijn op de geboekte resultaten, successen willen vieren en zich inspannen om deze continu te verbeteren. Stad & Esch wil haar doelen bereiken tot tevredenheid van onszelf, de overheid en andere externe stakeholders en onze leerlingen en ouders. We hebben aan het begrip kwaliteit onze eigen lading gegeven verwoord in de volgende ambitie:

We willen dat onze onderwijsdoelen worden gehaald én persoonlijke ambities van leerlingen en medewerkers worden waargemaakt. We willen ons continu verbeteren en vieren behaalde doelen om vervolgens verder te groeien.

In het kwaliteitsbeleidsplan beschrijven we onze systematische kijk op kwaliteit. De continue verbetering van onze kwaliteit in een lerende omgeving staat centraal. Binnen Stad & Esch is kwaliteit gekoppeld aan het leren van leerlingen. Het onderwijskundig gesprek is daarbij een belangrijk instrument. We maken gebruik van een systematische PDCA-cyclus die leidt tot kwaliteitsbeheersing, kwaliteitsborging en kwaliteitsverbetering.

Ons kwaliteitsbeleid is systematisch. Dit betekent dat we werken met behulp van vastgelegde processen en procedures. Ons kwaliteitsbeleid kent een planmatige opzet waarbij betrokkenen in de fase van beeldvorming en oordeelvorming worden betrokken, zodat een gedragen, in co-creatie gevormd beleid kan worden vastgesteld (besluitvorming). De afgesproken doelen vanuit een gedeelde visie worden systematisch getoetst. We benaderen kwaliteit systematisch vanuit de elementaire vragen:

- Doen we de goede dingen?
- Doen we de dingen goed?
- Hoe weten we dat? (meten en verantwoording)
- Vinden anderen dat ook? (externe legitimering)
- Wat doen we met die wetenschap? (consolidering of verbetering)

De managementdashboards van Qlikview voor Magister, Afas-P en Afas-F vormen de basis voor de managementrapportages.

Toelichting

De gedeelde en gevalideerde visie vormt het uitgangspunt van ons kwaliteitsbeleidsplan. Yvonne Bergman vervult de rol van kwaliteitsexpert data-analist en heeft een datateam opgericht bestaande uit enkele deskundige docenten. Dit datateam wordt maandelijks op Stad & Esch ondersteund door Qlikview (TIG) bij het oplossen van vraagstukken op het vlak van data-analyse.

Onderdeel van het kwaliteitsbeleidsplan is de kalender met jaarlijks af te nemen instrumenten om onze kwaliteit te toetsen. In 2018 zijn de volgende kwaliteitsinstrumenten vanuit de PDCA-cyclus ingezet:

- Leerlingtevredenheidspelling
- Oudertevredenheidspelling
- Medewerkertevredenheidspelling
- Lesobservaties door leerlingen

In september 2016 heeft Stad & Esch deelgenomen aan het vierjaarlijks onderzoek van de Onderwijsinspectie in het kader van het nieuwe bestuursgericht toezicht. Al deze locaties van Stad & Esch hebben van de Onderwijsinspectie het oordeel voldoende ontvangen. Begin 2019 heeft er een inspectieonderzoek plaatsgevonden bij de Praktijkschool, waarbij de praktijk school het oordeel voldoende heeft ontvangen.

datum

27 JUNI 2019

paraaf

AL

Op 30 oktober 2018 (de laatste dinsdag van oktober) vond de dag van de kwaliteit plaats onder de titel: de *Staat van Stad & Esch*. De middag stond in het teken van de opbrengsten van ons onderwijs en de tevredenheid van ouders en leerlingen.

De vorderingen op de doelen uit het jaarplan 2018 zijn regelmatig besproken in het KMT, het MT-BV en in het deelschoolleidersoverleg.

5.1.1. Kengetallen

Kengetallen en benchmarkgegevens van Stad & Esch zijn beschikbaar in [Scholen op de kaart](#).

5.1.2. Onderwijsopbrengsten

De examenresultaten:

LOCATIE	SIAGINGS %MBO2013	SIAGINGS %MBO2014	SIAGINGS %MBO2015	SIAGINGS %MBO2016	SIAGINGS %MBO2017	SIAGINGS %MBO2018	SIAGINGS %HAVO2014	SIAGINGS %HAVO2015	SIAGINGS %HAVO2016	SIAGINGS %HAVO2017	SIAGINGS %HAVO2018	SIAGINGS %VWO2013	SIAGINGS %VWO2014	SIAGINGS %VWO2015	SIAGINGS %VWO2016	SIAGINGS %VWO2017	SIAGINGS %VWO2018
S&E Diever	94,0%	100,0%	92,0%	92,0%	95,0%	85,2%	86,0%	95,0%	89,7%	84,2%	68,4%						
S&E Beroepencollege	96,0%	95,0%	92,0%	98,5%	94,5%	98,2%											
S&E Lyceum	100,0%	92,6%	93,3%	94,4%	92,9%	87,5%	84,3%	87,6%	76,5%	84,6%	76,0%	95,2%	94,4%	94,0%	94,1%	95,5%	93,2%
S&E VSO Meppel						88,9%											

Bron: ManagementVensters Stad & Esch

5.1.3. Extra examenvakken

Een overzicht van het aantal leerlingen dat in extra vakken examen doet:

extra examenvakken	14-15	%	15-16	%	16-17	%	17-18	%	18-19	%
havo 1 extra vak	3	3%	7	10%			2	3%	1	1%
vwo/gym 1 extra vak	11	16%	8	15%	14	21%	7	9%	20	24%
vwo/gym 2 extra vakken							1	2%	2	2%
vwo/gym 3 extra vakken										
vwo/gym 4 extra vakken					1	2%				

5.1.4. Ontwikkeling leerlingenaantal

AANTAL LEERLINGEN per 01-10								
LOCATIE	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	
Stad & Esch Diever	239	232	235	227	208	214	218	
Stad & Esch Beroepencollege	552	567	562	598	623	543	512	
Stad & Esch Lyceum	1108	1129	1151	1245	1299	1302	1358	
Stad & Esch Praktijkschool	87	88	93	98	104	107	96	
Stad & Esch VSO Meppel	76	98	111	102	77	73	75	
TOTAAL	2062	2114	2152	2270	2311	2239	2259	

Bron: Magister Stad & Esch

VOOR WAARMERKINGSDOELINDEN
BDO Audit & Assurance B.V.

datum

27 JUNI 2019

paraaf

AL

Toelichting

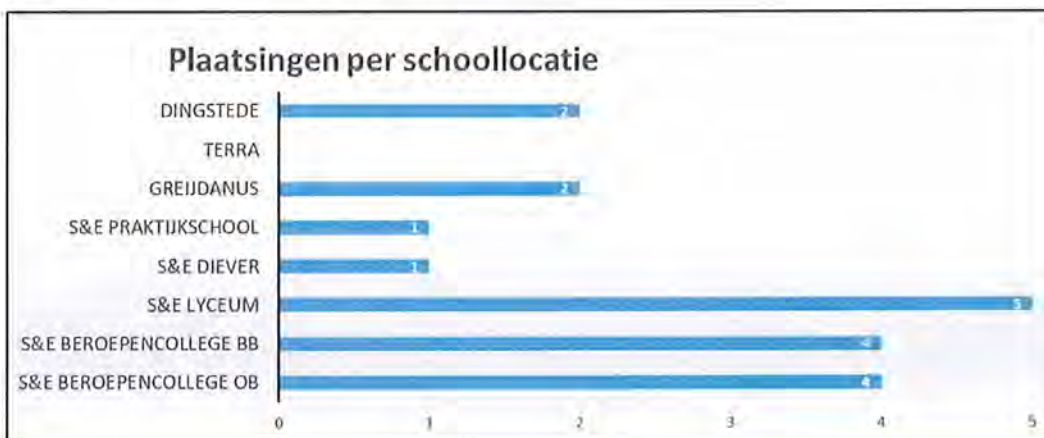
De ontwikkeling van de leerlingaantallen zijn de afgelopen jaren stabiel tot licht stijgend. De verwachte krimp zal in eerste instantie met name vanuit de gemeenten Westerveld en De Wolden de komende jaren effect hebben op de basisgeneratie en de instroom van leerlingen in het voortgezet onderwijs in Meppel en Diever. In augustus 2018 is ondanks de krimp in de basisgeneratie de instroom in de brugklassen bij Stad & Esch licht gestegen (2%).

5.1.5. Klachten

In 2018 ontving de school 2 klachten die via de oplossingspiramide zijn afgehandeld.

Klacht ouder over veel lesuitval	1	Gesprek directeur Onderwijs en Personeel
Klacht ouder over plaatsingsadvies kind	1	Gesprek directeur Onderwijs en Personeel

5.1.6. Getallen rebound 2017-2018

19 plaatsingen, waarvan 7 meisjes en 12 jongens.

Hiervan:

- keerden 6 leerlingen terug naar hun eigen school
- vertrokken 4 leerlingen naar een andere school (regulier onderwijs)
- zijn 7 leerlingen naar het speciaal onderwijs gegaan
- stroomden 2 leerlingen uit naar een ander vorm van tijdelijke hulpverlening

5.1.7. Samenwerking VO/VAVO

De Onderwijsgroep heeft een samenwerkingsovereenkomst gesloten met het Deltion College, Alfa College en Drenthe College. Doel is om op deze wijze VO-leerlingen de mogelijkheid te bieden in het voortgezet algemeen volwassenenonderwijs (VAVO) een VO-diploma te behalen, dan wel één of meer deelcertificaten. In de tabel hieronder het aantal VAVO-leerlingen per schooljaar.

Schoolsoort	12/13	13/14	14/15	15/16	16/17	17/18	VOOR WAARMERKINGSDOELEINDEN BDO Audit & Assurance B.V.
VAVO VMBO-(G)T	5	1	1	1	4	1	
VAVO HAVO	21	20	26	36	27	13	
VAVO VWO	8	8	6	10	6	9	
Totaal	34	29	33	47	37	23	27 JUNI 2019

Bron: Qlikview

paraaf .....

5.1.8. Voortijdig schoolverlaten (VSV)

Alle scholen proberen te voorkomen dat leerlingen zonder diploma (startkwalificatie) de school verlaten, zonder dat zij zijn ingeschreven bij een andere onderwijsinstelling voor vo, mbo, hbo of wo. De landelijke overheid heeft streefpercentages vastgesteld ten aanzien van het voortijdig schoolverlaten per 1 oktober van een schooljaar. Hieronder de gegevens van Stad & Esch:

vsv per 1 oktober	2013-2014			2014-2015			2015-2016			2016-2017			2017-2018			streefpercentage
	aantal ln	% S&E	% landelijk	aantal ln	% S&E	% landelijk	aantal ln	% S&E	% landelijk	aantal ln	% S&E	% landelijk	aantal ln	% S&E	% landelijk	
Onderbouw	1	0,11%	0,27%	2	0,20%	0,36%	0	0,00	0,55	1	0,09	0,53	1	0,09	0,52	0,50%
Bovenbouw havo-vwo	3	0,60%	0,49%	4	0,82%	0,52%	4	0,95	0,40	0	0,00	0,45	3	0,62	0,45	0,50%
Bovenbouw vmbo	9	1,89%	1,80%	5	1,15%	1,55%	4	0,81	1,73	2	0,39	1,39	7	1,27	1,23	2,00%

Bron: DUO

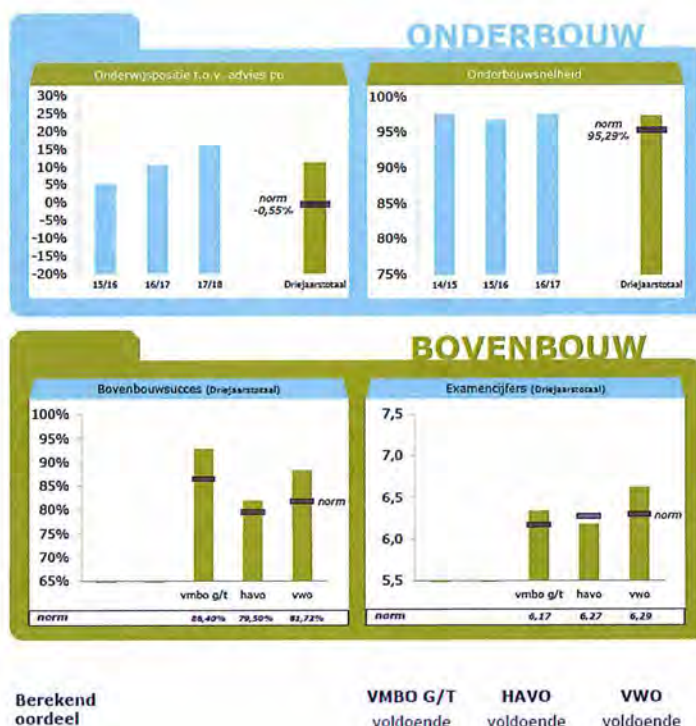
5.1.9. Onderwijsopbrengsten Onderwijsinspectie

Stad & Esch & Lyceum

7943 AZ Meppel

25CL-0

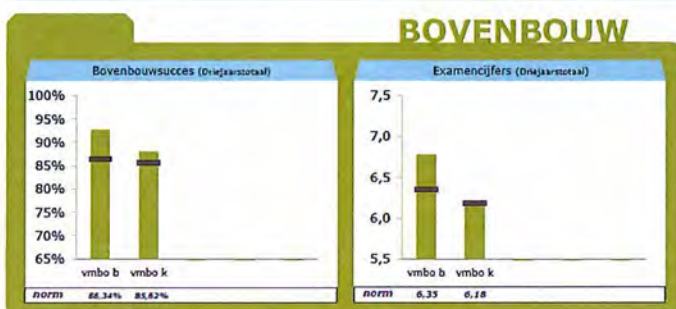
Stg. Onderwijsgroep ZW-Drenthe

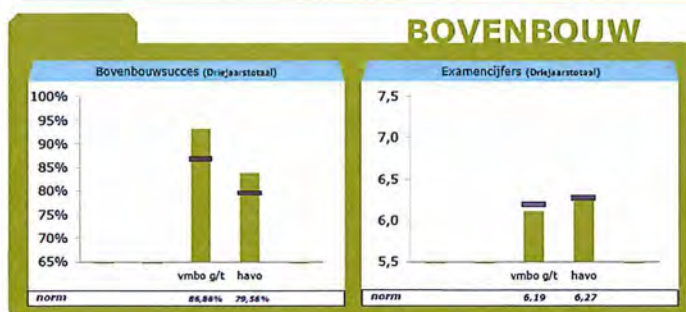
VOOR WAARMERKINGSDOELEINDEN
BDO Audit & Assurance B.V.

datum 27 JUNI 2019

paraaf *AL*

Berekend oordeel   **VMBO B**   **VMBO K**
voldoende   voldoende   voldoende

Berekend oordeel   **VMBO G/T**   **HAVO**
voldoende   voldoende   voldoende

VOOR WAARMERKINGSDOELEINDEN
BDO Audit & Assurance B.V.

datum   27 JUNI 2019

paraaf ..... pagina 26

5.2. Kengetallen Personeel

5.2.1. Uitgaven scholingskosten extern

2011	€ 156.575	1,06%
2012	€ 191.852	1,35%
2013	€ 256.149	1,83%
2014	€ 228.793	1,69%
2015	€ 370.758	2,71%
2016	€ 162.671	1,12%
2017	€ 287.789	2,93%
2018	€ 471.099	4,66%

* % t.o.v. de totale loonkosten

De totale kosten voor scholing omvatten bij benadering 10% van de loonkosten. Het grootste deel van de scholingskosten gaan op aan de beschikbaar gestelde ontwikkeltijd per medewerker.

5.2.2. Verzuimpercentage per locatie

Verzuimpercentage per locatie							
	OGZWD	Lyceum	Beroepencollege	Diever	Praktijkschool	VSO Meppel	Bedrijfsvoering
2011	5,19	3,00	8,12	1,84	11,47		12,85
2012	4,86	4,43	6,45	3,38	2,87		6,10
2013	5,93	8,26	5,93	3,33	5,07		6,52
2014	5,31	6,12	4,79	1,67	5,47		5,96
2015	4,30	3,47	5,17	2,63	4,55		5,29
2016	3,52	3,35	3,29	1,66	8,17		3,66
2017	3,82	4,57	3,07	2,81	8,22	3,78*	2,43
2018	5,48	6,20	2,83	8,53	7,3	6,54	4,79

* vanaf 1 augustus 2017

Bron: Qlikview

Onderwijsgroep 2018

Wat is de trend van het verzuimpercentage?

Wat is het verzuimpercentage per verzuimduurklasse?

Wat zijn de details van het verzuimpercentage?

Kostenplaats	Fte t.b.v. verzuim	Fte verzuim	Verzuim%	Kort	Middel	Lang	Langer dan 1 jr.	Langer dan 2 jr.
Totaal	225,4371	12,6538	5,49%	1,04%	0,98%	2,80%	0,63%	0,03%
19TQ Praktijkschool	11,6160	0,8520	7,38%	1,27%	2,68%	0,79%	2,22%	0,34%
25CL01 Bestuur/Bedrijfsvoering	41,3336	2,0735	4,79%	1,24%	1,14%	2,42%		
25CL02 Lyceum	86,2470	5,4474	6,20%	1,13%	0,78%	3,06%	1,21%	0,02%
25CL03 Beroepencollege	49,3725	1,4281	2,83%	0,80%	0,93%	1,09%		
25CL04 Diever	18,8054	1,6855	8,53%	1,15%	1,15%	6,23%		
25CL05 VSO	17,8585	1,1675	6,54%	0,57%	0,36%	4,88%	0,72%	

VOOR WAARMERKINGSDOELEINDEN
BDO Audit & Assurance B.V.

datum 27 JUNI 2019

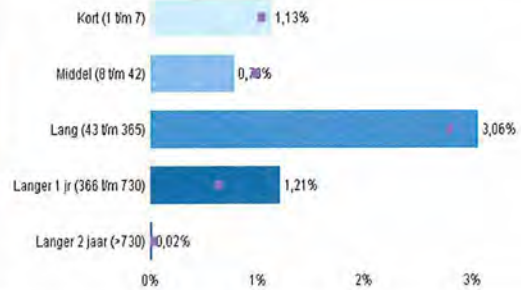
paraaf

Lyceum 2018

Wat is de trend van het verzuimpercentage?

Wat is het verzuimpercentage per verzuimduurklasse?

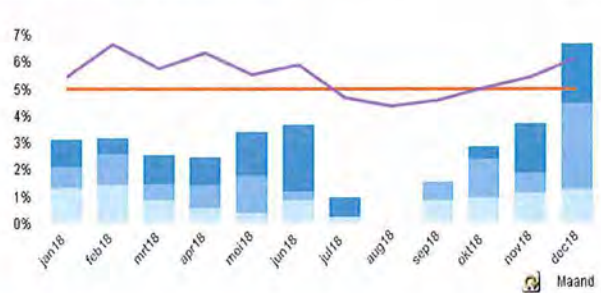

Wat zijn de details van het verzuimpercentage?

Kostenplaats	Fte t.b.v. verzuim	Fte verzuim	Verzuim%	Kort	Middel	Lang	Langer dan 1 jr.	Langer dan 2 jr.
Totaal	86,2470	5,4474	6,20%	1,13%	0,78%	3,06%	1,21%	0,02%
25CL02 Lyceum	86,2470	5,4474	6,20%	1,13%	0,78%	3,06%	1,21%	0,02%

Beroepencollege 2018

Wat is de trend van het verzuimpercentage?

Wat is het verzuimpercentage per verzuimduurklasse?

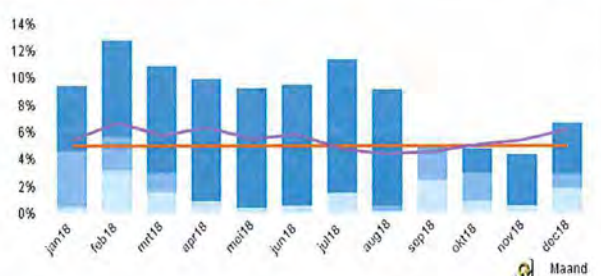

Wat zijn de details van het verzuimpercentage?

Kostenplaats	Fte t.b.v. verzuim	Fte verzuim	Verzuim%	Kort	Middel	Lang
Totaal	49,3725	1,4281	2,83%	0,80%	0,93%	1,09%
25CL03 Beroepencollege	49,3725	1,4281	2,83%	0,80%	0,93%	1,09%

Diever 2018

Wat is de trend van het verzuimpercentage?

Wat is het verzuimpercentage per verzuimduurklasse?

Wat zijn de details van het verzuimpercentage?

Kostenplaats	Fte t.b.v. verzuim	Fte verzuim	Verzuim%	Kort	Middel	Lang
Totaal	18,8054	1,6855	8,93%	1,15%	1,15%	6,23%
25CL04 Diever	18,8054	1,6855	8,93%	1,15%	1,15%	6,23%

VOOR WAARMERKINGSDOELEINDEN
BDO Audit & Assurance B.V.

datum 27 JUNI 2019

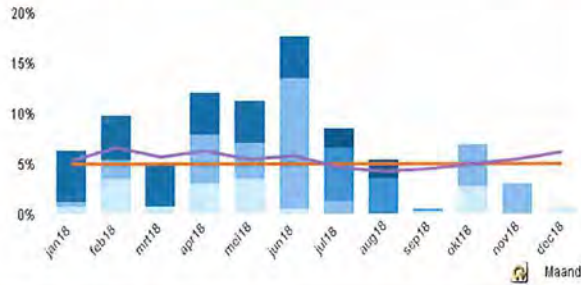
AL

paraaf ..... pagina 28

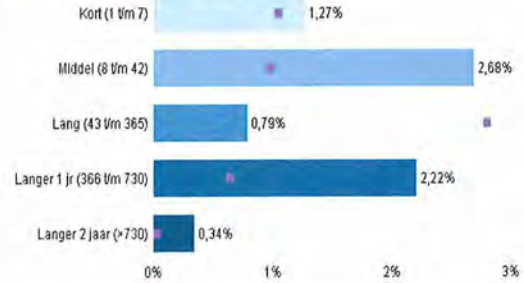
Praktijkschool 2018

Wat is de trend van het verzuimpercentage?

7,30%

Wat is het verzuimpercentage per verzuimduurklasse?

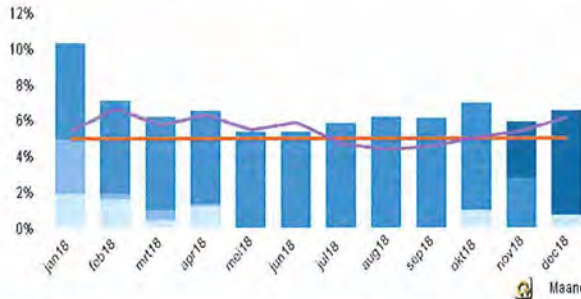
Wat zijn de details van het verzuimpercentage?

Kostenplaats	Fte t.b.v. verzuim	Fte verzuim	Verzuim%	Kort	Middel	Lang	Langer dan 1 jr.	Langer dan 2 jr.
Totaal	11,6180	0,8520	7,30%	1,27%	2,68%	0,79%	2,22%	0,34%
19TQ Praktijkschool	11,6180	0,8520	7,30%	1,27%	2,68%	0,79%	2,22%	0,34%

VSO Meppel 2018

Wat is de trend van het verzuimpercentage?

6,54%

Wat is het verzuimpercentage per verzuimduurklasse?

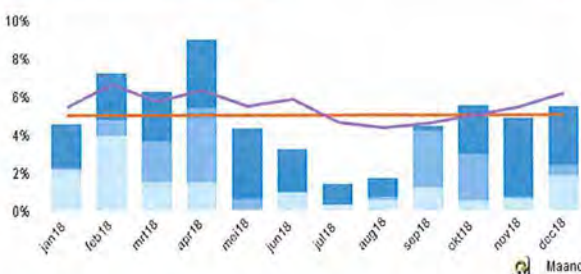
Wat zijn de details van het verzuimpercentage?

Kostenplaats	Fte t.b.v. verzuim	Fte verzuim	Verzuim%	Kort	Middel	Lang	Langer dan 1 jr.
Totaal	17,8585	1,1675	6,54%	0,57%	0,36%	4,88%	0,72%
25CL05 VSO	17,8585	1,1675	6,54%	0,57%	0,36%	4,88%	0,72%

Bestuur/Bedrijfsvoering 2018

Wat is de trend van het verzuimpercentage?

4,79%

Wat is het verzuimpercentage per verzuimduurklasse?

Wat zijn de details van het verzuimpercentage?

Kostenplaats	Fte t.b.v. verzuim	Fte verzuim	Verzuim%	Kort	Middel	Lang
Totaal	41,3336	2,0735	4,79%	1,24%	1,14%	2,42%
25CL01 Bestuur/Bedrijfsvoering	41,3336	2,0735	4,79%	1,24%	1,14%	2,42%

VOOR WAARMERKINGSDOELEINDEN
BDO Audit & Assurance B.V.

datum 27 JUNI 2019

paraaf

AL

5.2.3. Het aantal onbevoegde en benoembare leraren per locatie

Het aantal onbevoegde leraren per school						
	OGZWD*	Lyceum	Beroepencollege	Diever	Praktijkschool	VSO Meppel**
2011	13	8	6	0	0	
2012	8	4	4	0	0	
2013	10	4	5	0	0	
2014	11	5	6	0	0	
2015	11	9	2	0	0	
2016	2	1	0	0	1	
2017	0	0	0	0	0	
2018	2	0	0	0	0	2
Het aantal benoembare leraren per school						
	OGZWD	Lyceum	Beroepencollege	Diever	Praktijkschool	VSO Meppel
2016	14	7	7	0	1	
2017	21	7	12	0	2	
2018	18	6	10	0	2	0

bron: Afas Profit

*Een onbevoegde docent kan op meerdere scholen werken, het totaal kan daarom afwijken van de som van elke school. Leraren dienen binnen een termijn van 2 jaar hun bevoegdheid te halen. Het streven van de bestuurder is 100% bevoegde leraren. Onderwijsondersteuners met een zelfstandige lestaak werken onder verantwoordelijkheid van een bevoegde leraar.

** Alle docenten in het VSO zijn volgens de Wet expertisecentra bevoegd voor onderwijs binnen het VSO. Vanwege de integratie van het VSO binnen Stad & Esch per 1 augustus 2017 werken docenten aan het behalen van tenminste één VO-onderwijsbevoegdheid. Aan het eind van 2018 beschikken nog 2 docenten niet over een VO-bevoegdheid.

Stad & Esch streeft naar scholingsafspraken met alle docenten die zonder bevoegdheid zelfstandig lessen verzorgen. Inmiddels beschikt Stad & Esch over een geautomatiseerd overzicht waardoor per les inzicht ontstaat in de bevoegdheid van de docent. In het kader van die werkzaamheden is in bovenstaand overzicht onderscheid gemaakt naar onbevoegde docenten en benoembare. De laatste groep heeft actuele scholingsafspraken gemaakt over de te behalen bevoegdheid. Daardoor is het aantal onbevoegde docenten sinds 2016 aanzienlijk gedaald ten opzichte van de voorgaande jaren.

5.2.4. Het aantal stagiairs met lesgevende taak (eerder: 'leraren in opleiding')

Aantal leraren in opleiding	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Noordelijke Hogeschool Leeuwarden	7	3	2	4	7	2	3	1
Rijksuniversiteit Groningen	5	3	4	3	1	4	1	4
Hogeschool Windesheim	3	1	-	2	1	-	-	-

Op 31 december 2018 waren er 28 overige stagiaires van HBO- en MBO-instellingen binnen Stad & Esch geregistreerd.

VOOR WAARMERKINGSDOELEINDEN
BDO Audit & Assurance B.V.

datum 27 JUNI 2019

paraf

6. Toekomstparagraaf

6.1. Het sectorakkoord

In het sectorakkoord zijn de volgende ambities beschreven:

Ambitie 1: Uitdagend onderwijs voor elke leerling

Elke leerling heeft recht op goed onderwijs dat haar of hem motiveert en uitdaagt het beste uit zichzelf te halen. Door meer flexibele leerroutes en onderwijs op maat gaan we alle leerlingen uitdagen, meer eigenaarschap geven over het eigen leerproces en stimuleren hun talenten te ontwikkelen. Scholen bieden leerlingen leerroutes die aansluiten bij hun interesses en talenten en keuzevrijheid bieden om te differentiëren in tempo en niveau. Scholen maken hierbij optimaal gebruik van de Wet Onderwijstijd. Ondanks het positieve effect van lente- en zomerscholen op de bevorderingskansen van leerlingen, zien we dat na een aanvankelijke daling, het landelijk percentage zittenblijvers weer stijgt. We blijven streven naar een substantiële daling van het zittenblijven, waarbij we de impact van actuele ontwikkelingen, zoals opwaartse druk, toenemende segregatie en kansengelijkheid in onze analyse betrekken. Uitdagend onderwijs voor elke leerling betekent ook dat we ons onverminderd blijven inzetten om te voorkomen dat leerlingen thuis komen te zitten en om thuiszitters zo snel mogelijk weer terug te leiden naar het onderwijs.

Ambitie 2: Eigentijds voorzieningen

De sector zet zich ervoor in om de mogelijkheden die ICT biedt maximaal te benutten. Eigentijds en uitdagend onderwijs voor alle leerlingen vergt een goed aanbod van eigentijdse voorzieningen. Het werken met eigentijdse voorzieningen kan echter niet zonder een goed beeld van het curriculum en de leerdoelen die in het onderwijs moeten worden gerealiseerd. Het vermogen om in leerdoelen te denken biedt ruimte voor verschillende, leerroutes, waarin gedifferentieerd kan worden in niveau, leervoorkeuren en tempo. Alleen met een gedegen kennis van de leerdoelen kunnen leraren tegemoetkomen aan de individuele leerbehoeften van leerlingen en de daarbij geëigende leermiddelen inzetten. Daarvoor is een goede koppeling tussen het leermiddelenbeleid en de onderwijsvisie essentieel.

De VO-sector zal de komende jaren daarom inzetten op het vergroten van het curriculumbewustzijn op scholen. Dit is cruciaal om de bestaande beweging van maatwerk en eigenaarschap in de sector voort te zetten én de curriculumherziening (die onder de noemer curriculum.nu plaatsvindt) in het onderwijs succesvol te kunnen invoeren. Ook is het een voorwaarde om meer innovatie in de leermiddelenmarkt te bewerkstelligen.

Ambitie 3: Brede vorming voor alle leerlingen

Onderwijs heeft een brede - drievoudige - opdracht: kwalificatie, socialisatie en persoonsvorming. De brede vormende taak van de school verdient de volle aandacht. De school ziet het als zijn opdracht om elke leerling de mogelijkheid te bieden hier gericht aan te werken. Dat betekent concreet dat we aan de slag gaan met de ontwikkeling van het curriculum, werken aan goed burgerschapsonderwijs op elke school en versterkt inzetten op een soepele doorstroom van leerlingen naar het vervolgonderwijs. De brede vorming komt ook tot uiting in het plusdocument dat scholen naast het diploma hun leerlingen meegeven.

In Nederland is burgerschapsonderwijs sinds 2006 verplicht. De burgerschapscompetenties van leerlingen in het VO, zijn weliswaar gestegen maar blijven nog achter bij die van leeftijdsgenoten in het buitenland (kennis en houdingen). Daarnaast bestaan grote verschillen tussen scholen en daarmee tussen leerlingen. In vergelijking met andere landen ervaren leerlingen het schoolklimaat in Nederland in toenemende mate als minder open. Er is een kwaliteitsslag nodig in het burgerschapsonderwijs en activiteiten voor bevordering van sociale en maatschappelijke competenties moeten meer samenhang gaan vertonen.

VOOR WAARMERKINGSDOELENDEN

BDO Audit & Assurance B.V.

Ambitie 4: Partnerschap in de regio

Schoolbesturen zijn verantwoordelijk voor het realiseren van hun gezamenlijke maatschappelijke opdracht. Dat vergt in ieder geval samenwerking met collega-besturen, maar vaak ook met het bedrijfsleven, maatschappelijke organisaties, lokale en regionale overheden.

De maatschappelijke opgaven waar scholen nu voor staan vragen, nog veel meer dan in het verleden, om regionale samenwerking. Deze opgaven hebben een divers karakter en zijn onder meer: de omgang met leerlingendaling, het realiseren van een dekkend aanbod van

brede brugklassen, bestrijding van het lerarentekort en het realiseren van sterk beroepsonderwijs. Er zijn verschillen per regio, verschillen per schoolbestuur en verschillen per school. Regionale samenwerking is niet overal vanzelfsprekend. Het vraagt om onderling vertrouwen. Besturen en scholen zoeken gezamenlijk naar oplossingen. Dit kan alleen als zij willen samenwerken en verder kijken dan het belang van de eigen school.

Ambitie 5: Scholen als lerende organisaties

Scholen zijn niet alleen een plek waar leerlingen leren, maar ook een plek waar leraren en schoolleiders zich voortdurend ontwikkelen. Voor zowel leraren als schoolleiders vindt die ontwikkeling plaats binnen een doorlopende leerlijn. Voor leraren geldt dat een goede opleiding en begeleiding leidt tot minder uitval in de eerste jaren van de beroepsuitoefening. De samenwerking tussen lerarenopleidingen en scholen moet gaan over de gehele doorlopende leerlijn van de leraar, met verbinding tussen de initiële opleiding van leraren, de begeleiding van startende leraren en de voortgezette professionalisering van leraren. Voor een goede en duurzame onderwijskwaliteit zijn ook goed opgeleide, professionele schoolleiders, die in staat zijn richting te geven aan schoolorganisaties en onderwijskwaliteit, onontbeerlijk. We zetten daarom in op de opleiding, de begeleiding van starters en op doorlopende professionele ontwikkeling. Schoolbesturen en leraren maken in het professioneel statuut afspraken over de zeggenschap van de leraren.

Ambitie 6: Toekomstbestendigheid organiseren: koppeling van onderwijs- en personeelsontwikkeling

Strategisch personeelsbeleid is een belangrijke voorwaarde voor de doorlopende leerlijnen van docenten en schoolleiders, voor goed onderwijs en voor de school als aantrekkelijke werk- en leeromgeving. Op het gebied van strategisch personeelsbeleid gebeurt al veel op scholen, maar er is nog winst te boeken. We richten ons op de koppeling van onderwijs en personeelsontwikkeling, in plaats van op zichzelfstaande activiteiten met betrekking tot de vaardigheden van leraren of de samenstelling van het personeelsbestand. We streven ernaar dat schoolbesturen vanuit een oriëntatie op de toekomst en hun externe omgeving werken aan de afstemming van hun personeelsbeleid op onderwijskundige doelen en (daaraan gekoppeld) de professionele ontwikkeling en duurzame inzetbaarheid van leraren en schoolleiders. Zowel in de planvorming als in de beleidsuitvoering en binnen de context van een professionele dialoog, zodat leraren, schoolleiders en scholen zoveel mogelijk willen, kunnen en mogen leren.

Ambitie 7: Nieuwe verhoudingen in verantwoording en toezicht

Scholen en besturen nemen geen genoegen met basiskwaliteit, en hebben de ambitie om zo goed mogelijk onderwijs te leveren, dat aansluit bij wat de maatschappij van hen vraagt. Bij die publieke taak past het afleggen van verantwoording.

Alle uitgangspunten van het sectorakkoord VO sluiten aan op de ambities van Stad & Esch en vormen de pijlers van ons strategisch beleidsplan. Vanuit dit plan worden de onderwijstransities binnen de deelscholen voorbereid.

6.2 De stip op de horizon: zelfsturende teams

Alles binnen Stad & Esch is gericht op het leren en groeien van onze leerlingen. Dit betreft kennis, vaardigheden en persoonlijke groei en ontwikkeling. Mogen en kunnen zijn wie je bent, werken aan de beste versie van jezelf (rationeel, emotioneel, relationeel en spiritueel). Onze missie, visie en identiteit zijn leidend bij de keuzes die wij maken en de modellen die wij hanteren:

- Zelfsturing als besturingsmodel
- Advies en consent als besluitvormingsmodel
- Kerncompetenties Stad & Esch als competentiemodel
- Persoonlijk leiderschap als leiderschapsmodel
- Het professioneel gesprek als kwaliteitsmodel
- De Stad & Esch Academie als professionaliseringsmodel

VOOR WAARMERKINGSDOELEINDEN
BDO Audit & Assurance B.V.

datum 27 JUNI 2019

Als de stip op de horizon (uiterlijk 1 augustus 2024) is bereikt, bestaat de organisatie uit een directeur-bestuurder en een directeur Onderwijs & Personeel en uit professionele

leergemeenschappen (PLG's). De teams binnen school moeten borg staan voor een vitale verbinding tussen werken en leren.

6.3 Persoonlijk leiderschap

Stad & Esch is een school in een veranderende omgeving. Alle teams denken na over verbeteringen binnen het onderwijs en de onderwijsondersteunende processen en we zijn onderweg naar een organisatie die wil handelen vanuit professionele ruimte en gezamenlijke verantwoordelijkheid om zo samen een inspirerende school te creëren. Met als ultiem doel steeds beter worden in ons onderwijs en onze kwaliteit. Naast vakmanschap vraagt dit persoonlijk leiderschap van alle medewerkers van Stad & Esch. De school ontwikkelt zich naar een cultuur van kwaliteit, contact en zelfregie. Onderwijskundig, didactisch wordt gewerkt aan nieuwe professionele leeromgevingen. Ook in de cultuur wordt een omslag gemaakt. We werken samen aan een meer proactieve cultuur. Elkaar aanspreken, complimenteren en scherp houden. Gezamenlijk verantwoordelijkheid nemen voor de school en die samen beter maken. Naast vakmanschap vraagt dit meer dan ooit iets van medewerkers. Van medewerkers wordt gevraagd zelfinitiatief te nemen en anderen hierin te betrekken. Om zo samen een inspirerende en groeiende school te creëren. In dit kader wordt Persoonlijk leiderschap ontwikkeld, gebaseerd op de 7 eigenschappen van effectief leiderschap van Covey en de persoonlijke stijlanalyse DISC. Hoe geef jij op een geïnspireerde manier richting aan je eigen doelen en de doelen van Stad & Esch. Daarbij komt ook de samenwerking met het team om de hoek kijken. Persoonlijk leiderschap zal ook binnen het curriculum van onze leerlingen een centrale plek gaan innemen.

6.4 Feedback geven en feedback ontvangen

Naast persoonlijk leiderschap is de vaardigheid van feedback geven en feedback ontvangen een noodzakelijk bestanddeel van het professioneel fundament van Stad & Esch en tevens onmisbaar bij zelfsturing en zelfregie. Vanuit de Stad & Esch Academie zijn auditoren opgeleid en docenten die de training flitsbezoeken hebben gevolgd. Zij gaan eenmaal per jaar de teams bezoeken gedurende één dag en geven feedback op basis van de waargenomen de kwaliteit binnen het onderwijs.

6.5 Stad & Esch Academie

Uitgangspunt van ons personeelsbeleid is dat mensen steeds verder willen ontwikkelen en groeien en daardoor steeds beter worden in hun werk. Niet alleen dragen we zorg voor de ontwikkeling van ons huidige personeel, ook toekomstig personeel kan op onze stimulans rekenen. Dit alles leidt tot een reeks van activiteiten binnen de school. Om die activiteiten in beeld te houden, te coördineren en te verbreden en verdiepen is de Stad & Esch Academie opgericht. De Stad & Esch Academie is de virtuele organisatie waarin alle scholings- en ontwikkelactiviteiten die op school plaats vinden, zijn ondergebracht. De Stad & Esch Academie is de plaats waar vraag en aanbod op het gebied van professionalisering bij elkaar worden gebracht.

6.6 Krimp

Krimp, zowel demografisch en selectief, vraagt om een heroriëntatie op samenwerking binnen Zuidwest-Drenthe. Alleen gaan en staan is vanuit krimp beschouwd niet langer toereikend. Krimp kan alleen kansrijk worden aangepakt als Stad & Esch en haar regionale partners in staat zijn om te kijken en te denken vanuit een regionaal perspectief. In 2017 heeft Stad & Esch samen met de drie andere besturen in Meppel met subsidie van OCW en ondersteund door BMC data-onderzoek gedaan naar de krimp in onze regio (tussen 2017 en 2030 vindt er een krimp plaats van gemiddeld 22%). In 2019 zal Stad & Esch samen met haar partners en ondersteund door BMC, beleid ontwikkelen voor de komende 8-10 jaar. Dit betreft enerzijds de samenwerking tussen de vmbo-scholen in Meppel en anderzijds de bestuurlijke samenwerking tussen Stad & Esch en CSG Dingstede.

6.7 Onderzoek naar een bestuurlijke fusie tussen Stad & Esch en CSG Dingstede

Stad & Esch en CSG Dingstede hebben in 2017 en 2018 uitgebreid onderzoek gedaan naar de aard en omvang van de leerlingendaling in de regio en de scenario's om daar verantwoord en tijdig op in te kunnen spelen. Ook met het oog op de ambities die de beide besturen in de nabije toekomst graag willen realiseren. Op basis van de uitkomsten van deze onderzoeken en na intensief onderling overleg (over de toekomstbestendigheid van het voortgezet onderwijs in de regio Meppel en Westerveld) met onder anderen de toezichthouders en de medezeggenschapsleden van beide stichtingen, hebben de beide besturen het voorstellen uitgesproken om door middel van een bestuurlijke fusie te komen tot een samenwerkingsbestuur. De haalbaarheid hiervan onderzoeken de besturen begin 2019. Beide besturen willen met behoud van de levensbeschouwelijke identiteit van het bijzonder onderwijs en het openbare karakter van het openbaar onderwijs op zowel stichtings- als schoolniveau ook in de toekomst een gevarieerd en kwalitatief hoogwaardig aanbod blijven bieden in de regio. De scholen werken aan eigentijdse vormgeving van het onderwijs en willen vanuit hun eigen waarden een bijdrage leveren aan de vorming van jonge mensen. De verwachting is dat deze gedeelde doelstelling beter onder één bestuur in de regio gerealiseerd kan worden dan in de huidige bestuurlijke situatie. Bovendien zijn de besturen van oordeel dat vanuit één bestuur veel beter ingespeeld kan worden op de gevolgen van de leerlingendaling. Voor de zomer van 2019 worden de uitkomsten van het haalbaarheidsonderzoek gepresenteerd. Wanneer de uitkomst positief is wordt een bestuurlijke fusie met ingang van 1 januari 2020 voorbereid.

VOORWAARMERKINGSDOELENDEN
BDO Audit & Assurance B.V.

datum 27 JUNI 2019

paraf

7. Continuïteitsparagraaf

De Continuïteitsparagraaf is bedoeld om in het jaarverslag niet alleen te rapporteren over het handelen in het verleden, maar ook aandacht te besteden aan de continuïteit van de instelling in de toekomst.

7.1

7.1.1. Personele bezetting en leerlingenaantallen

	2018	2019	2020	2021
Personele bezetting in FTE:				
• Directie (inclusief DSL)	7,2	7,2	7,2	7,2
• Onderwijzend Personeel	146,17	147	143	138
• Overige medewerkers (47 zonder lesgevende taak)	63,77	64	63	62
Leerlingen aantallen	2.239	2259	2190	2111

Het aantal leerlingen op 1 oktober 2018 bedraagt 2.259 leerlingen. Op basis van de opgestelde leerlingenprognose is sprake van een te verwachten daling van het leerlingenaantal naar 2.111 in 2021. In deze nieuwe leerlingenprognose zien we vanaf 2019 een daling van het leerlingenaantal. Door de fluctuatie van het aantal leerlingen zal het aantal personeelsleden eveneens aan schommelingen onderhevig zijn.

De personele formatie is gebaseerd op de leerlingenprognose, het strategisch beleidsplan, de afspraken vanuit het sectorakkoord en het optimaliseren van de automatisering in de administratieve processen (workflow).

7.1.2 Meerjarenbegroting (volgens vastgestelde begroting 2019)

Deze opstelling komt overeen met de Meerjarenbegroting 2020-2024 en de jaarrekening 2018. De volgende (hoofd)uitgangspunten zijn toegepast:

- De basis voor de meerjarenbegroting 2020-2024 is de begroting over het jaar 2019 en het strategisch beleidsplan 2016-2021.
- Het aantal leerlingen op 1 oktober 2018 bedraagt 2259, hiermee is gerekend in de begroting over het jaar 2019. In de meerjarenbegroting is gerekend met de volgende leerlingenprognose Stad & Esch 2019-2028:
  - 2019 = 2259
  - 2020 = 2190
  - 2021 = 2111
  - 2022 = 2066
  - 2023 = 2038
  - 2024 = 2009
- De onderstaande intensiveringen t.o.v. de begroting 2019 (x € 1.000) zijn meegenomen en verwerkt.

omschrijving	2020	2021	2022	2023	2024
Ambities SBP ²	100	100	100	100	100

- De (vaste) kosten zijn kritisch beoordeeld en eventueel op basis van leerlingenaantallen aangepast.
- De personele bekostiging is verhoogd n.a.v. de laatste gegevens van DUO (november 2018).
- De materiële bekostiging is verhoogd n.a.v. de laatste gegevens van DUO.
- Bij de bekostiging is gerekend met t-1 met het aantal leerlingen op 1 oktober 2019.

² Strategisch beleidsplan 2016-2020.

- Bij de Investerings is vanaf 2020 gerekend met € 350.000 p.j. en een afschrijving van € 520.000 per jaar.
- De loonkosten zijn vastgesteld naar rato van het aantal leerlingen.
- Vanaf 2020 zijn er taakstellingen in de MJB opgenomen om leerlingenkrimp op te vangen. Deze zijn vooralsnog geheel opgenomen onder de personele lasten.
- In de loonkosten is jaarlijks rekening gehouden met aanpassingen in de schaal (periodiek) per 1 augustus ter hoogte van € 60.000.
- In de personele bekostiging is het uitgangspunt gehanteerd dat de medewerkers uit dienst met bapo-rechten (o.a. pensioen) vervangen worden door het aantal fte's exclusief bapo te hanteren, of eventueel niet vervangen worden (-€ 150.000 vanaf 2020).

Intensiveringen in relatie tot het strategisch beleidsplan 2016-2021

Binnen het strategisch beleidsplan 2016-2021 worden vanuit de missie, visie en identiteit van Stad & Esch een achttal ambities beschreven en uitgewerkt in strategische doelen en verwachte opbrengsten.

Samengevat luiden deze als volgt:

- Ambitie 1 – Over kwaliteit en continue verbeteren.
- Ambitie 2 – Uitdagend onderwijs voor elke leerling.
- Ambitie 3 – Eigentijds onderwijs met moderne voorzieningen.
- Ambitie 4 – De brede vorming van onze leerlingen.
- Ambitie 5 – De verbinding met onze omgeving.
- Ambitie 6 – Scholen als lerende organisaties.
- Ambitie 7 – Toekomstbestendigheid organiseren, koppelen onderwijs- en personeelsontwikkeling.
- Ambitie 8 – Nieuwe verhoudingen in verantwoording en toezicht.

Vanuit de extra middelen van de prestatiebox kunnen we hier structureel aandacht aan besteden:

Vanaf 2019 wordt structureel € 100.000 geïntensiveerd voor het verder versterken van de ondersteuning van de docenten bij het primaire proces. In 2016 en 2017 is gestart met deze ondersteuning middels onderwijsassistenten binnen alle deelscholen en professionele leergemeenschappen (PLG's).

VOOR WAARMERKINGSDOELENDEN
ppO Audit & Assurance B.V.

datum 27 JUNI 2019

paraf

AL

	Jaarrekening 2018	Begroting 2019	Begroting 2020	Begroting 2021	Begroting 2022
Balans					
Vaste activa					
Materieel	€ 4 992 536	€ 4 260 959	€ 4 090 959	€ 3 920 959	€ 3 750 959
Totaal vaste activa	€ 4 992 536	€ 4 260 959	€ 4 090 959	€ 3 920 959	€ 3 750 959
Vlottende activa	€ 3 334 425	€ 3 583 332	€ 3 707 023	€ 3 845 911	€ 3 982 679
Balanstotaal Activa	€ 8 326 961	€ 7 844 292	€ 7 797 983	€ 7 766 871	€ 7 733 638
Eigen Vermogen	€ 4 265 235	€ 3 940 012	€ 3 937 185	€ 3 939 754	€ 3 938 081
Totaal Eigen Vermogen	€ 4 265 235	€ 3 940 012	€ 3 937 185	€ 3 939 754	€ 3 938 081
Voorzieningen	€ 895 057	€ 829 894	€ 910 102	€ 1 015 310	€ 1 120 518
Langlopende schulden	€ 31 250	€ -	€ -	€ -	€ -
Kortlopende schulden	€ 3 135 419	€ 3 074 386	€ 2 950 696	€ 2 811 807	€ 2 675 039
Balanstotaal Passiva	€ 8 326 961	€ 7 844 292	€ 7 797 983	€ 7 766 871	€ 7 733 638

	2018	2019	2020	2021	2022
Staat/Raming van Baten en Lasten					
Baten					
Rijksbijdrage	€ 21 032 416	€ 19 951 598	€ 19 191 466	€ 18 401 839	€ 18 042 493
Overige overheidsbijdr en subsid	€ 50 338	€ 12 500	€ 12 500	€ -	€ -
Overige baten	€ 655 886	€ 615 805	€ 475 106	€ 453 505	€ 446 911
Totaal Baten	€ 21 738 640	€ 20 579 903	€ 19 679 072	€ 18 855 344	€ 18 489 404
Lasten					
Personeelslasten	€ 16 736 462	€ 16 625 588	€ 15 901 938	€ 15 113 938	€ 14 788 438
Afschrijvingen	€ 446 554	€ 520 000	€ 520 000	€ 520 000	€ 520 000
Huisvestingslasten	€ 1 412 916	€ 1 104 941	€ 1 134 203	€ 1 156 400	€ 1 156 701
Overige lasten	€ 2 281 508	€ 2 271 040	€ 2 121 759	€ 2 058 437	€ 2 021 937
Totaal Lasten	€ 20 877 440	€ 20 521 569	€ 19 677 900	€ 18 848 775	€ 18 487 076
Saldo Baten en lasten	€ 861 200	€ 58 334	€ 1 172	€ 6 569	€ 2 328
Saldo financiële bedrijfsvoering rentebaten -/- rentelasten)	€ -9 644	€ -10 000	€ -4 000	€ -4 000	€ -4 000
Totaal resultaat	€ 851 556	€ 48 334	€ -2 828	€ 2 569	€ -1 672

VOORWAARDEN
BDO Audit & Assurance B.V.

datum 27 JUNI 2019

7.1.3. Toelichting Eigen Vermogen

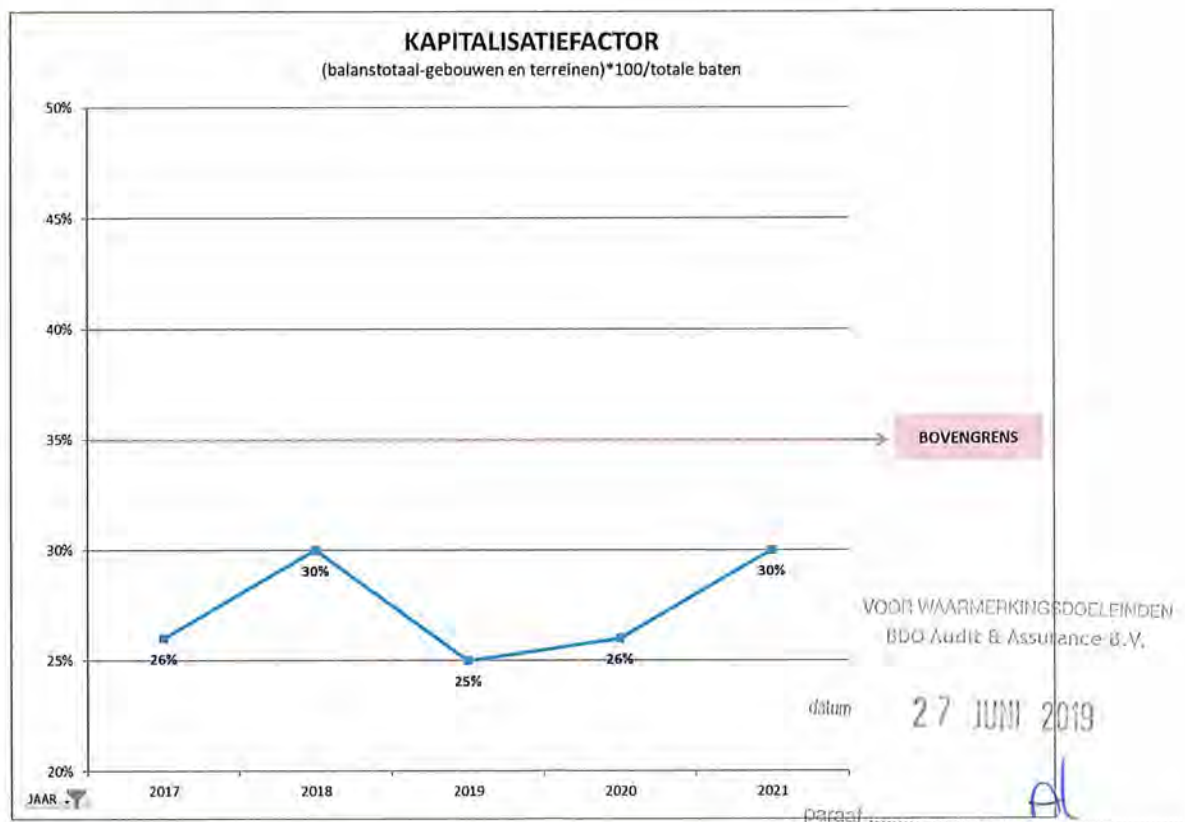
Het Eigen Vermogen per 31 december 2018 ad. € 4.265.235 kan als volgt nader worden gespecificeerd:

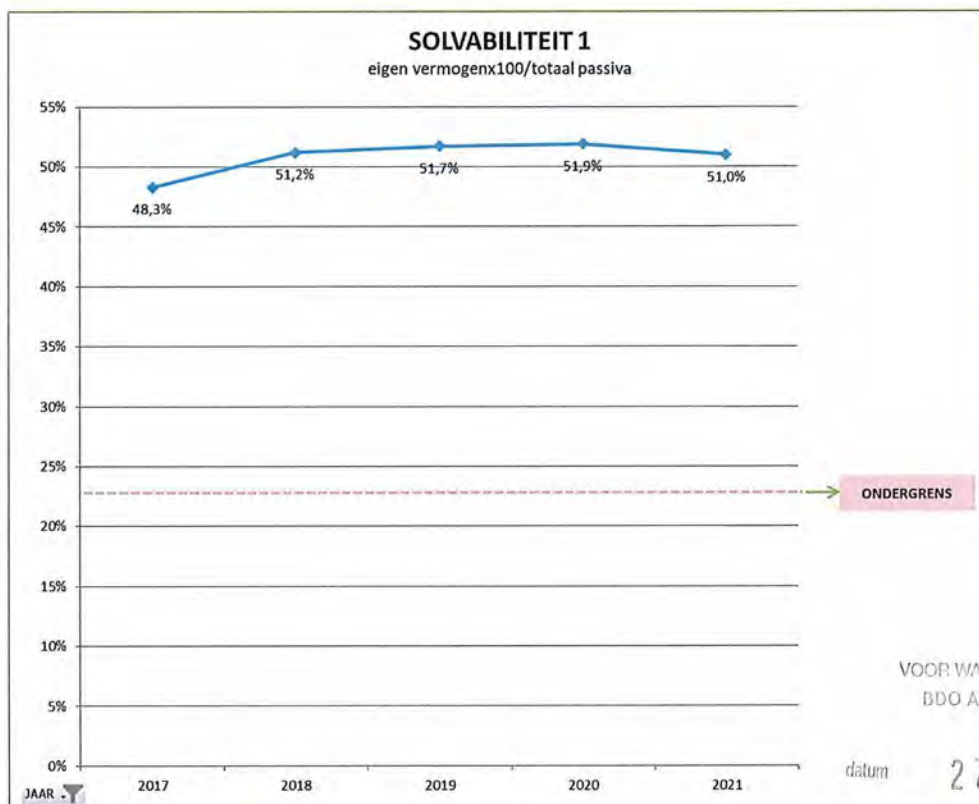
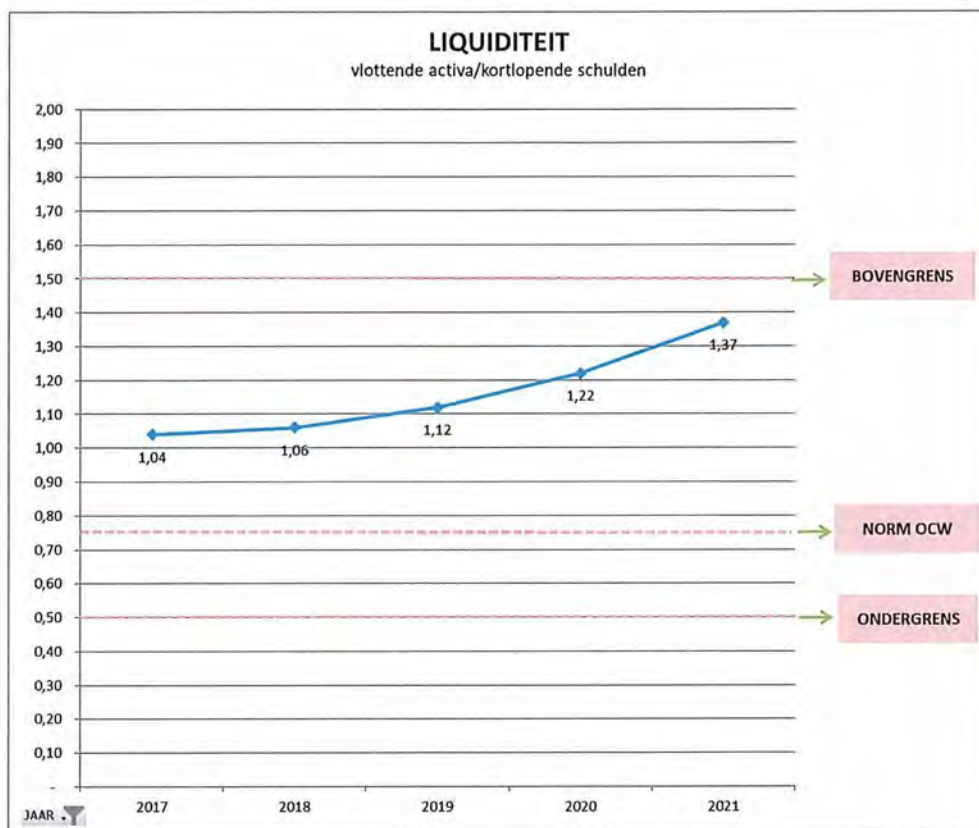
Algemene reserve	€ 1.437.197
Bestemmingsreserves publiek:	
Identiteit gebouwen	€ 399.078
Personeel ivm BAPO	€ 201.705
Ouderraad/schoolreizen	€ 31.034
Kosten Bestuurlijke fusie	€ 150.000
Personeel frictiefonds inzake krimp	€ 511.000
Materieel frictiefonds inzake krimp	€ 100.000
Onderwijstransities	€ 600.000
Bestemmingsreserve privaat:	
Algemene private reserve	€ 835.221
	€ 4.265.235

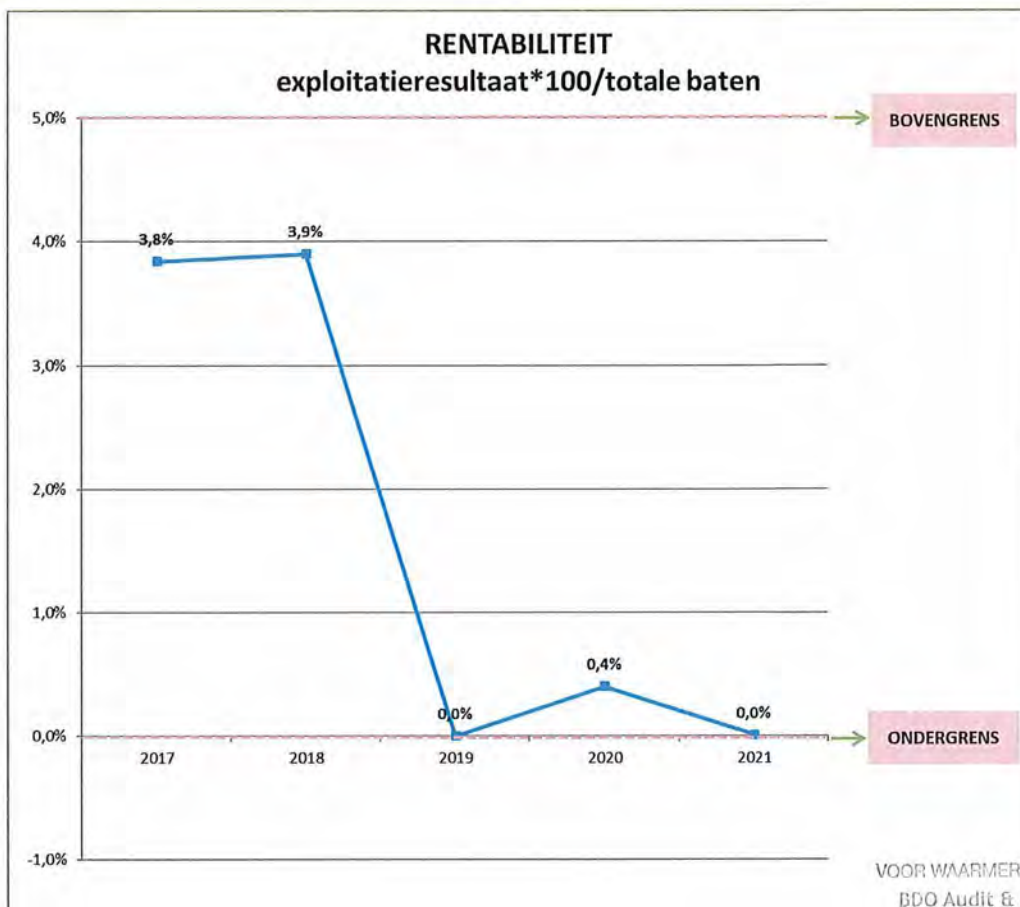
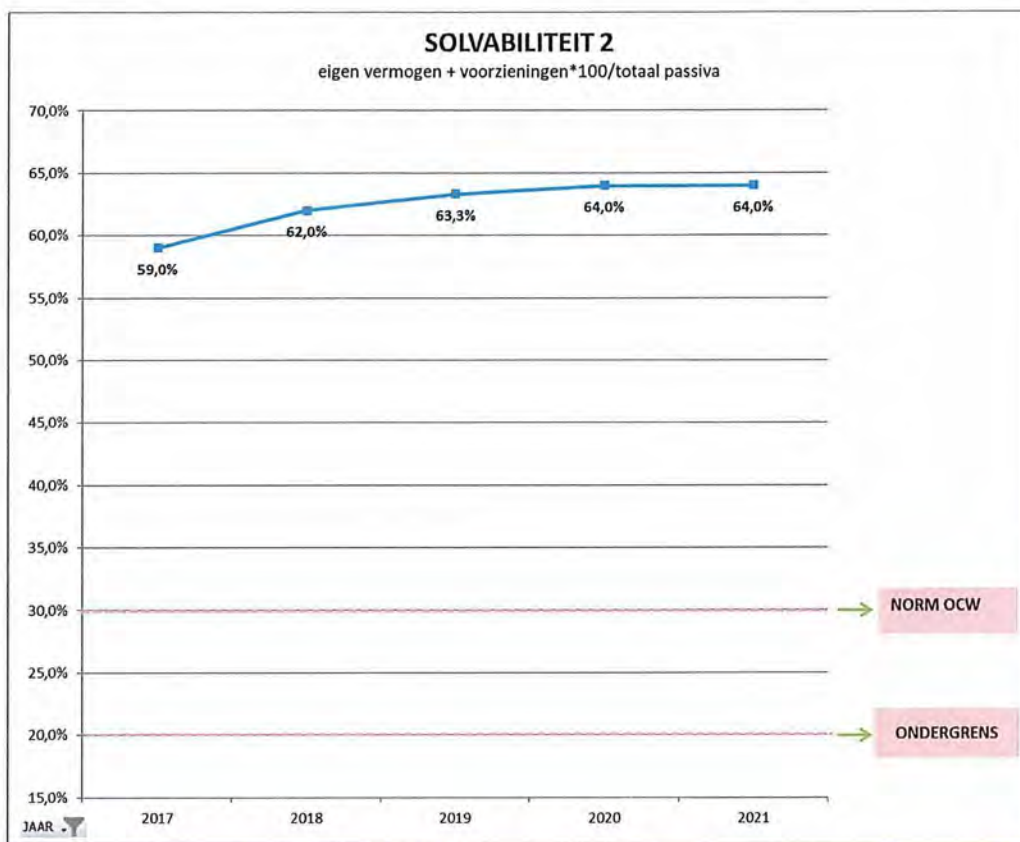
7.1.4. Toelichting financieringsstructuur

Vanaf 2014 wordt gebruik gemaakt van externe financiering. De financiering is gebruikt voor de aanschaf van activa voor de nieuwbouw op het Onderwijspark Ezinge en ten behoeve van een tijdelijke ondersteuning van de liquiditeitspositie. De financiering die aangevangen is in 2014 bestaat uit een rekening courant krediet van € 500.000,- à 2,25% en een rentevast lening van € 500.000 à 2,95%. De looptijd van de financiering bedraagt 48 maanden, de lineaire aflossing is gestart einde 1e kwartaal 2015. Het rekening courant krediet wordt niet gebruikt. De rentevast lening wordt niet voortijdig ingelost vanwege een boeteclausule.

7.1.5 Kengetallen

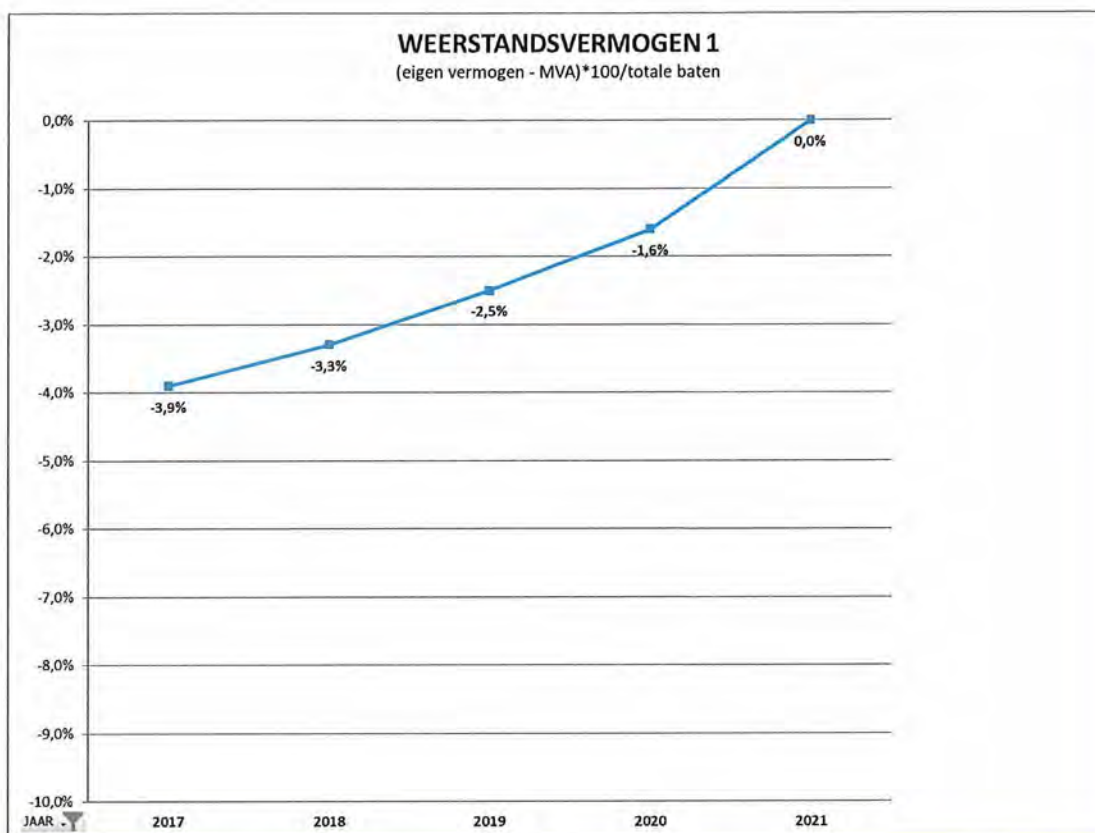

datum 27 JUNI 2019

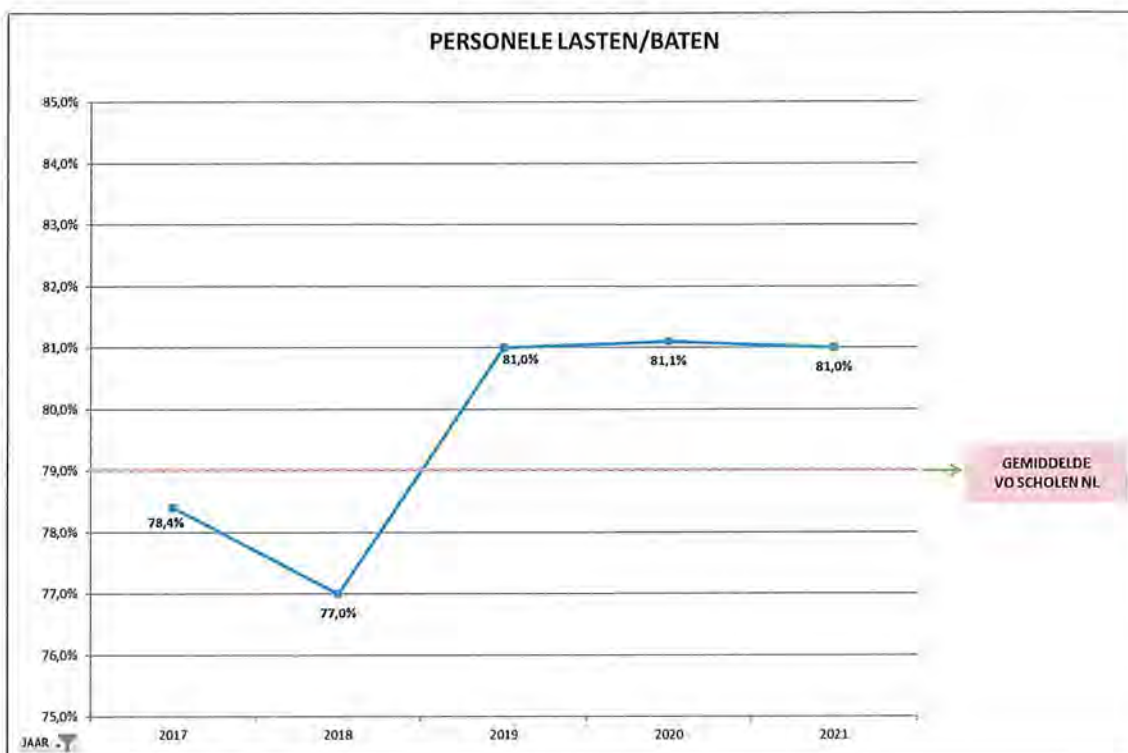
paraaf *al* pagina 40

VOOR WAARMERKINGSDOELEINDEN
BDO Audit & Assurance B.V.

datum 27 JUNI 2019

paragraaf

Bij liquiditeit gaat het erom of het bevoegd gezag in staat is om op korte termijn aan haar verplichtingen te voldoen. Dit blijkt uit de verhouding tussen vlottende activa en de kortlopende schulden.

Bij de solvabiliteit gaat het erom in hoeverre het bevoegd gezag op lange termijn, ook in tijden van tegenspoed, aan haar verplichtingen kan voldoen. Dit blijkt uit de verhouding tussen eigen vermogen en het totaal van de passiva. Absolute normen voor solvabiliteit zijn moeilijk te geven. Beoordeling van het eigen vermogen kan niet los worden gezien van de beoordeling van de hoogte van de voorzieningen. Immers, wanneer die niet toereikend zijn om de toekomstige verplichtingen te dekken, zal aanvulling vanuit het eigen vermogen moeten plaatsvinden. Voor een gezonde financiële positie, is een ondergrens van 25% wenselijk.

De kapitalisatiefactor is een door de commissie Don geïntroduceerd kengetal. De kapitalisatiefactor wordt gehanteerd als kengetal om te signaleren of een onderwijsinstelling zijn kapitaal al dan niet efficiënt benut. Voor de berekening van de kapitalisatiefactor wordt het totaal vermogen verminderd met gebouwen en terreinen gedeeld door de totale baten. Als signaleringsgrens geldt hierbij een bovengrens van 35% voor grote schoolbesturen.

De kengetallen zijn in onderstaande tabel per jaar weergegeven waarbij rekening is gehouden met de externe financiering.

	2018	2019	2020	2021
Kengetallen balans:				
- Liquiditeit (Vlottende activa/Kortlopende schulden)	1,06	1,12	1,22	1,37
- Solvabiliteit (Eigen vermogen/totaal passiva)	51,2	51,7	51,9	51,0
- Kapitalisatiefactor (Totaal vermogen (activa)- gebouw & terrein /baten uit gewone bedrijfsvoering)	30	25	26	30

VOOR WAARMERKINGSDOELEINDEN
BDO Audit & Assurance B.V.

datum 27 JUNI 2019

paraaf

7.1.6. Toelichting huisvestingsbeleid

De huisvesting is geregeld door de gemeente Meppel respectievelijk de gemeente Westerveld. Vanaf augustus 2014 is de nieuwbouw op het Onderwijspark Ezinge betrokken. De locatie Diever is in de periode 2015-2016 gerenoveerd. Begin 2019 worden de nieuwe sporthal en het theater opgeleverd.

7.1.7. Toelichting mutaties van reserves, fondsen en voorzieningen

Het eigen vermogen is aangepast op basis van het exploitatieresultaat uit de jaarrekening 2018. In 2018 is conform de jaarrekening een bedrag van € 491.415 toegevoegd aan de bestemmingsreserve publiek en het restant € 360.143 toegevoegd aan de algemene reserve.

7.2 Overige rapportages

7.2.1 Management dashboards Qlikview en Libelle

Ten behoeve van de monitoring van onze kwaliteit en de financiële en personele processen is het door The Implementation Group (TIG) ten behoeve van het voortgezet onderwijs gebouwde data intelligence instrument (het dashboard Qlikview) ingevoerd. Het instrument levert dagelijks relevante sturingsinformatie op en wordt ontsloten via Magister. De App voor het digitaal bekwaamheidsdossier Kwaliteitscholen is aan het dashboard toegevoegd.

7.2.2 Treasury

Het treasurybeleid maakt deel uit van het financiële beleid van de bestuurder. Het treasurystatuut is in 2016 herijkt en vastgesteld in december 2016. In het treasurystatuut worden afspraken over onderwerpen als beheersing van rentekosten en -risico's, financierings- en beleggingsvraagstukken vastgelegd. Het statuut en ook de uitvoering van het treasurybeleid voldoen aan de kaders van het algemeen verbindend voorschrift, Regeling van de Minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap van 6 juni 2016, nr. WJZ/800938 (6670), houdende regels voor onderwijsinstellingen omtrent het uitzetten van gelden, het aangaan van leningen en het aangaan van verbintenissen voor financiële derivaten (Regeling beleggen, lenen en derivaten OCW 2016) De algehele doelstelling voor de treasuryfunctie bij de Onderwijsgroep is dat deze de financiële continuïteit van de organisatie waarborgt. Dit wordt in de volgende doelstellingen en voorwaarden gesplitst:

- Liquiditeit op korte en lange termijn (minimaliseren liquiditeitsrisico)
- Lage financieringskosten (kostenminimalisatie)
- Liquideerbare en risicomijdende beleggingen (risico-minimalisatie)
- Kosteneffectief betalingsverkeer
- Rente-instrumenten
- Optimaliseren van rendement van de overvloedige liquide middelen (rentemaximalisatie) en minimaliseren van het renterisico

Het uitzetten van alle voor de instelling overvloedige liquide middelen geschiedt op basis van actuele prognose van de financieringsbehoefte en een actuele rentevisie

Om het opwaarts potentieel van de geldmarktrente zo optimaal mogelijk -via het snel switchen naar een hoger rentedragende uitzetting- te kunnen benutten, zijn de uitzettingen in de vorm van direct opeisbare tegoeden gerealiseerd. De uitzetting moet voldoen aan de eerdergenoemde OCW-regeling 'Regeling van de Minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap van 6 juni 2016, nr. WJZ/800938 (6670)'. De ratingseisen voor de beleggings- en leningsvormen waarbij de hoofdsom bij opname intact is, worden hierin geformuleerd in relatie met de looptijd van de uitzettingen. Voor de direct opvraagbare uitzetting geldt dat de betreffende bank voor zichzelf of voor de door hen uitgegeven waardepapieren dient te beschikken over minstens een single A-rating, afgeven door minstens twee van de drie ratingsbureau's Standard & Poor's, Moody's en Fitch. Daarmee wordt voldaan aan de minimumeisen die gesteld worden in de OCW-regeling. In het verslagjaar wordt gebruik gemaakt van externe financiering. De financiering bestaat uit een Rentevast lening van

€ 500.000 à 2,95%. De looptijd van de financiering bedraagt 48 maanden, de lineaire aflossing is gestart na het 1e kwartaal van 2015. De laatste aflossing vindt derhalve plaats in het 1e kwartaal van 2019.

7.2.3. Treasury, specificatie van beleggingen/beleningen

Rentedragende beleggingen

Rentedragend depot Liquidity Management Account ING Bank N.V.

• saldo 31 december 2016	€ 609.584,81
• saldo 31 december 2017	€ 9.624,27
• saldo 31 december 2018	€ 0,00

Rekening-courant

• saldo 31 december 2016	€ 642.290,04
• saldo 31 december 2017	€ 2.409.553,37
• saldo 31 december 2018	€ 2.505.514,76

7.2.4. Rapportage aanwezigheid en werking van het interne risicobeheersings- en controlesysteem

De interne beheersing van de processen binnen de stichting is primair een verantwoordelijkheid van de bestuurder. Het totale stelsel van functiescheidingen, autorisaties en andere maatregelen en procedures, ondersteunt de bestuurder bij het beheersen van de processen. Naast de inbedding van interne beheersing vanuit de lijn, vindt monitoring van het niveau van interne beheersing en de naleving ervan vanuit de directie plaats vanuit de centrale ondersteuning onder meer door het uitvoeren van onderzoeken op de naleving van maatregelen en procedures. De directeur-bestuurder, ondersteund door de controller, bewaakt tevens de opvolging van de door de externe accountant en eventuele overige partijen gedane aanbevelingen op het gebied van interne beheersing. Verder worden per kwartaal financiële overzichten gemaakt met daarin de realisatie ten opzichte van de begroting en het voorgaande jaar. De overzichten worden besproken in de vergaderingen van het KMT en in de Raad van Toezicht (Auditcommissie).

- *Acties in 2018*
  - een beleidsrijkere meerjarenbegroting 2020-2024 is opgeleverd
  - de liquiditeitsbegroting 2020-2024 is opgesteld, herijkt en vastgesteld
  - inkoop- en aanbestedingsbeleid herijkt (vastgesteld januari 2017)
  - de Auditcommissie is viermaal bijeen geweest o.a. over de thema's begroting, jaarrekening, rapportages en accountantsverslagen

• *Planning & Control cyclus*

Voor de zomervakantie is de P&C-cyclus klaar voor het volgende kalenderjaar. Hierin wordt in ieder geval vastgelegd: opleveren rapportages, liquiditeitsprognose, evaluatiemomenten budgethouders, besprekingen en opleveren begroting, en tussentijdse bekostigingscontrole. In de P&C-cyclus staan ook de overleggen gepland met die geledingen binnen de organisatie, welke voor het betreffende stuk van belang zijn (KMT, GMR, RvT, stafhoofden en deelschoolleiders).

• *Managementrapportages per kwartaal en maandelijks*

De Financiële en Personele managementrapportages werden per kwartaal aangeleverd aan de directeur-bestuurder, de directeur Onderwijs en Personeel en aansluitend aan de Raad van Toezicht (Auditcommissie). Dit overzicht wordt ook besproken in het MT-BV. In 2018 is er op regelmatige basis een concept maandrapportage doorgesproken met de directeur-bestuurder en aansluitend aangeboden aan het KMT. Hierdoor is er sneller stuurinformatie beschikbaar.

• *Liquiditeitsbegroting*

De controller heeft dagelijks zicht op de liquiditeit. Bij de managementrapportages wordt een bijgewerkt liquiditeitsoverzicht gepresenteerd met een analyse van het eventuele verschil.

datum

27 JUNI 2019

- *Budgetbeheer*

Bij het opstellen van de nieuwe budgetten voor 2019 is er uitgebreid geëvalueerd en zijn er verbeteringen doorgevoerd op basis van de opgedane ervaringen in voorgaande jaren. Dit heeft o.a. geleid tot enkele overlegsessies, waarbij de nadruk gelegd werd op het kritisch op de hoogte blijven van het budget en uitvraag bij alle budgethouders over het te besteden budget (verhogen en verlagen is mogelijk; verklaren). Budgetoverzichten worden op aanvraag verstuurd naar de budgethouders en geëvalueerd.

Minimaal 3x per jaar worden er gesprekken met de budgethouders gevoerd. (Uitreiken mandaatbrief, voor de zomervakantie en in september/oktober).

- *Begrotingsproces*

De opdracht vanuit de Raad van Toezicht was om vanaf 2017 een begroting te presenteren over 2018 met tegelijkertijd daaraan gekoppeld de MJB 2019 t/m 2023. Dit om de ingezette lijn in 2018 te kunnen vertalen naar de MJB. De realisatie moet aansluiten bij de begroting en mag niet significant negatief afwijken. Versterken van het Eigen Vermogen en de Bestemmingsreserves is prioriteit i.v.m. de verwachte krimp in onze regio. Dit proces is in 2018 gecontinueerd.

Het gehele begrotingsproces 2018-2019 is afgestemd met alle stakeholders. Het belang en de urgentie van de begroting 2018-2019 en de MJB 2020-2024 is nog duidelijker geworden binnen de gehele Onderwijsgroep, als gevolg van de uitgebreide informatie over de toekomstige krimp. Er heeft veelvuldig overleg plaatsgevonden met de belanghebbenden, waarbij de committering aan de begroting 2018-2019 zeer groot te noemen is. Dit heeft er uiteindelijk toe geleid dat de begrote kosten en de realisatie voortdurend naast elkaar werden gehouden en er overlegd en geanticipeerd wordt op die momenten dat de realisatie kan gaan afwijken van de begroting.

- *Optimaliseren en (verder) digitaliseren administratieve werkzaamheden*

Het streven is om uiteindelijk te komen tot een geheel gedigitaliseerde workflow. De algemene declaraties van medewerkers zijn het volgende speerpunt. Dit wordt naar verwachting medio 2019 afgerond.

- *Administratie in eigen beheer*

De administratieve werkzaamheden (invoeren, verwerken van gegevens) worden weer door onszelf uitgevoerd en waar mogelijk geautomatiseerd. Ook de rapportages, begroting en jaarrekening worden weer in eigen beheer opgesteld.

In 2018 zijn tevens de controles en aansluitingen betreffende de loonkosten verder geoptimaliseerd.

7.2.5. Beschrijving van de belangrijkste risico's en onzekerheden

In het risicoprofiel zijn de volgende risico's onderkend en in kaart gebracht.

A. Risico's in relatie tot de flexibele schil

Op 1 augustus 2017 bedroeg de flexibele schil 16,67 % zijnde 36,09 fte. Op 1 augustus 2018 is dit respectievelijk 16,84 % en 37,19 fte. De flexibele schil wordt voldoende geacht om fluctuaties in de leerlingenaantallen te kunnen opvangen.

B. Risico's in de categorie politiek/bekostiging

- *Te nemen beheersmaatregelen*

In het kader van verdere doelmatigheid in de bedrijfsvoering is in 2016 het principe van workflow ingevoerd en zijn verkennende gesprekken gevoerd in het kader van gedeelde dienstverlening voor de scholen horende bij de Van Reest tot Lindegroep. Ten aanzien van de (gevolgen van de) vereenvoudigde bekostiging is gesproken met de VO-raad en de Onderwijsraad.

- *Risicoweging en financiële impact*

De kans dat het risico zich gaat voordoen is nog onvoldoende in te schatten en hangt af van de keuzes die gemaakt gaan worden in de nieuwe systematiek. Om de risico's die hiermee samenhangen voor de toekomst voldoende te kunnen afdekken, is het noodzakelijk de begroting hierop aan te passen. Voor een eventuele overgangsfase is een bedrag van € 200.000 nodig.

- *Risicobereidheid*

Uiteindelijk zal Stad & Esch moeten anticiperen op de mogelijke gevolgen van de nieuwe bekostiging en deze dus moeten accepteren. Tot het moment van besluitvorming zal via de VO-raad worden gepoogd dit risico zoveel mogelijk te verminderen.

Status

Het invoeren van de workflow verloopt grotendeels volgens plan. De van Reest tot Lindegroep wordt in 2018 geformaliseerd via een samenwerkingsovereenkomst. De eenvoudige bekostiging blijft een punt van aandacht, met name in het licht van stapeling van effecten zoals: negatieve verevening passend onderwijs en de krimp.

C. Risico's in de categorie leerlingen

• Te nemen beheersmaatregelen

We willen ons onderwijs aanbieden binnen de kaders die de huidige capaciteit van de gebouwen ons biedt. In 2018 wordt duidelijk via welke visie de schoolbesturen in Meppel een gevarieerd vo-aanbod voor jongeren in Meppel e.o. gestalte wil geven. Binnen deze visie zal Stad & Esch via het verwezenlijken van de stip op de horizon aansprekend bij de huidige tijd passend voortgezet onderwijs willen bieden.

• Risicoweging en financiële impact

De kans dat het risico zich gaat voordoen is onvermijdelijk. Door het zoeken van bestuurlijke samenwerking en door het uitgesproken profiel van Stad & Esch en de missie en visiedrevenheid kan de impact worden verkleind. Periodieke scenario ontwikkeling en het in kaart brengen van gewenste maatregelen is noodzakelijk. Om de risico's die hiermee samenhangen voldoende te kunnen afdekken, is een bedrag van € 300.000 nodig voor het creëren van een voorziening t.b.v. personele mobiliteit.

• Risicobereidheid

Stad & Esch moet accepteren dat de leerling populatie afneemt in de periode 2019-2030, door bestuurlijke samenwerking en profilering wordt gepoogd het risico te verminderen.

Status

Door de bestuurlijke samenwerking met CSG Dingstede kunnen fluctuaties in leerlingaantallen bestuurlijk worden opgevangen. Het strategisch personeelsbeleid krijgt vorm via Qlikview, waardoor op basis van scenario's de ontwikkeling van het benodigde personeel in kaart kan worden gebracht.

D. Risico's in de categorie kwaliteit

• Te nemen beheersmaatregelen

De continue verbetering van onze kwaliteit vanuit een aanwezige kwaliteitscultuur staat centraal. Het kwaliteitsbeleidsplan is daarbij leidend. We maken daarbij gebruik van een systematische PDCA-cyclus die leidt tot kwaliteitsbeheersing, kwaliteitsborging en kwaliteitsverbetering. Het datateam en de taakhouders kwaliteit zorgen voor borging in de organisatie. Het plan van aanpak n.a.v. de zwakke beoordeling van de praktijkschool moet in 2018 tot een basisarrangement leiden.

• Risicoweging en financiële impact

De kans dat het risico zich in de toekomst gaat voordoen is gemiddeld. Door jaarlijkse analyse van de opbrengsten wordt gestuurd op de indicatoren van de overheid. Bovendien wordt via de modellen uit de stip op de horizon structureel gewerkt aan een cultuur van continue verbeteren. Om de risico's die hiermee samenhangen voldoende te kunnen afdekken, is een bedrag van € 100.000 nodig

• Risicobereidheid

Alle modellen uit de stip op de horizon zijn gericht op het verminderen van het risico. Voor het overblijvend risico geldt accepteren.

Status

Er is goed zicht op de ontwikkeling van de kwaliteit van Stad & Esch. De ontwikkeling praktijkschool verloopt volgens plan en zal begin 2019 leiden tot een basisarrangement. Punt van zorg blijven de bovenbouwopbrengsten in Diever.

E. Risico's in de categorie onderwijs

• Te nemen beheersmaatregelen

In schooljaar 2018-2019 wordt in Diever het eerste transitieplan geïmplementeerd door de invoering van Kunskapsskolan. In 2018 zullen deelscholen hun transitieplannen verder ontwikkelen incl. invoeringsstrategieën.

• Risicoweging en financiële impact

De kans dat het risico zich gaat voordoen is groot. Om de risico's die hiermee samenhangen voldoende te kunnen afdekken, is een bedrag van € 200.000 nodig.

VOORWAARDEMAAKINGEN

BDO Audit & Assurance B.V.

datum

27 JUNI 2019

plaatje

- *Risicobereidheid*
Stad & Esch wil via de beheersmaatregelen de risico's in deze categorie verminderen.
- **Status**
De transitie is van start in Diever en de onderbouw van het Beroepencollege. Binnen alle andere teams is de transitie in ontwikkeling. Dit jaar is er rond de zomer extra aandacht geweest voor de PTA's en organisatie van de schoolexamens.

F. Risico's in de categorie personeel

- *Te nemen beheersmaatregelen*
De ontwikkeling van de professionele, visie gedreven organisatie borgen. De Stad & Esch Academie verder ontwikkelen en borgen.
- *Risicoweging en financiële impact*
De kans dat het risico zich gaat voordoen en beheersmaatregelen actueel worden is gemiddeld, maar is de afgelopen jaren afgenomen. Om de risico's die hiermee samenhangen voldoende te kunnen afdekken, is een bedrag van € 200.000 nodig.
- *Risicobereidheid*
Stad & Esch wil via de beheersmaatregelen de risico's in deze categorie verminderen.
- **Status**
De Stad & Esch Academie is van start en ontwikkeld zich volgens plan: gecertificeerde trainers Covey en DISC, Training gecertificeerde competentiecoaches en de start van de leernetwerken.

G. Risico's in de categorie reputatie

- *Te nemen beheersmaatregelen*
Verder bouwen aan vertrouwen en sturen op resultaat. Het ontwikkelen van moderne betrokkenheid van ouders, leerlingen en stakeholders. Waarmaken van de ambities op het vlak van persoonlijk leiderschap.
- *Risicoweging en financiële impact*
De kans dat het risico zich gaat voordoen en beheersmaatregelen actueel worden is gemiddeld, maar is de afgelopen jaren afgenomen.
Om de risico's die hiermee samenhangen voldoende te kunnen afdekken, is een bedrag van € 100.000 nodig.
- *Risicobereidheid*
Stad & Esch wil via de beheersmaatregelen de risico's in deze categorie verminderen.
- **Status**
Ouder- en leerlingbetrokkenheid is dit jaar verder versterkt o.a. door de invoering van de leerlingarena's, de app Stad & Esch & ouders en experimenten met de zogenaamde drie-gesprekken.

H. Risico's in de categorie financiering

- In het verslagjaar wordt gebruik gemaakt van externe financiering. De financiering bestaat uit een Rentevast lening van
- € 500.000 à 2,95%. De looptijd van de financiering bedraagt 48 maanden, de lineaire aflossing is gestart na het 1e kwartaal van 2015.
- De laatste aflossing vindt derhalve plaats in het 1e kwartaal van 2019.

I. Risico's in de categorie fraude

- *Te nemen beheersmaatregelen*
Periodieke frauderisicoanalyse met een eventueel plan van aanpak.
- *Risicoweging en financiële impact*
De kans dat het risico zich gaat voordoen is klein.
Om de risico's die hiermee samenhangen voldoende te kunnen afdekken, is een bedrag van € 50.000 nodig.
- *Risicobereidheid*
Stad & Esch accepteert de risico's die resteren na periodieke frauderisicoanalyse.
- **Status**
De fraudeanalyse is in 2018 tegen het licht gehouden en heeft niet geleid tot aanpassingen.

datum

27 JUNI 2019

paraf

Al

J. Risico's in de categorie continuïteit van de IT-omgeving

- *Te nemen beheersmaatregelen*

Vanuit de Van Reest tot Lindegroep is er onderzoek gedaan naar het Onderwijs- en ICT-landschap van de deelnemende scholen. Dit met het oog op de ontwikkeling van het gebruik van digitale middelen in het onderwijs en op ICT infrastructureel gebied. Het onderzoek heeft geleid tot een beschrijving van toekomstscenario's van waaruit gekozen is voor een gezamenlijke basis infrastructuur en werken in de cloud. Het plan van aanpak hiervoor is vastgesteld en wordt de komende jaren uitgevoerd.

Om de effecten van bovengenoemde risico's te minimaliseren wordt een aanvullende cyberverzekering afgesloten en het plan van aanpak uitgevoerd.

- *Risicoweging*

Door het kiezen voor een gezamenlijke basis infrastructuur en werken in de cloud wordt een belangrijk deel van het continuïteitsrisico afgedekt.

Kosten: Om de risico's die hiermee samenhangen voldoende te kunnen afdekken, is op basis van het plan van aanpak een bedrag van € 30.000 nodig.

- *Risicobereidheid*

Verminderen door uitvoeren plan van aanpak en deels overdragen door het afsluiten van de cyberverzekering.

- **Status**

De cyberverzekering is afgesloten en het plan van aanpak ICT Van Reest tot Lindegroep wordt uitgevoerd.

K. Risico's in de categorie informatiebeveiliging en privacy

- *Te nemen beheersmaatregelen*

In 2017 is de bewaarpaperclip [informatiebeveiliging en privacy](#) opgesteld met daarin de verwijzingen naar beleidsstukken en het securityplan. Het securityplan wordt stapsgewijs uitgevoerd. Begin 2018 wordt het beleid getoetst door een stagiaire van de post hbo-opleiding privacy management in het kader van haar afstudeeropdracht.

- *Risicoweging*

De kans dat zich een datalek voordoet is door het beleid tot een zo laag mogelijk percentage gereduceerd. In 2018 is gebleken dat de procedure meldplicht datalekken werkt. Stad & Esch kan aantonen dat zij de regels naleeft. Kosten: Om de risico's die hiermee samenhangen voldoende te kunnen afdekken, is een bedrag van € 50.000 nodig.

- *Risicobereidheid*

Verminderen door uitvoeren van het securityplan.

- **Status**

Het beleid is getoetst en heeft tot enkele aanpassingen geleid. Eind 2018 is een geactualiseerde paperclip informatiebeveiliging en privacy verschenen.

7.2.6. Rapportage toezichthoudend orgaan

De toezichthoudende positie en de wijze waarop de Raad van Toezicht (RvT) de bestuurder ondersteunt en/of adviseert over beleidsvraagstukken en financiële aangelegenheden wordt vormgegeven door de volgende punten:

- Het aantal reguliere vergaderingen van de RvT bedraagt 6 per jaar.
- Het aantal 'Benen op Tafel' bijeenkomsten van de RvT in 2018 bedraagt 2
- In 2018 zijn er ook vier bijeenkomsten geweest samen met de Raad van Beheer van CSG Dingstede waarin gesproken is over de mogelijkheid van een bestuurlijke fusie tussen Stad & Esch en CSG Dingstede
- Jaarlijks wordt het strategisch beleidsplan herijkt.
- Jaarlijks wordt het risicoprofiel herijkt.
- De Financiële en Personele managementrapportages van elk kwartaal worden uitvoerig besproken met de Auditcommissie en daarna voorgelegd aan de voltallige RvT.
- Ter voorbereiding op de behandeling in de vergadering van de RvT wordt de conceptbegroting door de Auditcommissie geanalyseerd en besproken met de directeur-bestuurder en de controller.
- Jaarlijks presenteert de accountant haar bevindingen omtrent de jaarrekening en bespreekt deze, in een vergadering voorafgaande aan de vergadering waarin de jaarrekening wordt goedgekeurd, uitvoerig met de Auditcommissie, de directeur-bestuurder en de controller.

VOORWAARDEMERKINGSDOELSTANDEN

BDO Audit & Assurance B.V.

27 juni 2019

- Per kwartaal vindt rapportage plaats over de liquiditeitspositie (de realisatie van de liquiditeitsbegroting).
- De RvT moet statutair haar goedkeuring verlenen aan de begroting, de meerjarenbegroting, de liquiditeitsbegroting en het jaarverslag (incl. jaarrekening).
- Jaarlijks wordt uiterlijk in januari in opdracht van de RvT door de accountant op thematiek een interimcontrole uitgevoerd. De managementletter n.a.v. deze controle wordt gepresenteerd door de accountant en besproken met de Auditcommissie, directeur-bestuurder en de controller.
- Jaarlijks vindt er tweemaal overleg plaats met de GMR, eenmaal in het bijzijn van de directeur-bestuurder, eenmaal zonder de directeur-bestuurder.
- Jaarlijks vindt er tweemaal overleg plaats met de directeur Onderwijs en Personeel, eenmaal in het bijzijn van de directeur-bestuurder, eenmaal zonder de directeur-bestuurder.
- Jaarlijks vindt er tweemaal overleg plaats met de controller, eenmaal in het bijzijn van de directeur-bestuurder, eenmaal zonder de directeur-bestuurder.
- De controller is op afroep aanwezig tijdens de vergaderingen van de RvT waar het de financiële agendapunten betreft.
- Naast de Auditcommissie zijn de Remuneratiecommissie en de commissie Onderwijskwaliteit actief.
- Alle leden van de RvT bezoeken bijeenkomsten en activiteiten die plaatsvinden binnen de organisatie.
- Jaarlijks organiseert de RvT een zelfevaluatie, om het jaar onder begeleiding van een externe deskundige.
- De RvT is actief lid van de VTOI.
- De RvT hanteert de Code Goed Onderwijsbestuur VO.

VOOR WAARMERKINGSDOELDOEN
BDO Audit & Assurance B.V.

datum 27 JUNI 2019

paraf

8. Toelichting op de jaarrekening

In dit onderdeel wordt aandacht geschonken aan de financiële ontwikkelingen gedurende het verslagjaar

8.1 Balans

8.1.1. Materiële vaste activa

In 2018 waren de totale investeringen € 1.232.386 de afschrijvingen bedroegen € 446.554 waardoor de balanspost materiële vaste activa in het verslagjaar is toegenomen met € 785.832. De boekwaarde per 31-12-2018 bedraagt € 4.992.536.

8.1.2. Vorderingen

Onder de Overlopende activa zijn vooruitbetaalde kosten opgenomen welke in 2019 zijn opgenomen in de exploitatie (€ 142.571). Ook zijn onder de Overlopende activa opgenomen de op 31 december 2018 nog te ontvangen opbrengsten ad € 347.628 (Overige) en vordering aan btw ad. € 292.997. Van deze bedragen is ten tijde van het opstellen van de jaarrekening € 731.003 ontvangen.

8.1.3. Liquide middelen

De ontwikkeling van de liquide middelen is in het kasstroomoverzicht nader cijfermatig toegelicht. De volgende elementen spelen hierbij een rol:

- het resultaat over 2018
- investeringen in inventaris, apparatuur en verbouwingen
- mutaties in de te vorderen en te betalen bedragen
- niet vrij besteedbare liquide middelen per 31-12-2018 bedragen € 101.200
- lasten die geen consequenties voor de liquide middelen hebben, zoals de afschrijvingen en de dotatie aan de voorzieningen

8.1.4. Eigen vermogen

Het positieve exploitatieresultaat van € 851.558 is voor € 360.143 toegevoegd aan de algemene reserves en voor € 491.415 aan bestemmingsreserve publiek. Hierdoor toont de eigen vermogenspositie een stijging van € 3.413.678 naar € 4.265.235. De verdeling van het eigen vermogen wordt nader toegelicht op Model EV: Eigen vermogen.

8.1.5. Weerstandsvermogen en solvabiliteit

Teneinde onverwachte tegenvallers te kunnen opvangen, dient het vermogen voldoende omvang te hebben om weerstand te kunnen bieden. Ook in geval zich een cumulatie van risico's voordoet, moet het vermogen toereikend zijn.

VOOR WAARTEKENINGSDOELEN
BDO-Audit & Assurance B.V.

datum 27 JUNI 2019

persoon

Het op jaar ultimo aanwezige vermogen is als volgt opgebouwd:

Algemene reserve	€ 1.437.197
Bestemmingsreserves publiek:	
Identiteit gebouwen	€ 399.078
Personeel ivm BAPO	€ 201.705
Ouderraad/schoolreizen	€ 31.034
Kosten Bestuurlijke fusie	€ 150.000
Personeel frictiefonds inzake krimp	€ 511.000
Materieel frictiefonds inzake krimp	€ 100.000
Onderwijstransities	€ 600.000
Bestemmingsreserve privaat:	
Algemene private reserve	€ 835.221
	€ 4.265.235

De solvabiliteit kan op meerdere wijzen berekend worden:

- het eigen vermogen (reserves) afgezet tegenover het totale vermogen geeft een solvabiliteit I van 51,2% (Cfi norm 30%)
- het eigen vermogen en voorzieningen afgezet tegenover het totale vermogen geeft een solvabiliteit II van 62% (Cfi norm 30%)

8.1.6. Financieel beoordelingskader en financiële positie van de Onderwijsgroep

De Commissie Don, Commissie Vermogensbeheer Onderwijsinstellingen (CVO), heeft een financieel beoordelingskader met betrekking tot vermogensbeheer en budgetbeheer voor het VO beschreven. De Minister van OCW heeft dit kader overgenomen. Vanaf 2010 wordt het financiële beeld van onze Onderwijsgroep belicht vanuit dit kader. Het oogmerk van dit kader is een doelmatiger financieel beleid dat ruimte schept voor versterking van het onderwijs.

Bij het vermogensbeheer wordt de kapitalisatiefactor gedefinieerd als de mate waarin het kapitaal wordt benut voor de vervulling van de onderwijstaken. De kapitalisatiefactor ((toetaal kapitaal -/- gebouwen en terreinen)/totale baten) van de Onderwijsgroep bedraagt 30%. De CVO hanteert hier een signaleringswaarde c.q. bovengrens van 35%. Ook het eerdergenoemde kengetal solvabiliteit behoort tot het nieuwe beoordelingskader. De solvabiliteit II van de Onderwijsgroep ligt met 62% ruim boven de door het Ministerie genoemde gemiddelde norm van 30%. Een bovengrens wordt niet aangegeven.

Bij de beoordeling van het budgetbeheer gaat het om de vraag wat de capaciteit is van de Onderwijsgroep om tegenvallers op korte of middellange termijn op te kunnen vangen. Twee kengetallen:

- De liquiditeitspositie weergegeven via de current ratio. Hiermee wordt aangegeven in welke mate de organisatie in staat is om alle kortlopende schulden te kunnen voldoen en het getal geeft zicht op een eventuele overliquiditeit. Het kengetal is op balansdatum 1,06 (Ministerie: onder- en bovengrens is resp. 0,5 en 1,5).
- De rentabiliteit (exploitatieresultaat/totale baten). Hiermee wordt aangegeven in welke mate de baten en lasten van de Onderwijsgroep met elkaar in evenwicht zijn. De rentabiliteit bedraagt 3,9 % (Ministerie: onder- en bovengrens is resp. 0% en 5%).

(Zie ook de tabellen in paragraaf 7.1.5)

datum 27 JUNI 2019

paraaf

8.1.7. Voorzieningen

Een voorziening wordt gevormd voor toekomstige verplichtingen die op de balansdatum bestaan of voor de equalisatie van kosten over meerdere jaren. De Onderwijsgroep heeft de volgende voorzieningen:

- *Voorziening ADV-sparen*

De voorziening ADV-sparen is ontstaan door het reserveren van extra gewerkte tijd zonder dat daar een financiële tegenprestatie tegenover staat. Afhankelijk van de spaarperiode (4 tot 12 jaar) kan op termijn deze gespaarde ADV in een aaneengesloten periode worden opgenomen. Het saldo ultimo 2018 bedraagt € 23.142.

- *Voorziening Jubilea*

De voorziening Jubilea is getroffen op grond van genoemde richtlijnen en is bedoeld om risico's inzichtelijk te maken van de toekomstige verplichtingen inzake uitkeringen voor jubileumgratificaties. Na het berekenen van de stand per 31 december 2018 rekening houdend met de onttrekking van € 38.873 en vrijval van € 23.625 is gebleken dat er een dotatie van € 114.292 moest plaatsvinden om op het berekende saldo uit te komen. Het discontopercentage waarmee de voorziening Jubilea contant werd gemaakt is 1%. Het saldo ultimo 2018 bedraagt € 265.239.

- *LBP Sparen*

De voorziening LBP sparen is door de dotatie van € 52.000 op het vereiste niveau gekomen per 31-12-2018. De onttrekking ad € 15.103 en de vrijval in 2018 ad. € 72.747. Het saldo ultimo 2018 bedraagt € 231.675.

- *Onderhoudsvoorziening*

Deze voorziening is bedoeld om onderhoud binnen de gebouwen te kunnen realiseren. Ultimo 2018 is het MJOP Meppel en Diever opgesteld. De dotatie ad. € 247.193 en de onttrekking ad € 41.698 zorgen ervoor dat ultimo 2018 de voorziening € 350.000 bedraagt. Het MJOP moet nog in detail besproken worden. In afwijking van hoofdstuk 212 Materiële vaste activa, paragraaf 4, alinea 451, van de richtlijnen is het voor onderwijsinstellingen voor de boekjaren 2018 en 2019 toegestaan de jaarlijkse toevoegingen aan de voorziening groot onderhoud te bepalen op basis van het voorgenomen groot onderhoud gedurende de gehele planperiode van het groot onderhoud op het niveau van het onderwijspand gedeeld door het aantal jaren waaruit deze planperiode bestaat, voor zover deze methode reeds in 2017 werd toegepast en indien is gewaarborgd dat de voorziening groot onderhoud gedurende de planperiode niet op enig moment negatief wordt. Stad & Esch maakt gebruik van deze tijdelijke regeling.

- *Voorziening Schade laptops*

Deze voorziening is ontstaan naar aanleiding van de reparaties die nodig zijn voor de opgelopen schade aan de laptops. Ultimo 2018 is het saldo € 25.000. Onttrekking 2018 bedraagt in totaal € 855. Vrijval bedraagt € 73.648. Er zijn in totaal nog ongeveer 344 laptops uit de 'oude' regeling in omloop. Schooljaar 2019-2020 nog ongeveer 119 laptops.

VOOR WAARSCHERKINGSDOELEINDEN
BDQ Audit & Assurance B.V.

datum 27 JUNI 2019

persoon

8.2. Exploitatie

De jaarrekening 2018 sluit met een voordelig saldo van € 851 558 tegenover een voordelig saldo van € 785 380 in 2017. Ten opzichte van de begroting 2018 kan de volgende analyse worden gemaakt:

	Jaarrekening 2018	Begroting 2018	Verschil	%
BATEN				
Rijksbijdrage OC&W	€ 21 032 416	€ 19 767 300	€ 1 265 116	6%
Overige overheidsbijdragen	€ 50 338	€ 80 000	€ -29 662	-37%
Overige baten	€ 655 886	€ 598 100	€ 57 786	5%
TOTAAL BATEN	€ 21 738 641	€ 20 445 400	€ 1 293 240	6%
LASTEN				
Personele lasten	€ 16 736 462	€ 16 239 200	€ 497 262	3%
Afschrijvingen	€ 446 554	€ 467 500	€ -20 946	-4%
Huisvestingslasten	€ 1 412 916	€ 1 110 200	€ 302 716	27%
Overige materiele lasten				
- Administratie- en beheerslasten	€ 275 723	€ 186 000	€ 89 723	48%
- Inventaris, apparatuur en leerm	€ 1 399 604	€ 1 379 640	€ 19 964	1%
- Dotatie overige voorzieningen (schade laptops)	€ -73 648	€	€ -73 648	
- overige	€ 679 829	€ 574 860	€ 104 969	18%
subtotaal overige lasten	€ 2 281 508	€ 2 140 500	€ 141 008	7%
TOTAAL LASTEN	€ 20 877 439	€ 19 957 400	€ 920 040	5%
Saldo financiële baten en lasten	€ -9 644	€ -10 000	€ 356	-4%
Saldo exploitatie	€ 851 558	€ 478 000	€ 373 556	78%

De afwijking ad € 373 556 tussen realisatie € 851 558 en de begroting € 478 000 wordt vanaf 8.2.1 nader uitgewerkt en toegelicht.

8.2.1. Analyse baten

De baten zijn € 1 293.240 hoger dan begroot. Deze toename kan verder worden gesplitst in de volgende onderdelen.

Hogere bijdrage Lumpsum	453.328
Hogere overige subsidies OCW	130.269
Ontv doorbetalingen bijdrage SWV	681.519
Totaal hogere bijdrage OCW	1 265 116
Lagere Overige overheidsbijdrage	-29.662
Hogere overige baten	57.786
	<u>1.293.240</u>

VOOR WAAR: TOEGELICHTINGSDOELENDEN
BDO Audit & Assurance B.V.

datum 27 JUNI 2019

Toelichting per onderdeel

- *Hogere bijdrage Lumpsum*

Hogere bijdrage lumpsum € 453.328. Aanpassing personele bekostiging n.a.v. salarisverhoging € 388.840 en materieel € 34.310 en gratis lesmateriaal € 10.436.

- *Hogere overige subsidies OCW*

De hogere bijdrage ten bedrage van € 130.269 wordt o.a. veroorzaakt door: hogere bijdrage vrijval investeringssubsidies € 4.217, nieuwkomers € 47.867, Technisch VMBO € 21.159, curriculum Vonder € 13.448, LOF € 26.875 en Lerarenbeurs € 6.076.

- *Hogere ontvangen doorbetalingen bijdrage SWV*

In het kader van de invoering van Passend Onderwijs, op 1 augustus 2014, ontvangen de scholen per die datum subsidiegelden van het Samenwerkingsverband. In de begroting was rekening gehouden met een bedrag van € 624.565 voor lichte- en zware ondersteuning. In werkelijkheid is er in 2018 € 1.306.085 ontvangen. Derhalve een voordeel van € 681.520. Dit is voornamelijk veroorzaakt door:

Nabetaling LWO/PRO 2015-2018	157.726
Extra betaling VSO leerlingen	255.015
Verdeling resultaat 2017	99.413
Verdeling resultaat lichte ondersteuning 2018	43.000
Verdeling resultaat zware ondersteuning 2018	62.000
Groei VSO aantal leerlingen 5/12	16.412

- *Overige baten, inclusief overige overheidsbijdragen*

De overige baten, inclusief de overige overheidsbijdragen, zijn € 108.124 hoger dan begroot. Het verschil bestaat uit de volgende posten:

	Realisatie	Begroot	Verschil
Overige overheidsbijdragen	€ 50.338	€ -	€ 50.338
Ouderbijdragen	€ 102.461	€ 86.500	€ 15.961
Kantine	€ 1.171	€ 2.000	€ -829
Verhuuropbrengsten	€ 35.807	€ 38.600	€ -2.793
Detachering	€ 146.902	€ 120.400	€ 26.502
Reisjes/Excursies	€ 229.383	€ 195.000	€ 34.383
Bijdrage Samenwerkingsverband	€ 30.400	€ 30.600	€ -200
Overige baten	€ 109.762	€ 125.000	€ -15.238
Totaal	€ 706.224	€ 598.100	€ 108.124

De Overige baten zijn vooraf moeilijk te begroten. Het verschil ontstaat grotendeels bij Overige overheidsbijdragen € 50.338 en bij Reisjes en Excursies € 34.383.

Overige overheidsbijdragen waren niet begroot. Ontvangsten: Toptechniek € 6.683, KOVL € 25.000 en ESF € 18.655

VOOR WAARMERKINGSDOELEN
DDO Audit & Assurance b.v.

datum 27 JUNI 2019

paraf

AL

8.2.2. Reguliere exploitatielasten

De reguliere exploitatielasten, dus exclusief financiële baten en lasten, zijn € 920.040 hoger dan begroot:

	Realisatie	Begroot	Verschil
Personele lasten	€ 16.736.462	€ 16.239.200	€ 497.262
Afschrijvingen	€ 446.554	€ 467.500	€ -20.946
Huisvestingslasten	€ 1.412.916	€ 1.110.200	€ 302.716
Overige materiële lasten:			
- Administratie- en beheerslasten	€ 275.723	€ 186.000	€ 89.723
- Inventaris, apparatuur en leerm.	€ 1.399.604	€ 1.379.640	€ 19.964
- Dotatie overige voorzieningen (schade laptops)	€ -73.648	€ -	€ -73.648
- overige	€ 679.829	€ 574.860	€ 104.969
Totaal	€ 20.877.440	€ 19.957.400	€ 920.040

* Personele lasten

De personele lasten zijn € 497.262 hoger dan verwacht. Een opsplitsing toont het onderstaande beeld:

	Nadeel	Voordeel
Lonen en salarissen	€ 319.623	
Uitzendkrachten, declaranten e.d.		€ 67.991
Dotaties/Onttrekkingen personele voorzieningen		€ 14.371
Reis- en verblijfskosten personeel	€ 18.507	
Cursuskosten	€ 130.199	
Overige personele lasten	€ 105.127	
Uitkeringen	€ 6.168	
Subtotalen	€ 579.624	€ 82.362
Saldo totaal	€ 497.262	

Ten aanzien van de personele lasten zijn de volgende opmerkingen te maken:

- Lonen en salarissen zijn € 319.623 hoger dan begroot. Dit komt o.a. door: salarisverhoging 2,35 % volgens CAO per 1 juni 2018. Eenmalige uitkering van 1% uitbetaald in oktober 2018.
- Cursuskosten overschrijding van € 130.199 wordt o.a. veroorzaakt door Kunskapsskolan € 87.393 en Lunter € 42.263.
- Overige personele lasten overschrijding € 105.127 wordt o.a. veroorzaakt door: Stop WGA € 61.631 en meer VAVO leerlingen € 26.166.

• Afschrijvingen

De post afschrijvingen is per saldo € 20.946 lager dan begroot.

VOOR WAARMERKINGSDOELEINDEN
BDO Audit & Assurance B.V.

datum

27 JUNI 2019

persoon

AL

• *Huisvestingslasten*

De huisvestingslasten zijn € 302 716 hoger dan begroot. Een nadere opsplitsing geeft het volgende beeld

	Nadeel	Voordeel
Schoonmaakkosten	€ 6.886	
Energie		€ 23 595
Huren	€ 30.807	
Heffingen		€ 7.310
Klein onderhoud	€ 956	
Dotatie overige onderhoudsvoorzieningen	€ 222.193	
Overige	€ 72.779	
Saldo totaal		€ 302.716

De hoogste afwijking betreft de Dotatie onderhoudsvoorziening € 222 193 en de overige huisvestingslasten € 72 779. Voor locaties Meppel en Diever is een nieuw MJOP opgesteld.

• *Overige materiele lasten*

De overige materiele lasten zijn € 104 969 hoger dan begroot.

- Het onderdeel Administratie- en beheerlasten is € 89 723 hoger dan begroot, dit wordt o.a. veroorzaakt door vRtL groep € 36 715, Accountantskosten € 15 928 (inclusief correctie 2017), AVG onderzoeken € 11 495, Woonscan € 9 462 en NIC (aanbesteding laptops) € 14 810.
- De groep Inventaris, apparatuur en leermiddelen is € 19 964 hoger dan begroot.
- Dotatie overige voorzieningen grotendeels laten vrijvallen € 73 648.
- De groep Overige laat per saldo een nadeel ten opzichte van de begroting zien van € 104 969. Een nadere opsplitsing geeft het volgende beeld.

	Realisatie	Begroot	Verschil
Representatie	€ 12 027	€ 9 500	€ 2 527
Leerlingkantine en automaten	€ 124	€ -	€ 124
Reizen en excursies	€ 219 857	€ 195 000	€ 24 857
Contributies	€ 46.722	€ 50.000	€ -3.278
Medezeggenschap- en ouderraad	€ 4 977	€ 5 500	€ -523
Overige verzekeringen	€ 18 448	€ 15 000	€ 3.448
Sportdag en vieringen	€ 53 218	€ 50 000	€ 3.218
Bijzondere lasten	€ -	€ -	€ -
Onvoorzien	€ 34.281	€ 20.000	€ 14.281
Subtotaal	€ 389 654	€ 345.000	€ 44 654
Projecten	€ 101 992	€ 55.160	€ 46 832
Overige onderwijslasten	€ 188 183	€ 174.700	€ 13 483
Subtotaal	€ 290.175	€ 229.860	€ 60.315
Totaal	€ 679.829	€ 574.860	€ 104.969

- *De hoogste afwijkingen*
- Reizen en excursies € 24 857 hoger dan begroot
- Projecten € 46 832 hoger dan begroot Onder Projecten valt o a Prestatiebox, ESF, LOF en Technisch VMBO
- Onvoorzien € 14 281 hoger dan begroot
- *Speciale posten Het Stad & Esch voor elkaar fonds*
- Alle kinderen mogen meedoen Financieel redenen mogen nooit een belemmering vormen om mee te doen aan het onderwijs van Stad & Esch Stad & Esch wordt daarbij ondersteund door diverse instellingen en bedrijven en heeft het eigen Stad & Esch voor elkaar fonds
- In de Overige onderwijslasten is een bedrag ad € 2 056 opgenomen betreffende kosten die afgeboekt zijn in het kader van Het Stad & Esch voor elkaar fonds
- In 2018 is in totaal 71x een beroep op het fonds gedaan

8.2.3. Financiële baten en lasten

De financiële baten en lasten zijn per saldo begroot voor € 10 000 (negatief), dit betreft de rentebaten/-lasten en bankkosten De werkelijke rentebaten/-lasten en bankkosten zijn per saldo € 9 644 (negatief) Door de lening is een negatief bedrag begroot, en over het saldo van Fonds de Visser is € 1 341 rente vergoed

8.3. Begroting 2019

	Realisatie 2018	Begroting 2018	Begroting 2019
BATEN			
Rijksbijdrage OC&W	€ 21.032.416	€ 19.767.300	€ 19.951.598
Overige overheidsbijdragen	€ 50 338	€ 80 000	€ 12 500
Overige baten	€ 655.886	€ 598.100	€ 615.805
TOTAAL BATEN	€ 21.738.641	€ 20 445.400	€ 20.579.903
LASTEN			
Personele lasten	€ 16.736.462	€ 16.239.200	€ 16.625.588
Afschrijvingen	€ 446 554	€ 467 500	€ 520 000
Huisvestingslasten	€ 1.412.916	€ 1.110.200	€ 1.104.941
Overige materiele lasten	€ 2 281 508	€ 2 140.500	€ 2 271.040
TOTAAL LASTEN	€ 20.877.439	€ 19.957.400	€ 20.521.569
Saldo financiële baten en lasten	€ -9.644	€ -10.000	€ -10.000
Saldo exploitatie	€ 851.558	€ 478 000	€ 48 334

datum 27 juni 2019

Regeling aanvullende bekostiging technisch vmbo 2018

In het kader van deze regeling, verantwoord in de Jaarrekening onder G1, heeft Stad & Esch in 2018 € 175.635 ontvangen. Deze gelden zijn beschikbaar gesteld door OCW en specifiek bedoeld voor:

- a. het aanschaffen van inventaris en materiaal dat noodzakelijk is voor het verzorgen van technisch vmbo, daaronder mede verstaan het afnemen van examens in het technisch vmbo
- b. het inzetten van personeel om technisch vmbo en beroepsgerichte keuzevakken te verzorgen
- c. het ontwikkelen van nieuwe beroepsgerichte keuzevakken
- d. het vergroten van de instroom van leerlingen in het technisch vmbo
- e. het aantrekken en professionaliseren van leraren voor het technisch vmbo en
- f. het verbeteren van de aansluiting van het technisch vmbo met het middelbaar beroeps-onderwijs.

Stad & Esch heeft deze gelden in 2018 o.a. gebruikt voor:

• Innovation lab; ontwikkelen, verbouwen en 3D inrichting	€ 111.645
• Aanschaf CO2 lasermachine	€ 16.500
• Aanschaf 3D printers Ultimaker	€ 20.310
• Trainingen docenten (E-bike, 3D printers enz.)	€ 1.635
• Lego Education	€ 1.060
• Promotie activiteiten Dag van de Techniek Byor Techniek Kits	€ 15.124
• Projectleider	€ 4.400

Per 31-12 2018 resteert nog € 4.961 te besteden.

VOOR WAARMERKINGSDOELENDEN
BDO Audit & Assurance B.V.

datum 27 JUNI 2019

parant

9. Bestuursbesluit

De directeur-bestuurder van Stad & Esch heeft de jaarrekening 2018 inclusief jaarverslag 2018 vastgesteld in de vergadering van 25 juni 2019 na goedkeuring door de Raad van Toezicht in zijn vergadering van 19 juni 2019.

Namens Stad & Esch,

P.A. de Visser
directeur-bestuurder

In verband met de privacy is de handtekening niet zichtbaar in dit document.

VOOR WAARMERKINGSDOELEINDEN
BDO Audit & Assurance B.V.

datum 27 JUNI 2019

paraf

Stichting Onderwijsgroep Zuidwest Drenthe

41636

Jaarstukken 2018

VOOR WAARMERKINGSDOELEINDEN
BDO Audit & Assurance B.V.

datum 27 JUNI 2019

paraf .....

Inhoudsopgave

Pagina

Jaarrekening

Grondslagen	3
Model A: Balans per 31 december 2018	7
Model B: Staat van baten en lasten over 2018	8
Model C: Kasstroomoverzicht	9
Model VA: Vaste Activa	10
Model VV: Voorraden en vorderingen	11
Model EL: Effecten en Liquide middelen	11
Model EV: Eigen vermogen	12
Model VL: Voorzieningen en langlopende schulden	14
Model KS: Kortlopende schulden	16
Gebeurtenissen na balansdatum	17
Model G: Verantwoording subsidies	18
Model OB: Opgave overheidsbijdragen	19
Model AB: Opgave andere baten	20
Model LA: Opgave van de lasten	21
Model FB: Financiële baten en lasten	23
Model E: Overzicht verbonden partijen	24
WNT: Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semi publieke sector	25
Niet uit de balans blijvende verplichtingen	27

Overige gegevens

Bestemming van het resultaat	28
Gegevens over de rechtspersoon	29

Bijlagen

Controle verklaring van de onafhankelijke accountant	

VOOR WAARMERKINGSDOELEINDEN
BDO Audit & Assurance B.V.

datum 27 JUNI 2019

paraf:

Grondslagen

1 Algemeen

Activiteiten van het bevoegd gezag

In deze jaarrekening zijn de activiteiten van de Stichting Onderwijsgroep Zuidwest Drenthe en van de onder deze rechtspersoon vallende scholen (zie gegevens rechtspersoon) verantwoord.

Grondslagen voor de jaarrekening

De jaarrekening is opgesteld met inachtneming van de bepalingen opgenomen in de Ministeriële Richtlijn jaarverslaggeving onderwijs. Hierbij wordt aansluiting gezocht bij de bepalingen van Boek 2 titel 9 van het Burgerlijk Wetboek en de Richtlijnen voor de jaarverslaggeving waaronder Richtlijn 660 Onderwijsinstellingen.

Aan de bestemmingsreserves ligt een plan ten grondslag waarin is opgenomen welke uitgaven ten laste van de reserve komen, een inschatting van het totaal van de uitgaven en een inschatting in welk jaar de uitgaven zullen worden gedaan.

Baten en lasten worden toegerekend aan het jaar waarop ze betrekking hebben. Winsten worden slechts opgenomen voor zover zij op balansdatum zijn gerealiseerd. Verplichtingen en mogelijke verliezen die hun oorsprong vinden voor het einde van het verslagjaar, worden in acht genomen indien zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden.

De in de jaarrekening opgenomen bedragen luiden in hele euro's.

Vergelijkende cijfers

Voor zover van toepassing zijn ter vergelijking de realisatiecijfers opgenomen van het voorgaande jaar, alsmede de cijfers van de meest recente, vastgestelde versie van de begroting van het verantwoordingsjaar.

2 Grondslagen voor waardering van activa en passiva

Materiële vaste activa

De materiële vaste activa worden gewaardeerd tegen de verkrijgingsprijs, verminderd met de cumulatieve afschrijvingen en indien van toepassing met bijzondere waardeverminderingen. De afschrijvingen worden gebaseerd op de geschatte economische levensduur en worden berekend op basis van een vast percentage van de verkrijgingsprijs, rekening houdend met een eventuele restwaarde.

Investeringsubsidies

Verkregen investeringsubsidies t.b.v. van de aanschaf van materiële vaste activa worden gepassiveerd onder de overlopende passiva. Deze subsidies worden tijdsevenredig over de geschatte economische levensduur van deze activa ten gunste van de staat van baten en lasten gebracht.

Vorderingen en overlopende activa

De vorderingen en overlopende activa worden bij de eerste verwerking opgenomen tegen de reële waarde en vervolgens gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs. De reële waarde en geamortiseerde kostprijs zijn gelijk aan de nominale waarde.

De vorderingen en overlopende activa hebben een looptijd korter dan een jaar, tenzij dit bij de toelichting op de balans anders is aangegeven.

Noodzakelijk geachte voorzieningen voor het risico van oninbaarheid worden in mindering gebracht. Deze voorzieningen worden bepaald op basis van individuele beoordeling van de vorderingen.

VOON WAARMERKINGSDOELRUIMTE
BDO Audit & Assurance v/v.

datum

27 JUNI 2019

paraf

Al

Pagina 3

Liquide middelen

De liquide middelen staan, voor zover niet anders vermeld, in de toelichting op de balans, ter vrije beschikking van het bestuur en worden gewaardeerd tegen nominale waarde.

Algemene reserve publiek

Deze post betreft de niet-gebonden reserve die voortkomt uit de door (semi-)overheidsinstellingen gefinancierde activiteiten.

De algemene reserve vormt een buffer ter waarborging van de continuïteit van de Stichting Onderwijsgroep Zuidwest Drenthe

Deze wordt opgebouwd uit de resultaatbestemming van overschotten welke ontstaan uit het verschil tussen de toegerekende baten en werkelijk gemaakte lasten. In geval van een tekort wordt dit resultaat ten laste van de algemene reserve gebracht.

Bestemmingsreserves (publiek en privaat)

Hieronder opgenomen publieke en private reserves zijn bedoeld voor specifieke toekomstige uitgaven die uit de huidige beschikbare middelen gedekt moeten worden. Per bestemmingsreserve is aangegeven of deze is opgebouwd uit privaatrechtelijke dan wel publiekrechtelijke middelen.

De bestemmingsreserves worden ieder jaar herijkt: welke uitgaven komen ten laste van de reserve, er wordt een inschatting van het totaal van de uitgaven gemaakt en een inschatting in welk jaar de uitgaven zullen worden gedaan.

Voorzieningen

De voorzieningen worden gevormd voor verplichtingen die op balansdatum bestaan waarbij het waarschijnlijk is dat een uitstroom van middelen noodzakelijk is, waarvan de hoogte redelijkerwijs geschat kan worden en voor zover deze verplichtingen en risico's niet op activa in mindering zijn gebracht.

Eveneens worden voorzieningen gevormd voor verliezen die naar waarschijnlijkheid in de toekomst zullen worden geboekt maar die voortkomen uit risico's die op balansdatum aanwezig zijn. Voorzieningen kunnen worden gevormd ter equalisatie van kosten waarbij een deel van de in de toekomst te verwachten uitgaven zijn oorsprong heeft voor balansdatum.

Voorziening ambtsjubileum

Op basis van Richtlijn 271 van de Raad van de Jaarverslaggeving is een voorziening opgenomen voor verplichtingen uit hoofde van toekomstige uitkeringen bij ambtsjubilea van personeelsleden.

De voorziening is opgenomen tegen contante waarde van de toekomstige uitbetalingen en is afhankelijk van de ingeschatte blijfjans, gemiddelde salarisstijging en disconteringsvoet. De werkelijke jubilea-uitkeringen worden ten laste van deze voorziening gebracht.

Voorziening spaarverlof

Voor op balansdatum bestaande verplichtingen uit hoofde van spaarverlof is een voorziening gevormd. De voorziening is gewaardeerd tegen contante waarde van de toekomstige uitbetalingen. Betaalde bedragen inzake spaarverlof worden ten laste van deze voorziening gebracht.

Voorziening levensfasebewust personeelsbeleid (LBP sparen)

Voor op balansdatum bestaande verplichtingen uit hoofde van LBP sparen is een voorziening gevormd. De voorziening is gewaardeerd tegen contante waarde van de toekomstige uitbetalingen. Betaalde bedragen inzake LBP sparen worden ten laste van deze voorziening gebracht.

Kortlopende schulden

Dit betreffen schulden met een op balansdatum resterende looptijd van ten hoogste één jaar. Kortlopende schulden worden bij eerste verwerking gewaardeerd tegen reële waarde en vervolgens gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs. De reële waarde en geamortiseerde kostprijs zijn gelijk aan de nominale waarde van de schuld.

Overlopende passiva

De overlopende passiva betreffen vooruit ontvangen bedragen die aan opvolgende perioden worden toegerekend en nog te betalen bedragen, voor zover ze niet onder andere kortlopende schulden zijn te plaatsen.

Investeringsubsidies

De bestede subsidies in verband met de aanschaf van vaste activa worden gepassiveerd onder de overlopende passiva.

Deze subsidies worden tijdsevenredig over de geschatte economische levensduur van deze activa ten gunste van het resultaat gebracht.

BDO Audit & Assurance B.V.

datum

27 juni 2010

paraf

AL

Pagina 4

3 Grondslagen voor bepaling van het resultaat

Algemeen

Het resultaat wordt bepaald als verschil tussen de baten en alle hiermee verbonden, aan het verslagjaar toe te rekenen lasten. De baten en lasten worden toegerekend aan de verslagperiode waarop deze betrekking hebben.

Rijksbijdragen

Onder de Rijksbijdragen OCW worden de vergoedingen voor de exploitatie opgenomen verstrekt door het Ministerie OCW. Tevens worden hier verantwoord de door het samenwerkingsverband ontvangen doorbetalingen van de Rijksbijdrage.

De ontvangen (normatieve) rijksbijdrage en de niet geoormerkte OCW-subsidies (vrij besteedbare doelsubsidies zonder verrekeningsclausule) worden in het jaar waarop de toekenningen betrekking hebben volledig verwerkt als bate in de de staat van baten en lasten.

Geoormerkte OCW-subsidies met een vrij besteed overschot (doelsubsidies waarbij het overschot geen verrekeningsclausule heeft) worden ten gunste van de staat van de baten en lasten verantwoord naar rato van de voortgang van de gesubsidieerde activiteiten. Het deel van de subsidies waarvoor nog geen activiteiten zijn verricht per balansdatum worden verantwoord onder de overlopende passiva.

Geoormerkte OCW-subsidies (doelsubsidies met verrekeningsclausule) worden ten gunste van de staat van de baten en lasten verantwoord in het jaar waarvan de gesubsidieerde lasten komen. Niet bestede middelen worden verantwoord onder de overlopende passiva zolang de bestedingstermijn niet is verlopen.

Niet bestede middelen worden verantwoord onder de kortlopende schulden zodra de bestedingstermijn is verlopen op balansdatum.

Overige overheidsbijdragen

Onder de overige overheidsbijdragen worden de vergoedingen opgenomen verstrekt door gemeente, provincie of andere overheidsinstellingen. De overige overheidsbijdragen worden toegerekend aan het verslagjaar waarop ze betrekking hebben.

Overige exploitatiesubsidies

Overige exploitatiesubsidies worden ten gunste van de staat van baten en lasten gebracht in het jaar ten laste waarvan de gesubsidieerde lasten komen en/of waarin de opbrengsten zijn gederfd en/of waarin het exploitatietekort zich heeft voorgedaan.

Overige baten

Onder de overige baten worden de vergoedingen opgenomen die niet verstrekt zijn door het Ministerie van OCW, gemeenten, provincie of andere overheidsinstellingen. De overige baten worden toegerekend aan het verslagjaar waarop ze betrekking hebben.

Personele lasten

Onder de personele lasten worden de lasten opgenomen van de personeelsleden die in dienst zijn van de rechtspersoon, alsmede de overige personele lasten die betrekking hebben op onder andere het inhuren van extra personeel, scholingskosten en bedrijfsgezondheidszorg.

VOOR WAARMERKINGSDOELENDEN
BDO Audit & Assurance B.V.

datum 27 JUNI 2019

paraf

Pensioenen

De Stichting Onderwijsgroep Zuidwest Drenthe heeft voor haar werknemers een pensioenregeling.

Hiervoor in aanmerking komen de werknemers die op de pensioengerechtigde leeftijd recht hebben op een pensioen dat is gebaseerd op het gemiddeld verdiende loon berekend over de jaren dat de werknemer pensioen heeft opgebouwd.

De verplichtingen, welke voortvloeien uit deze rechten van haar personeel, zijn ondergebracht bij het bedrijfstakpensioenfonds ABP. Aan het ABP worden premies betaald waarvan een deel door de werkgever en een deel door de werknemer wordt betaald.

De pensioenrechten worden jaarlijks geïndexeerd, indien en voor zover de dekkingsgraad van het pensioenfonds (het vermogen van het pensioenfonds gedeeld door haar financiële verplichtingen) dit toelaat.

Per 31 december 2018 heeft dit pensioenfonds een dekkingsgraad van 97 %. De pensioenverplichting wordt gewaardeerd volgens de "verplichting aan de pensioenuitvoerder benadering". In deze benadering wordt de aan de pensioenuitvoerder te betalen premie als last in de staat van baten en lasten verantwoord. Er bestaat geen verplichting tot het voldoen van aanvullende bedragen in het geval van een tekort bij het ABP, anders dan het effect van hogere premies. Daarom zijn alleen de verschuldigde premies tot en met het einde van het boekjaar verantwoord in de jaarrekening.

Afschrijvingen

De afschrijvingen zijn gerelateerd aan de aanschafwaarde van de desbetreffende immateriële en materiële vaste activa. In het jaar van investeren wordt afgeschreven op basis van de door het bestuur gemaakte keuzen. Inzake het activeringsbeleid is door het bestuur vastgesteld dat de activeringsgrens op € 750 ligt. Alle investeringen onder deze grens komen rechtstreeks ten laste van de exploitatie. De gehanteerde afschrijvingstermijnen worden nader toegelicht bij het onderdeel Materiële vaste activa in de toelichting op de balans.

Huisvestingslasten

Onder de huisvestingslasten worden de uitgaven voor huisvesting opgenomen. De lasten worden toegerekend aan het verslagjaar waarop ze betrekking hebben.

Overige lasten

De overige lasten hebben betrekking op uitgaven die voortvloeien uit aangegane afspraken dan wel noodzakelijk zijn voor het geven van onderwijs en worden toegerekend aan het verslagjaar waarop ze betrekking hebben.

Financieel resultaat

De rentebaten en -lasten betreffen de op de verslagperiode betrekking hebbende rente-opbrengsten en -lasten.

4 Grondslagen voor het kasstroomoverzicht

Het kasstroomoverzicht is opgesteld volgens de indirecte methode. Bij deze methode wordt het nettoresultaat aangepast voor posten van de winst- en verliesrekening die geen invloed hebben op ontvangsten en uitgaven in het verslagjaar, mutaties in de balansposten en posten van de winst- en verliesrekening waarvan de ontvangsten en uitgaven niet worden beschouwd als behorende tot de operationele activiteiten.

De liquiditeitspositie in het kasstroomoverzicht bestaat uit liquide middelen onder aftrek van gerealiseerde bankkredieten. In het kasstroomoverzicht wordt onderscheid gemaakt tussen operationele, investerings- en financieringsactiviteiten.

De geldmiddelen in het kasstroomoverzicht bestaan uit liquide middelen en vlottende effecten. Effecten worden als liquide gezien indien deze als vlottend actief worden verantwoord.

Transacties waarbij geen ruil van geldmiddelen plaatsvindt, waaronder financial leasing, worden niet in het kasstroomoverzicht opgenomen. De betaling van leasetermijnen is opgenomen onder de operationele activiteiten.

VOOR WAARNEMINGSDOCEMENTEN
BDO Audit & Assurance d.v.v.

datum

27 JUNI 2019

Pagina 6

naam

A

Model A: Balans per 31 december 2018

(na resultaatverdeling)

1.	Activa	31 december 2018	31 december 2017
	Vaste Activa		
1.2	Materiële vaste activa	4.992.536	4.206.704
	<u>Totaal vaste activa</u>	<u>4.992.536</u>	<u>4.206.704</u>
	Viottende activa		
1.5	Vorderingen	827.751	447.179
1.7	Liquide middelen	2.506.675	2.421.063
	<u>Totaal viottende activa</u>	<u>3.334.425</u>	<u>2.868.242</u>
	<u>Totaal activa</u>	<u>8.326.961</u>	<u>7.074.946</u>

2.	Passiva	31 december 2018	31 december 2017
2.1	Eigen vermogen	4.265.235	3.413.678
2.2	Voorzieningen	895.056	757.478
2.3	Langlopende schulden	31.250	156.250
2.4	Kortlopende schulden	3.135.419	2.747.539
	<u>Totaal passiva</u>	<u>8.326.961</u>	<u>7.074.946</u>

VOOR WAARMERKINGSDOELDOEN
BDO Audit & Assurance B.V.

datum 27 JUNI 2019

Pagina 7

paraf ....

Model B: Staat van baten en lasten over 2018

	Realisatie 2018	Begroting 2018	Realisatie 2017
3. Baten			
3.1 Rijksbijdrage OCW	21.032.416	19.767.300	19.546.796
3.2 Overige overheidsbijdragen	50.338	80.000	49.938
3.5 Overige baten	655.886	598.100	837.671
Totaal baten	21.738.641	20.445.400	20.434.405
4. Lasten			
4.1 Personeelslasten	16.736.462	16.239.200	16.026.782
4.2 Afschrijvingen	446.554	467.500	439.669
4.3 Huisvestingslasten	1.412.916	1.110.200	1.048.341
4.4 Overige lasten	2.281.508	2.140.500	2.119.923
Totaal lasten	20.877.439	19.957.400	19.634.715
Saldo baten en lasten	861.201	488.000	799.690
5 Financiële baten en lasten	(9.644)	(10.000)	(14.310)
<u>Resultaat</u>	<u>851.558</u>	<u>478.000</u>	<u>785.380</u>
<u>Resultaat na belastingen</u>	<u>851.558</u>	<u>478.000</u>	<u>785.380</u>
<u>Nettoresultaat</u>	<u>851.558</u>	<u>478.000</u>	<u>785.380</u>

VOOR WAARMERKINGSDOELEN
BDO Audit & Assurance NV

datum 27 JUNI 2019

02/2019

Al

Pagina 8

Model C: Kasstroomoverzicht

	2018	2017
Kasstroom uit operationele activiteiten		
Saldo Baten en Lasten	861.201	799.689
<i>Aanpassingen voor:</i>		
Afschrijvingen	446.554	439.669
Mutaties voorzieningen	137.578	113.606
<i>Veranderingen in vlottende middelen:</i>		
Voorraden (-/-)	-	-
Vorderingen (-/-)	(380.572)	96.717
Schulden	387.880	276.533
Totaal kasstroom uit bedrijfsoperaties:	1.452.641	1.726.214
Ontvangen interest	(1.341)	(1.341)
Betaalde interest (-/-)	(8.303)	(12.969)
Buitengewoon resultaat	-	-
	(9.644)	(14.310)
Totaal kasstroom uit operationele activiteiten:	1.442.997	1.711.904
Kasstroom uit investeringsactiviteiten		
Investerings in MVA (-/-)	(1.232.386)	(419.082)
Desinvesteringen in MVA	-	-
Investerings in IVA (-/-)	-	-
Desinvesteringen in IVA	-	-
Investerings in deelnemingen en/of samenwerkingsverband (-/-)	-	-
Mutaties leningen (-/-)	-	-
Overige investeringen in FVA	-	-
Totaal kasstroom uit investeringsactiviteiten:	(1.232.386)	(419.082)
Kasstroom uit financieringsactiviteiten		
Nieuw opgenomen leningen	-	-
Aflossing langlopende schulden (-/-)	(125.000)	(125.000)
Totaal kasstroom uit financieringsactiviteiten	(125.000)	(125.000)
Overige balansmutaties	-	-
Mutatie liquide middelen	85.611	1.167.822
Beginstand liquide middelen	2.421.063	1.253.240
Mutatie liquide middelen	85.611	1.167.822
Eindstand liquide middelen	2.506.674	2.421.062

datum

27 JUNI 2019

paraf

AL

Pagina 9

Model VA: Vaste Activa

1. Activa

1.2 Materiele vaste activa

			Mutaties 2018						
	Cumulatieve aanschafwaarde per 1 januari 2018	Cumulatieve afschrijvingen tot en met 1 januari 2018	Boekwaarde per 1 januari 2018	Investerings	Des- investeringen +/- Afschrijving desinvestering	Afschrijvingen	Cumulatieve aanschafwaarde per 31 december 2018	Cumulatieve afschrijvingen tot en met 31 december 2018	Boekwaarde per 31 december 2018
1.2.1 Gebouwen en terreinen	2.121.038	270.817	1.850.221	43.922	-	50.346	2.164.959	321.163	1.843.796
Vaste bedrijfsmiddelen in uitvoering en vooruitbetaald op materiele vaste activa	-	-	-	245.000	-	-	245.000	-	245.000
1.2.2 Inventaris en apparatuur	3.973.658	2.139.506	1.834.152	462.902	-	187.659	4.436.561	2.327.165	2.109.395
1.2.3 ICT gerelateerde activa	4.751.483	4.229.152	522.331	480.562	-	208.548	5.232.045	4.437.700	794.345
Materiele vaste activa	10.846.179	6.639.475	4.206.704	1.232.386	-	446.554	12.078.565	7.086.028	4.992.536

Toelichting:

Onder gebouwen en terreinen vallen o.a. verbouwingen en verbeteringen aan of in het gebouw. Posten die hieronder vallen zijn o.a. tribune theater en verbouwingen van de ballen.

Op het geïnvesteerde bedrag bij Vaste bedrijfsmiddelen in uitvoering ad. € 1.745.000 is de tegemoetkoming van de Gemeente Westerveld ad. € 1.500.000 in mindering gebracht.

Onder inventaris en apparatuur vallen de posten meubilair, apparatuur, inrichting, machines, installaties, passieve componenten netwerk, telefonie en overige inventaris.

Onder ICT gerelateerde activa vallen ICT/hardware, laptops, software en de actieve componenten van het netwerk.

Duurzame goederen worden geactiveerd bij een aanschafwaarde boven de € 750.

De volgende afschrijvingstermijnen worden gehanteerd:

Gebouwen nieuwbouw / verbouwingen	40 jaar
Huishoudelijke apparatuur	10 jaar
Machines en installaties	15 jaar
Inrichting vaklokalen	15 jaar
Schoolmeubilair	20 jaar
Kantoormeubilair	15 jaar
ICT/hardware	5 jaar
Laptops en tablets	4 jaar
Software	5 jaar
Installaties server- en patchruimte	10 jaar
Netwerk (passieve componenten)	10 jaar
Netwerk (actieve componenten)	5 jaar
Telefonie	10 jaar
Overige inventaris	15 jaar
Overgenomen activa Ambell	10 jaar
Vervoermiddelen	5 jaar
Investering technisch VMBO	10 jaar

VOOR WAARSCHERKINGSDOCEMENTEN
BOG Audit & Assurance B.V.

datum 27 JUNI 2019

postaal

Model VV: Voorraden en vorderingen

		31 december 2018	31 december 2017
1.5	Vorderingen		
1.5.1	Debiteuren	42.291	-
1.5.7	Overige vorderingen	0	0
1.5.8	Overlopende activa	785.460	447.179
	<u>Vorderingen</u>	<u>827.751</u>	<u>447.179</u>
	Uitsplitsing		
	<i>Debiteuren</i>	<i>42.291</i>	<i>-</i>
1.5.1	<u>Debiteuren</u>	<u>42.291</u>	<u>-</u>
	<i>Fietsplan</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
1.5.7	<u>Overige vorderingen</u>	<u>0</u>	<u>0</u>
1.5.8.1	Vooruitbetaalde kosten	142.571	176.247
	Voorschot lonen	(506)	(1.379)
	Subtotaal	142.065	174.868
1.5.8.3	Overige overlopende activa		
	Nog te ontvangen bedragen	347.628	270.311
	Overige overlopende activa	2.770	2.000
	Te vorderen BTW	292.997	-
1.5.8	<u>Overlopende activa</u>	<u>785.460</u>	<u>447.179</u>

Model EL: Effecten en Liquide middelen

1.7	Liquide middelen		
		31 december 2018	31 december 2017
1.7.1	Kasmiddelen	1.160	1.885
1.7.2	Tegoeden op bank- en girorekeningen	2.505.515	2.409.553
1.7.3	Deposito's	-	9.624
1.7.4	Overige liquide middelen	-	-
	<u>Liquide middelen</u>	<u>2.506.675</u>	<u>2.421.063</u>

Toelichting:

In de Liquide middelen is een bedrag opgenomen van Fonds de Visser en OPE ad € 101.200.
Deze middelen staan niet vrij ter beschikking (van derden bekleemde middelen).

VOOR WAARMERKINGSDOELEN
BDO Audit & Assurance O.V.

datum 27 JUNI 2019

persoon Pagina 11

Model EV: Eigen vermogen

	Stand per 1 januari 2018	Resultaat	Overige mutaties	Stand per 31 december 2018
2.1.1 Algemene reserve	1.077.055	351.558	8.585	1.437.197
2.1.2 Bestemmingsreserve (publiek)	1.501.402	500.000	(8.585)	1.992.817
2.1.3 Bestemmingsreserve (privaat)	835.221	-	-	835.221
Eigen Vermogen	3.413.678	851.558	-	4.265.235

Uitsplitsing				
<i>Algemene reserve</i>	1.077.055	351.558	8.585	1.437.197
2.1.1 Algemene reserve	1.077.055	351.558	8.585	1.437.197
Kosten Bestuurlijke Fusie	-	150.000	-	150.000
Identiteit Gebouwen	249.078	150.000		399.078
Personeel i.v.m. BAPO	201.705			201.705
Ouderraad/Schoolreizen	39.619		(8.585)	31.034
Sociaal statuut	75.000		(75.000)	-
Overige personele kosten	36.000		(36.000)	-
Personeel frictiefonds inzake krimp	400.000		111.000	511.000
Materieel frictiefonds inzake krimp	100.000			100.000
Onderwijstransities	400.000	200.000		600.000
2.1.2 Bestemmingsreserve (publiek)	1.501.402	500.000	(8.585)	1.992.817
Algemene Private reserve	835.221	-	-	835.221
2.1.3 Bestemmingsreserve (privaat)	835.221	-	-	835.221

Toelichting:

Toelichting op de bestemmingsreserves publiek

Naam: Bestemmingsreserve Kosten Bestuurlijke Fusie

Specifieke bestemming: dekking van de kosten die gemaakt worden in het kader van het haalbaarheidsonderzoek betreffende de voorgenomen bestuurlijke fusie en de eventuele daaruit volgende kosten. Aangebracht door het bevoegd gezag. Aanwendingstermijn: 2019. Bedrag € 150.000

Naam: Bestemmingsreserve Identiteit Gebouwen

Specifieke bestemming: de Onderwijsgroep heeft het beleid de kwaliteit van het onderwijs te versterken o.a. via het onderhoud aan de gebouwen. Deze bestemmingsreserve is ingevoerd t.b.v. de investeringen betreffende de identiteit van de gebouwen. Aangebracht door het bevoegd gezag. Aanwendingstermijn: 2019 e.v. Bedrag: € 399.078

Naam: Bestemmingsreserve Personeel i.v.m. BAPO

Specifieke bestemming: dekking van de kosten die gerelateerd zijn aan de Bapo. Aangebracht door het bevoegd gezag. Aanwendingstermijn: 2019 e.v. Bedrag: € 201.705.

Naam: Bestemmingsreserve Ouderraad/Schoolreizen

Specifieke bestemming: dekking van de kosten vanuit de ouderraad en de kosten voor schoolreizen. Aangebracht door het bevoegd gezag. Aanwendingstermijn: 2019 e.v. Bedrag: € 31.034.

Naam: Bestemmingsreserve Sociaal Statuut

Specifieke bestemming: dekking om de nadelige financiële gevolgen van veranderingen van de rechtspositie van de betrokken personeelsleden te kunnen opvangen c.q. te kunnen beperken via een sociaal statuut. Deze bestemmingsreserve is vanaf 2018 opgenomen onder Personeel frictiefonds inzake krimp.

datum

27 JUNI 2019

paraaf

Naam Bestemmingsreserve overige personele kosten

Specifieke bestemming dekking i v m de overheveling van personele kosten inzake het digitale personeelsdossier van 2017 naar 2018 Bedrag is vrijgevalen in 2018

Naam Bestemmingsreserve Personeel frictiefonds inzake krimp

Specifieke bestemming dekking om de nadelige financiële gevolgen inzake krimp flexibel te kunnen opvangen m b t het personeel Aangebracht door het bevoegd gezag Aanwendingstermijn 2019 e v Bedrag € 511 000

Naam Bestemmingsreserve Materieel frictiefonds inzake krimp

Specifieke bestemming dekking om de nadelige financiële gevolgen inzake krimp te kunnen opvangen (leegstand klaslokalen e d) Aangebracht door het bevoegd gezag Aanwendingstermijn 2019 e v Bedrag € 100 000

Naam Bestemmingsreserve Onderwijstransities

Specifieke bestemming dekking om de onderwijstransities in de komende jaren financieel te kunnen ondersteunen Aangebracht door het bevoegd gezag Aanwendingstermijn 2019 e v Bedrag € 600 000

Toelichting op de bestemmingsreserves privaat

Naam Algemene Private reserve

Specifieke bestemming Met private middelen opgebouwd, ontstaan uit de verkoop van het eigen boekenfonds Bestemming niet nader gedefinieerd Bedrag € 835 221

VOOR WAARMERKINGSDOELINDEN
BDO Audit & Assurance o v

datum 27 JUNI 2019

Pagina 13

paraaf

A

Model VL: Voorzieningen en langlopende schulden

2.2 Voorzieningen

		Stand per 1 januari 2018	Dotaties	Onttrekkingen	Vrijval	Rente mutatie (bij constante waarde)	Stand per 31 december 2018	Kortlopend deel < 1 jaar	Langlopend deel > 1 jaar
2.2.1	Personeelsvoorziening	513.470	174.122	53.976	113.560	-	520.056	30.910	489.146
2.2.3	Overige voorzieningen	244.009	247.193	42.553	73.648	-	375.001	119.418	255.583
	Voorzieningen	757.478	421.315	96.529	187.208	-	895.056	150.328	744.728
	Uitsplitsing								
	ADV-sparen	32.500	7.830	-	17.188	-	23.142	8.032	15.110
	Jubilea	213.445	114.292	38.873	23.625	-	265.239	22.878	242.361
	LBP-sparen	267.525	52.000	15.103	72.747	-	231.675	-	231.675
2.2.1	Personeelsvoorziening	513.470	174.122	53.976	113.560	-	520.056	30.910	489.146
	Onderhoud gebouw	144.505	247.193	41.698		-	350.000	94.418	255.582
	Schade laptops	99.503	-	855	73.648	-	25.000	25.000	0
2.2.3	Overige voorzieningen	244.009	247.193	42.553	73.648	-	375.001	119.418	255.583

Toelichting

Voorziening ADV-sparen:

De voorziening ADV-sparen is ontstaan door het reserveren van extra gewerkte tijd zonder dat daar een financiële tegenprestatie tegenover staat. Afhankelijk van de spaarperiode (4 tot 12 jaar) kan op termijn deze gespaarde ADV in een aaneengesloten periode worden opgenomen. Het saldo ultimo 2018 bedraagt € 23.142.

Voorziening Jubilea:

De voorziening Jubilea is getroffen op grond van genoemde richtlijnen en is bedoeld om risico's inzichtelijk te maken van de toekomstige verplichtingen inzake uitkeringen voor jubileumgratificaties. Na het berekenen van de stand per 31 december 2018 rekening houdend met de onttrekking van € 38.873 en vrijval van € 23.625 is gebleken dat er een dotatie van € 114.292 moest plaatsvinden om op het berekende saldo uit te komen. Het discontopercentage waarmee de voorziening Jubilea contant werd gemaakt is 1%. Het saldo ultimo 2018 bedraagt € 265.239.

Voorziening LBP Sparen:

De voorziening LBP sparen is door de dotatie van € 52.000 op het vereiste niveau gekomen per 31-12-2018. De onttrekking bedroeg € 15.103 en de vrijval in 2018 € 72.747. Het saldo ultimo 2018 bedraagt € 231.675.

Voorziening Schade laptops:

Deze voorziening is ontstaan naar aanleiding van de reparaties die nodig zijn voor de opgelopen schade aan de laptops. Ultimo 2018 is het saldo € 25.000. Onttrekking 2018 bedraagt in totaal € 855. Vrijval bedraagt € 73.648. Er zijn in totaal nog ongeveer 344 laptops uit de "oude" regeling in omloop. Schooljaar 19-20 nog ongeveer 119 laptops.

Voorziening Onderhoud gebouw:

Deze voorziening is bedoeld om onderhoud binnen de gebouwen te kunnen realiseren. Ultimo 2018 is het MJOP Meppel en Diever opgesteld. De dotatie ad. € 247.193 en de onttrekking ad. € 41.698 zorgen ervoor dat ultimo 2018 de voorziening € 350.000 bedraagt. In afwijking van hoofdstuk 212 Materiële vaste activa, paragraaf 4, alinea 451, van de richtlijnen is het voor onderwijsinstellingen voor de boekjaren 2018 en 2019 toegestaan de jaarlijkse toevoegingen aan de voorziening groot onderhoud te bepalen op basis van het voorgenomen groot onderhoud gedurende de gehele planperiode van het groot onderhoud op het niveau van het onderwijsspend gedeeld door het aantal jaren waaruit deze planperiode bestaat, voor zover deze methode reeds in 2017 werd toegepast en indien is gewaarborgd dat de voorziening groot onderhoud gedurende de planperiode niet op enig moment negatief wordt. Stad & Esch maakt gebruik van deze tijdelijke regeling.

VOOR WAARMERKINGSDOEL EN
BDO Audit & Assurance B.V.

datum 27 JUNI 2019

paraf Pagina 14

2.3 Langlopende schulden

		Mutaties 2018						
		Boekwaarde per 1 januari 2018	Aangegane leningen	Aflossingen	Boekwaarde per 31 december 2018	Looptijd < 1 jaar	Looptijd > 1 jaar	Renteper- centage
2.3.5	Overige langlopende schulden	156.250	-	125.000	31.250	31.250	-	2,95%
<u>Langlopende schulden</u>		156.250	-	125.000	31.250	31.250	-	

Toelichting

Rentevastlening aangegaan in april 2014.

Zekerheden van de langlopende lening:

Voor al hetgeen de Stichting Onderwijsgroep Zuidwest Drenthe aan de ING op enig moment uit welken hoofde ook schuldig is of wordt, worden de volgende zekerheden gevestigd:

- Negative pledge / pari passu en cross default verklaring van: Stichting Onderwijsgroep Zuidwest-Drenthe
- Verpanding bedrijfsuitrusting (eerste pandrecht) van: Stichting Onderwijsgroep Zuidwest-Drenthe

VOOR WAARMERKINGSDOELINDEN
BDQ Audit & Assurance B.V.

datum 27 JUNI 2019

paraaf

Model KS: Kortlopende schulden

2.4 Kortlopende schulden

		31 december 2018	31 december 2017
2.4.3	Crediteuren	782.001	387.948
2.4.7	Belastingen en premies sociale verzekeringen	741.957	681.758
2.4.8	Schulden terzake van pensioenen	198.752	188.997
2.4.9	Overige kortlopende schulden	193.462	177.532
2.4.10	Overlopende passiva	1.219.247	1.311.305
Kortlopende schulden		3.135.419	2.747.539
Uitsplitsing			
2.4.7.1	Loonheffing	667.061	643.638
2.4.7.2	Omzetbelasting	74.896	38.120
<u>2.4.7</u>	<u>Belastingen en premies sociale verzekeringen</u>	<u>741.957</u>	<u>681.758</u>
2.4.9.2	Overige		
	Lonen/salarissen	1.939	3.077
	Levensloop opname	(3)	250
	Rekening courant derden	191.526	174.205
<u>2.4.9</u>	<u>Overige kortlopende schulden</u>	<u>193.462</u>	<u>177.532</u>
2.4.10.3	Vooruitontvangen investeringssubsidies	190.777	60.616
2.4.10.4	Vooruitontvangen termijnen	166.850	283.682
2.4.10.5	Vakantiegeld en -dagen	633.294	639.455
2.4.10.8	Overige		
	Nog te betalen bedragen	117.332	242.711
	Subsidie OCW geoormerkt	110.994	84.841
	Subtotaal	228.326	327.552
<u>2.4.10</u>	<u>Overlopende passiva</u>	<u>1.219.247</u>	<u>1.311.305</u>

VOOR WAARMERKINGSDOELEINDEN
BDO Audit & Assurance B.V.

datum

27 JUNI 2019

plaats

Al

Gebeurtenissen na balansdatum

Er zijn geen bijzondere gebeurtenissen na balansdatum.

VOOR WAARMERKINGSDOELEINDEN
BDO Audit & Assurance t.v.v.

datum 27 JUNI 2019

paraaf Pagina 17

Model G: Verantwoording subsidies

G1. VERANTWOORDING VAN SUBSIDIES ZONDER VERREKENINGSCLAUSULE (Regeling ROS art. 13, lid 2 sub a en EL&I regelingen betrekking hebben op de EL&I subsidies)

Omschrijving	Kenmerk	Toewijzing		bedrag toewijzing	ontvangen t/m verslagjaar	Prestatie afgerond
		Datum				
				€	€	Ja/nee
Lerarenbeurs	929786			46.117	46.117	Nee
LOF	LOF 17-0471			64.500	64.500	Nee
Technisch VMBO	923893			175.635	175.635	Nee
	totaal			286.252	286.252	

G2. VERANTWOORDING VAN SUBSIDIES MET VERREKENINGSCLAUSULE (Regeling ROS art. 13, lid 2 sub B en EL&I regelingen betrekking hebben op de EL&I subsidies)

G2.A. Aflopend per ultimo verslagjaar

Omschrijving	Kenmerk	Toewijzing		bedrag toewijzing	ontvangen t/m verslagjaar	totale kosten	te verrekenen ultimo verslagjaar
		Datum					
				€	€	€	€
	totaal			-	-	-	-

G2.B. Doorlopend tot in een volgend verslagjaar

Omschrijving	Kenmerk	Toewijzing		bedrag toewijzing	saldo 1-1-2018	ontvangen in verslagjaar	lasten in verslagjaar	totale kosten 31-12-2018	saldo nog te besteden 31-12-2018
		Datum							
				€	€	€	€	€	€
	totaal			-	-	-	-	-	-

VOOR WAARMERKINGSDOELEINDEN
BDO Audit & Assurance B.V.

datum

27 JUNI 2019

getekend

AL

Model OB: Opgave overheidsbijdragen

3.1 Rijksbijdragen

	Werkelijk 2018	Begroting 2018	Werkelijk 2017
3.1.1 Rijksbijdrage OCW	18.808.973	18.355.645	18.098.046
3.1.2 Overige subsidies OCW	917.359	787.090	780.201
3.1.4 Ontvangen doorbetalingen rijksbijdrage SWV	1.306.085	624.565	668.549
Rijksbijdragen	21.032.416	19.767.300	19.546.796
Uitsplitsing			
<i>Personele lumpsum</i>	15.717.560	15.310.607	15.126.740
<i>Materiële lumpsum</i>	2.384.709	2.349.393	2.277.218
<i>Gratis lesmateriaal</i>	706.704	695.645	694.088
3.1.1 <u>Rijksbijdrage OCW</u>	<u>18.808.973</u>	<u>18.355.645</u>	<u>18.098.046</u>
<i>Prestatiebox VO</i>	657.998	657.053	600.480
<i>Lerarenbeurs</i>	46.076	40.000	61.489
<i>LOF</i>	26.875		
<i>Technisch VMBO</i>	21.159		
<i>Zomerschool</i>	-		23.400
<i>Krimp</i>	36.209	-	16.033
<i>VSV vast/variabel VO</i>	20.873	17.400	27.378
<i>Vonder curriculum</i>	13.448		
<i>Nieuwkomers</i>	75.367	27.500	33.000
<i>KOVL vmbo opleidingstraject</i>		30.000	
<i>Vrijval investeringsubs. Ministerie OCW</i>	19.354	15.137	18.422
3.1.2 <u>Overige subsidies OCW</u>	<u>917.359</u>	<u>787.090</u>	<u>780.201</u>
<i>Budget lichte ondersteuning</i>	474.046	163.576	179.325
<i>Budget zware ondersteuning</i>	832.038	485.989	489.225
<i>81... Ondersteuningsgelden toetsen</i>	-	(25.000)	-
3.1.4 <u>Ontvangen doorbetalingen rijksbijdrage SWV</u>	<u>1.306.085</u>	<u>624.565</u>	<u>668.549</u>

3.2 Overige overheidsbijdragen en -subsidies

	Werkelijk 2018	Begroting 2018	Werkelijk 2017
3.2.2 Overige overheidsbijdragen en -subsidies	50.338	80.000	49.938
Overige overheidsbijdragen en -subsidies	50.338	80.000	49.938
Uitsplitsing			
<i>Toptechniek</i>	6.683	-	11.500
<i>KOVL</i>	25.000		
<i>ESF</i>	14.243	-	36.238
<i>ESF</i>	4.412	-	2.200
3.2.2 <u>Overige overheidsbijdragen en -subsidies</u>	<u>50.338</u>	<u>-</u>	<u>49.938</u>

VOOR WAARMERKINGSGOEDKEUNDE
BDO Audit & Assurance B.V.

datum

27 JUNI 2019

paraaf

AL

Model AB: Opgave andere baten

3.5 Overige baten

		Werkelijk 2018	Begroting 2018	Werkelijk 2017
3.5.1	Verhuur	35.807	38.600	38.084
3.5.2	Detachering personeel	146.902	120.400	75.200
3.5.5	Ouderbijdragen	102.481	86.500	88.844
3.5.6	Overig	370.716	352.600	635.543
	Overige baten	655.886	598.100	837.671
	<i>Uitsplitsing</i>			
	Verhuur lokalen	10.676	12.000	10.642
	Kluishuur	25.131	26.600	27.442
3.5.1	Verhuur	35.807	38.600	38.084
	85500 Ouderbijdragen VOB	92.637	49.500	69.358
	Idem Diever	-	8.500	10.699
	85500 Ouderbijdragen Cultuurkaart	-	20.000	-
	85500 idem Diever cultuurkaart	-	2.000	-
	sportklas	3.565	1.200	2.795
	techniekklas	1.150	800	1.100
	branchecursussen PS	3.490	2.000	953
	85500 Ouderbijdragen ER laptop	649	2.500	3.089
	overig	970	-	850
3.5.5	Ouderbijdragen	102.481	86.500	88.844
	Kantine inkomsten	1.171	2.000	3.637
	Reizen en excursies	229.383	195.000	186.430
	Bijdrage Samenwerkingsverband	30.400	30.600	30.788
	Overige	109.762	125.000	414.688
3.5.6	Overig	370.716	352.600	635.543

VOOF WAARMERKINGSDOELINDEN
BOO Audit & Assurance b.v.

datum 27 JUNI 2019

paraf

AL

Model LA: Opgave van de lasten

4 Lasten

4.1 Personele lasten

		Werkelijk 2018	Begroting 2018	Werkelijk 2017
4.1.1	Lonen en salarissen	15 372 223	15 052 600	14 906 676
4.1.2	Overage personele lasten	1 408 071	1 236 600	1 206 764
4.1.3	Af Uitkeringen	43 832	50 000	86 658
	Personele lasten	16 736 462	16 239 200	16 026 782
	<i>Uitsplitsing</i>			
4.1.1.1	Brutolonen en salarissen	11 812 595	14 987 800	11 608 788
4.1.1.2	Sociale lasten	1 712 156	-	1 580 337
4.1.1.3	Pensioenpremies	1 737 854		1 630 352
4.1.1.4	Werkkostenregeling	109 617	64 800	87 199
	Subtotaal	109 617	64 800	87 199
	Lonen en salarissen	15 372 223	15 052 600	14 906 676
4.1.2.1	dotaties/vrijval voorzieningen	45 459	59 830	109 810
4.1.2.2	personeel niet in loondienst	334 809	402 800	442 773
4.1.2.3	overige			
	Reis- en verblijfskosten Personeel	223 577	205 070	62 515
	Cursuskosten	471 099	340 900	287 789
	Overage	333 127	228 000	303 877
	Subtotaal	1 027 802	773 970	654 181
	Overage personele lasten	1 408 071	1 236 600	1 206 764
	<i>Toelichting</i>			
	<u>Personeel naar fte</u>			
	Het aantal fte op peildatum 31-12-2017 was	235		
	Het aantal fte op peildatum 31-12-2018 was	235		
	<u>Personeel naar fte</u>			
	Gemiddeld aantal fte 2017	217		
	Gemiddeld aantal fte 2018	231		

4.2 Afschrijvingslasten

		Werkelijk 2018	Begroting 2018	Werkelijk 2017
4.2.2	Matenele vaste activa	446 554	467 500	439 669
	Afschrijvingslasten	446 554	467 500	439 669
	<i>Uitsplitsing</i>			
	Gebouwen	50 346	-	48 828
	Inventaris en apparatuur	10 105	-	11 245
	Investering technisch VMBO	4 217	-	-
	Machines en installaties	21 222	-	21 816
	Meubilair	67 452	-	61 049
	Schoolmeubilair	36 999	-	35 558
	Kantoormeubilair	9 571	-	8 707
	ICT	195 301	-	208 673
	Software	8 912	-	12 614
	Overage inventaris	11 255	-	10 940
	Vervoermiddelen	693	-	-
	Overage materiële vaste activa	23 714	-	17 419
	Overname activa Ambelt	6 767	-	2 820
4.2.2	Matenele vaste activa	446 554	-	439 669

VOORWAARDEN VAN DE VERBODEN
BODEN EN VERBODEN

datum 27 JUN 2017

AL

4.3 Huisvestingslasten

	Werkelijk 2018	Begroting 2018	Werkelijk 2017
4.3.1 Huur	206.807	176.000	176.215
4.3.3 Onderhoud	287.956	287.000	268.246
4.3.4 Energie en water	236.605	260.200	230.230
4.3.5 Schoonmaakkosten	331.886	325.000	315.172
4.3.6 Heffingen	18.690	26.000	25.573
4.3.7 Dotatie overige onderhoudsvoorzieningen	247.193	25.000	25.000
4.3.8 Overige huisvestingslasten	83.779	11.000	7.906
Huisvestingslasten	1.412.916	1.110.200	1.048.341

4.4 Overige lasten

	Werkelijk 2018	Begroting 2018	Werkelijk 2017
4.4.1 Administratie- en beheerslasten	275.723	186.000	213.263
4.4.2 Inventaris, apparatuur en leermiddelen	1.399.604	1.379.640	1.294.207
4.4.3 Dotatie overige voorzieningen (schade laptops)	(73.648)	-	15.000
4.4.4 Overig	679.829	574.860	597.453
Overige lasten	2.281.508	2.140.500	2.119.923

<i>Specificatie honorarium</i>			
4.4.1.1 Onderzoek jaarrekening	27.800	23.000	23.000
4.4.1.3 Adviezen (fiscaal en overig)	-	-	774
4.4.1.4 controle 2017	8.128	-	(2.166)
Accountantslasten	35.928	23.000	21.608

<i>Uitsplitsing</i>			
Administratie en beheer	34.639	36.000	34.359
Accountantskosten	35.928	23.000	21.608
Telefoon- en portokosten ed	23.332	26.000	27.705
Overige administratie en beheer	181.823	101.000	129.593
4.4.1 Administratie- en beheerslasten	275.723	186.000	213.263

Inventaris	67.411	13.600	72.488
Leermiddelen	93.695	87.420	87.678
Reproductiekosten	94.630	85.000	93.201
Leermiddelen (gratis boeken)	651.871	615.620	580.234
ICT-licenties	320.319	-	258.995
ICT-verbindingen	77.876	-	77.514
Overige inventaris, apparatuur en leermiddelen	93.801	578.000	124.097
4.4.2 Inventaris, apparatuur en leermiddelen	1.399.604	1.379.640	1.294.207

Representatiekosten	12.027	9.500	10.993
Kantinekosten	124	-	(62)
Reizen en excursies	219.857	195.000	181.874
Contributies	46.722	50.000	46.609
Medezeggenschapsraad	4.977	5.500	4.568
Verzekeringen	18.448	15.000	12.511
Bijzondere last	-	-	17.035
Sportdag/Vieringen (uit VOB)	53.218	50.000	51.259
Onvoorzien	34.281	20.000	47.898
Overige lasten	290.175	229.860	224.768
4.4.4 Overig	679.829	574.860	597.453

VOOR WAARMERKINGSDOELENDEN
BDO Audit & Assurance B.V.

datum

27 JUNI 2019

paraaf

AL

Pagina 22

Model FB: Financiële baten en lasten

5 Financiële baten en lasten

		Werkelijk 2018	Begroting 2018	Werkelijk 2017
5 1	Rentebaten	(1 341)	-	(1 341)
5 5	Rentelasten (-/-)	(8 303)	(10 000)	(12 969)
	<u>Financiële baten en lasten</u>	<u>(9 644)</u>	<u>(10 000)</u>	<u>(14 310)</u>

VOOR VASTSTELLINGSDOEL EINDEN
BLO Audit & Assurance B.V.

datum 27 JUN 2019

Pagina 23

Plaats handtekening *al*

Model E: Overzicht verbonden partijen

Er zijn geen verbonden partijen.

VOOR WAARMERKINGSDOELEINDEN
BDO Audit & Assurance B.V.

datum 27 JUNI 2019

paragraaf ..... Al ..... Pagina 24

WNT-VERANTWOORDING 2018 Stichting Onderwijsgroep Zuidwest-Drenthe

De WNT is van toepassing op Stichting Onderwijsgroep Zuidwest-Drenthe. Het voor Stichting Onderwijsgroep Zuidwest-Drenthe toepasselijke bezoldigingsmaximum is in 2018 € 146.000

1. Bezoldiging topfunctionarissen

1a. Leidinggevende topfunctionarissen met dienstbetrekking. Tevens leidinggevende topfunctionarissen zonder dienstbetrekking vanaf de 13^e maand van de functievervulling ²

bedragen x € 1	P.A. de Visser	
Functiegegevens	directeur-bestuurder	
Aanvang ³ en einde functievervulling in 2018	1/1 - 31/12	
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte) ⁴	1,0	
Dienstbetrekking? ⁵	ja	
Bezoldiging		
Beloning plus belastbare onkostenvergoeding	123.964	
Beloningen betaalbaar op termijn	18.252	
<i>Subtotaal</i>	142.216	
Individueel toepasselijke bezoldigings-maximum ⁶	146.000	
-/- Onverschuldigd betaald bedrag en nog niet terugontvangen bedragen ⁷	-	
Totaal bezoldiging	142.216	
Reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	n.v.t.	
Gegevens 2017		
Aanvang en einde functievervulling in 2017	1/1 - 31/12	
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	1	
Dienstbetrekking? ⁵	ja	
Beloning plus belastbare onkostenvergoeding	122.139,00	
Beloningen betaalbaar op termijn	17.117,00	
<i>Subtotaal</i>	139.256,00	
Individueel toepasselijke bezoldigings-maximum ⁶	141.000,00	
Totaal bezoldiging 2017	139.256,00	

Pagina 25

VOOR WAARMERKINGSDOELENDEN
BDO Audit & Assurance B.V.

datum 27 JUNI 2019

paraaf

1c. Toezichthoudende topfunctionarissen ¹⁷ [indien van toepassing]

bedragen x € 1	W. Kromdijk	W. Toering	M. Peters	J. Drok
Functiegegevens	voorzitter	lid	lid	lid
Aanvang en einde functievervulling in 2018	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12	1/1 - 31/5	1/1 - 31/5
Bezoldiging				
Bezoldiging ¹⁸	5.200	3.475	1.447	1.447
Individueel toepasselijke bezoldigings-maximum ¹⁹	21.900	14.600	6.040	6.040
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	-	-	-	-
Reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling ²⁰	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Gegevens 2017				
Aanvang en einde functievervulling in 2017	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12
Totale bezoldiging ¹⁸	5.200	3.475	3.475	3.475
Individueel toepasselijk maximum	21.150	14.100	14.100	14.100

bedragen x € 1	T. Wolters	J. Gerritsen	M. Groten
Functiegegevens	lid	lid	lid
Aanvang en einde functievervulling in 2018	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12	1/8 - 31/12
Bezoldiging			
Bezoldiging ¹⁸	3.475	3.475	1.737
Individueel toepasselijke bezoldigings-maximum ¹⁹	14.600	14.600	6.120
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	-	-	-
Reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling ²⁰	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Gegevens 2017			
Aanvang en einde functievervulling in 2017	1/1 - 31/12	1/8 - 31/12	n.v.t.
Totale bezoldiging ¹⁸	3.475	1.448	
Individueel toepasselijk maximum	14.100	5.875	
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.

VOOR WAARMERKINGSDIENST
BDO Audit & Assurance B.V.

datum

27 JUNI 2019

Pagina 26

paraaf

AL

Niet uit de balans blijkende verplichtingen

Voorwaardelijke verplichtingen

Vordering egalisatie Lumpsum Ministerie van OCW:

De vordering egalisatie lumpsum op het Ministerie van OCW ten bedrage van € 872.518 is in 2006 ten laste van de exploitatie tot nihil afgewaardeerd.

(Meerjarige) financiële verplichtingen

Contract Berendsen: huurkoop Tornado Protech handdrogers + matten

Huurkoop overeenkomst afgesloten voor 5 jaar. Totale kosten 2018 € 46.592 (incl. BTW).

Ingangsdatum contract: 01-06-2014.

Huurovereenkomsten NokiLock: huurovereenkomst inzake Lockers

Huurovereenkomst Meppel afgesloten voor 15 jaar. Kosten in 2018 € 28.334 (excl. BTW).

Ingangsdatum overeenkomst: 11-07-2014.

Huurovereenkomst Diever afgesloten voor 15 jaar. Kosten in 2018 € 2.925 (excl. BTW).

Ingangsdatum overeenkomst: mei 2016.

Leaseovereenkomst Canon Nederland: lease printerpark

Leaseovereenkomst afgesloten voor 60 maanden. Kosten per kwartaal in 2018 € 7.140 (incl. BTW).

Ingangsdatum leaseovereenkomst: 01-08-2014.

Huurovereenkomst pand en terrein Blankensteinweg 24

Dit betreft een huurovereenkomst van 01-01-2012 tot en met 31-12-2026 voor terrein en kas voor het Praktijkonderwijs met een geïndexeerde (CPI) aanvangsduur.

Kosten in 2018 bedragen € 5.110.

VOOR WAARMERKINGSGEGEVINGEN
BDO Audit & Assurance B.V.

datum 27 JUNI 2019

paraf

Overige gegevens

Bestemming van het resultaat

Vanuit de statuten zijn geen nadere bepalingen opgenomen met betrekking tot de bestemming van het resultaat.
Het voorstel voor de resultaatbestemming is als volgt:

Resultaat 2018

€	360.143	wordt toegevoegd aan de algemene reserve
€	491.415	wordt toegevoegd aan de bestemmingsreserve publiek
€	<u>851.558</u>	totaal resultaatverdeling

VOOR WAARMERKINGSDOELENDOEN
BDO Audit & Assurance B.V.

datum 27 JUNI 2019

paraf ..... AL ..... Pagina 28

Gegevens over de rechtspersoon

Algemene gegevens

Bestuursnummer 41636

Naam instelling Stichting Onderwijsgroep Zuidwest Drenthe

Adres Ezingerweg 51-52

Postadres Postbus 178

Postcode 7940 AD

Plaats Meppel

Telefoon 0522 - 263275

Fax 0522 - 251475

E-mailadres info@stadenesch.nl

Website www.stadenesch.nl

Contactpersoon De heer J. van der Plank

Telefoon 0522 - 263275

Fax 0522 - 251475

E-mailadres jvanderplank@stadenesch.nl

BRIN-nummers 25CL Stad & Esch

19TQ Stad & Esch Praktijkschool

Sector	Aantal leerlingen	
	2018	2017
VO	2163	2135
PRO	96	104

VOOR WAARMERKINGSDOELEINDEN
BDO Audit & Assurance B.V.

datum 27 JUNI 2019

parant

AL

Pagina 29

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Aan: de raad van toezicht van Stichting Onderwijsgroep Zuidwest-Drenthe

A. Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen jaarrekening 2018

Ons oordeel

Wij hebben de jaarrekening 2018 van Stichting Onderwijsgroep Zuidwest-Drenthe te Meppel gecontroleerd.

Naar ons oordeel:

- ▶ geeft de in het jaarverslag opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van Stichting Onderwijsgroep Zuidwest-Drenthe op 31 december 2018 en van het resultaat over 2018 in overeenstemming met de Regeling jaarverslaggeving onderwijs;
- ▶ zijn de in deze jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties over 2018 in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand gekomen in overeenstemming met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen, zoals opgenomen in paragraaf 2.3.1. Referentiekader van het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2018.

De jaarrekening bestaat uit:

1. de balans per 31 december 2018;
2. de staat van baten en lasten over 2018; en
3. de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden en het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2018. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'.

Wij zijn onafhankelijk van Stichting Onderwijsgroep Zuidwest-Drenthe, zoals vereist in de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Geen controlewerkzaamheden verricht ten aanzien van de anticumulatiebepaling van artikel 1.6a WNT en artikel 5 lid 1 (j) Uitvoeringsregeling WNT

In overeenstemming met het Controleprotocol WNT 2018 hebben wij geen controlewerkzaamheden verricht op gegevens in de WNT-verantwoording, of het ontbreken daarvan, op grond van de anticumulatiebepaling van artikel 1.6a WNT en artikel 5, lid 1 onderdeel j Uitvoeringsregeling WNT. Dit betekent dat wij niet hebben gecontroleerd of er wel of niet sprake is van een normoverschrijding door een leidinggevende topfunctionaris vanwege eventuele dienstbetrekkingen als leidinggevende topfunctionaris bij andere WNT plichtige instellingen alsmede of de in dit kader vereiste toelichting juist en volledig is.

B. Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen andere informatie

Naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij, omvat het jaarverslag andere informatie, die bestaat uit:

- het bestuursverslag;
- de overige gegevens;

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie:

- met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat;
- alle informatie bevat die op grond van de Regeling jaarverslaggeving onderwijs en paragraaf 2.2.2. Bestuursverslag van het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2018 is vereist.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat.

Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in de Regeling jaarverslaggeving onderwijs, paragraaf 2.2.2. Bestuursverslag van het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2018 en de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie, waaronder het bestuursverslag en de overige gegevens in overeenstemming met de Regeling jaarverslaggeving onderwijs en de overige OCW wet- en regelgeving.

C. Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening

Verantwoordelijkheden van het bestuur en de raad van toezicht voor de jaarrekening

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening, in overeenstemming met de Regeling jaarverslaggeving onderwijs. Het bestuur is ook verantwoordelijk voor het rechtmatig tot stand komen van de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties, in overeenstemming met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen.

In dit kader is het bestuur tevens verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het bestuur noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening en de naleving van die relevante wet- en regelgeving mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet het bestuur afwegen of de onderwijsinstelling in staat is om haar activiteiten in continuïteit voort te zetten. Op grond van genoemde verslaggevingsstelsel moet het bestuur de jaarrekening opmaken op basis van de continuïteitsveronderstelling, tenzij het bestuur het voornemen heeft om de onderwijsinstelling te liquideren of de activiteiten te beëindigen of als beëindiging het enige realistische alternatief is. Het bestuur moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de onderwijsinstelling haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten toelichten in de jaarrekening.

De raad van toezicht is verantwoordelijk voor het uitoefenen van toezicht op het proces van financiële verslaggeving van de onderwijsinstelling.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht, dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fouten of fraude en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden en het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2018, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. Onze controle bestond onder andere uit:

- ▶ het identificeren en inschatten van de risico's
    - ▷ dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude,
    - ▷ dan wel het niet rechtmatig tot stand komen van baten en lasten alsmede de balansmutaties, die van materieel belang zijn
- het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing;
- ▶ het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de onderwijsinstelling;

- ▶ het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving, de gebruikte financiële rechtmatigheidscriteria en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het bestuur en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan;
- ▶ het vaststellen dat de door het bestuur gehanteerde continuïteitsveronderstelling aanvaardbaar is. Tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de onderwijsinstelling haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat een instelling haar continuïteit niet langer kan handhaven;
- ▶ het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen; en
- ▶ het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen en of de in deze jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand zijn gekomen.

Groningen, 27 juni 2019

BDO Audit & Assurance B.V.
namens deze,

w.g. E.J. Jongsma RA
